

Datum: 2023-09-26

Tid: 13:00

Plats: Tingshuset, Bollebygd

Ordförande

Ulf Rapp (S)

Ledamöter

Daniel Persson (SD), vice ordförande

Ingridh Anderén (M), 2:e vice ordförande

Beatrice Ekelund (S)

Helena Thelin (S)

Stefan Hederdal (M)

Peter Gregorics (FR)

Cecilia Carlhson (KD)

Sandra Lindholm (C)

Ersättare

Jonas Ahlgren (S)

Lisette Vermeulen (SD)

Ewa-Maria Andorff-Ripa (SD)

Peter Hemlin (M)

Eva Svantesson (M)

Michael Plogell (FR)

Rose-Marie Grune (MP)

Barbro Ridell (V)

Hannu Sutinen (L)

Övriga

1. Upprop
2. Val av protokollsjusterare
Ärendet i korthet
Förslag digital signering: Måndag 9 oktober kl 14.
3. Klimatlöften 2024-2026 för Bollebygds kommun
KS2023/140
Lovisa Lundberg, miljö-
och hållbarhetsstrateg
13:00
4. Riktlinjer för hållbarhetsråd i Bollebygds kommun
KS2023/205
"-"
5. Delårsrapport augusti 2023, Bollebygds kommun (kf fattar
slutligt beslut)
KS2023/160
Daniel Aronsson,
ekonomichef, Karl
Norlander, ekonom *13:30*
6. Delårsrapport augusti 2023, kommunstyrelsen
KS2023/214
"-"
7. Revidering av styrmodell för Bollebygds kommun (kf fattar
slutligt beslut)
KS2023/218
Daniel Aronsson,
ekonomichef
8. Begäran från Bollebo om avyttrande av fastighet Örlid 1:73 (kf
fattar slutligt beslut)
KS2023/179
9. Revidering av delegeringsföreskrifter och delegeringsordning
för kommunstyrelsen
KS2023/117
10. Sammanträdesplan 2024 för kommunfullmäktige,
kommunstyrelsen och kommunstyrelsens arbetsutskott (kf
fattar slutligt beslut alternativ 1, ks i alternativ 2)
KS2023/169
11. Redovisning av obesvarade motioner, hösten 2023 (kf fattar
slutligt beslut)

KS2023/79

12. Meddelanden

Anmälningar

- KS2328884 KS2023/1-39 Brev till KS från Bollekollen sportklubb om motionsspår Rinnaområdet/Bollekollen
- KS2328912 KS2023/227-6 Svar på ansökan om bidrag till Borås Nämndemannaförening 2023

13. Redovisning av delegeringsbeslut

Ärendet i korthet

Protokoll

Kommunstyrelsens arbetsutskotts protokoll finns på Bollebygds kommuns hemsida:
Kommunstyrelsens arbetsutskott 2023-09-14

Delegeringsbeslut

- KS2328902 KS2023/175-13 Tilldelningsbeslut Löv-, ogräs- och väggrensslätter signed

14. Information från politiska uppdrag (inga handlingar)

15. Kommundirektören informerar (inga handlingar)

3. Klimatlöften 2024-2026 för Bollebygds kommun KS2023/140

§115

KS2023/140

Klimatlöften 2024-2026 för Bollebygds kommun

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar att för perioden 2024-2026 anta följande klimatlöften:

1. Vi har en årlig uppföljning av klimatarbetet.
7. Vi fokuserar på företagens klimatomställning i miljötillsyn.
8. Vi arbetar aktivt med vår energiplan.
9. Vi arbetar strategiskt med att minska klimatpåverkan genom upphandling.
12. Vi säkerställer att planering och byggande bidrar till ett transporteffektivt samhälle.
13. Vi utvecklar gaturum för ökad tillgång och attraktivitet.
14. Vi arbetar med klimatstyrande parkering.
16. Våra nya personbilar körs på förnybar el, biogas eller vätgas.
17. Vi ställer krav i upphandling för transportdelen i nya avtal
20. Vi arbetar med hållbart resande för våra anställda.
21. Vi minskar matsvinnet i offentliga måltider och når mål.
22. Vi minskar klimatavtrycket från offentliga måltider och når mål.
23. Vi ökar livslängden på elektronik och möjliggör cirkulära flöden.
25. Vi använder cirkulära möbler.

Ärendet

Bollebygds kommun har tidigare undertecknat och ställt sig bakom Klimat 2030, vilket innebär att kommunen står bakom det regionala klimatmålet om att vara en fossiloberoende region och att växthusgaserna ska minska med 80 procent från 1990 års nivå till år 2030.

Kommunernas klimatlöften är en satsning inom kraftsamlingen Klimat 2030 – Västra Götaland ställer om som drivs av Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen Västra Götaland. Kommunerna har en strategiskt viktig roll för att klimatmålen ska nås. Kommunernas klimatlöften består av 30 konkreta åtgärder där kommunen har rådighet, som är beprövade och som kan ge stor utsläppsminskning.

Klimat 2030 vill bidra till att kommunerna kan öka tempot genom att anta löften och få stöd i genomförandet. Under kommande år arrangeras kunskapshöjande insatser kring alla löften. Samordnarna inom Klimat 2030:s fokusområden kommer ge expertstöd, stöttning och möjliggöra erfarenhetsutbyte. Genom satsningen sprids goda exempel, både från Västra Götalandsregionen och från andra delar av Sverige, vilket kan spara tid och resurser för kommunerna och underlätta arbetet.

Klimat 2030 stöttar kommunerna i genomförandet av klimatlöftena genom samordnarna och andra nyckelpersoner men ett flertal av åtgärderna kommer kräva att resurser avsätts.

I ärendets handläggning har dialog förts mellan kommunstyrelseförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen. Ärendet har även tagits upp för diskussion vid kommunledningsgruppens möten vid två tillfällen.

Kommunstyrelseförvaltningen gör följande bedömning (med motivering) till varför följande 14 klimatlöften föreslås att antas:

1. Vi har en årlig uppföljning av klimatarbetet.

Att ha en rutin för att följa upp hur det går med klimatarbetet och hur utvecklingen för utsläppen ser ut är en grund för att kunna nå klimatmålen. Genom att följa utvecklingen vet man hur man ligger till och vilka insatser som behöver stärkas. Klimat 2030 kommer tillhandahålla utsläppsstatistik och analyser som kan användas i uppföljningsarbetet.

7. Vi fokuserar på företagens klimatomställning i miljötillsyn.

Miljöenheten har gjort bedömningen att fokusera på energi och klimat vid miljötillsynen under perioden.

8. Vi arbetar aktivt med vår energiplan.

Att ta fram en ny energiplan bör prioriteras då det är ett lagkrav att ha en uppdaterad energiplan som omfattar lokal produktion, tillförsel, distribution och användning av energi. Energiplanen är ett viktigt underlag för den fysiska planeringen och i den nya planeringsstrategin kommer även föreslås att en ny energiplan tas fram. Det pågår även arbete inom Boråsregionen, Sjuhärads kommunalförbund kring energiplanering och flera av medlemskommunerna är i uppstarten med att ta fram nya energiplaner. Det är fördelaktigt om Bollebygds kommun kan samarbeta med de andra kommunerna i framtagandet av ny energiplan. Att ta fram en ny energiplan är ett omfattande arbete som kommer kräva att resurser avsätts för arbetet.

9. Vi arbetar strategiskt med att minska klimatpåverkan genom upphandling.

Att arbeta strategiskt med att analysera kommande upphandlingars klimatpåverkan och ställa hållbarhetskrav kan leda till en stor minskning av utsläppen kopplade till upphandling och inköp.

12. Vi säkrar att planering och byggande bidrar till ett transporteffektivt samhälle.

Samhällsbyggnadsförvaltningen arbetar kontinuerligt med detta och kommer fortsätta göra det under kommande år.

13. Vi utvecklar gaturum för ökad tillgång och attraktivitet.

Samhällsbyggnadsförvaltningen arbetar kontinuerligt med detta och kommer fortsätta göra det under kommande år.

14. Vi arbetar med klimatstyrande parkering.

En översyn av befintlig p-norm genomförs under 2023 och till följd av det arbetet kan åtgärder för en mer klimatstyrande parkering, ex flexibla p-tal, bli aktuella under kommande år.

16. Våra nya personbilar körs på förnybar el, biogas eller vätgas.

Arbete pågår och de fossildrivna bilarna kommer bytas ut allteftersom. I undantagsfall kan intern dispens ges för andra personbilar, om detta krävs för att kunna utföra verksamheternas arbete. Om det finns behov av laddhybrider ska verksamheterna sträva efter att köra dessa på el i så stor utsträckning det går.

17. Vi ställer krav i upphandling för transportdelen i nya avtal.

För att uppfylla det nya EU-direktivet (Clean Vehicle Directive) som kräver att en viss andel fordon i nya upphandlingar är så kallade *rena fordon*, måste kommunen börja ställa krav för transportdelen i kommande upphandlingar.

20. Vi arbetar med hållbart resande för våra anställda.

Kommunen uppfyller redan klimatlöftet då alla anställda erbjuds att köpa årskort på Västtrafik med löneavdrag.

21. Vi minskar matsvinnet i offentliga måltider och når mål.

Måltidsenheten arbetar redan aktivt med att minska matsvinn i verksamheten och kommer fortsätta arbeta för att nå de uppsatta målen. Att minska matsvinnet är även ett av målen i den regionala avfallsplanen.

22. Vi minskar klimatavtrycket från offentliga måltider och når mål.

Måltidsenheten planerar att arbeta för att nå målet under klimatlöftesperioden.

23. Vi ökar livslängden på elektronik och möjliggör cirkulära flöden.

Kommunen arbetar redan för att öka livslängden på elektronik och kommer fortsätta det arbetet under perioden. Detta är även ett av målen i den regionala avfallsplanen.

25. Vi använder cirkulära möbler.

Att cirkulera möbler internt ingår i ett av målområdena i den regionala avfallsplanen. Att starta upp ett internt återbruk av möbler kommer kräva extra resurser men medför även meningsfulla arbetsuppgifter och eventuella besparingar på sikt i form av minskad budget för nyinköp av möbler. En samordnare för projektet behövs då det innefattar alltifrån inventering av befintliga möbler, lagerhållning, enklare reparationer/uppfräschning, fotografering, beskrivning, inlägg på app/hemsida till transporter. Det finns många goda exempel att ta efter, ex Härryda och Trollhättan. Den nämnd som ska ansvara för cirkulära möbler behöver ta fram underlag för en eventuell budgetförstärkning.

Förslag till beslut**Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut**

Kommunstyrelsen beslutar att för perioden 2024-2026 anta följande klimatlöften:

1. Vi har en årlig uppföljning av klimatarbetet.
7. Vi fokuserar på företagens klimatomställning i miljötillsyn.
8. Vi arbetar aktivt med vår energiplan.

9. Vi arbetar strategiskt med att minska klimatpåverkan genom upphandling.
12. Vi säkerställer att planering och byggande bidrar till ett transporteffektivt samhälle.
13. Vi utvecklar gatorum för ökad tillgång och attraktivitet.
14. Vi arbetar med klimatstyrande parkering.
16. Våra nya personbilar körs på förnybar el, biogas eller vätgas.
17. Vi ställer krav i upphandling för transportdelen i nya avtal
20. Vi arbetar med hållbart resande för våra anställda.
21. Vi minskar matsvinnet i offentliga måltider och når mål.
22. Vi minskar klimatavtrycket från offentliga måltider och når mål.
23. Vi ökar livslängden på elektronik och möjliggör cirkulära flöden.
25. Vi använder cirkulära möbler.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- Klimatlöften 2024-2026 för Bollebygds kommun
- Svaresformulär Kommunernas klimatlöften 2024-2026
- 30 löften och beskrivning Kommunernas klimatlöften 2024-2026
- Inbjudan Kommunernas klimatlöften brev till kommunstyrelsen 2024-2026

Skickas till

Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

Kommunstyrelseförvaltningen

Lovisa Lundberg | Miljö- och hållbarhetsstrateg
0734-64 70 07 | Lovisa.lundberg@bollebygd.se

Kommunernas klimatlöften 2024-2026

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att för perioden 2024-2026 anta följande klimatlöften:

1. Vi har en årlig uppföljning av klimatarbetet.
7. Vi fokuserar på företagens klimatomställning i miljötillsyn.
8. Vi arbetar aktivt med vår energiplan.
9. Vi arbetar strategiskt med att minska klimatpåverkan genom upphandling.
12. Vi säkerställer att planering och byggande bidrar till ett transporteffektivt samhälle.
13. Vi utvecklar gaturum för ökad tillgång och attraktivitet.
14. Vi arbetar med klimatstyrande parkering.
16. Våra nya personbilar körs på förnybar el, biogas eller vätgas.
17. Vi ställer krav i upphandling för transportdelen i nya avtal
20. Vi arbetar med hållbart resande för våra anställda.
21. Vi minskar matsvinnet i offentliga måltider och når mål.
22. Vi minskar klimatavtrycket från offentliga måltider och når mål.
23. Vi ökar livslängden på elektronik och möjliggör cirkulära flöden.
25. Vi använder cirkulära möbler.

Ärendet

Bollebygds kommun har tidigare undertecknat och ställt sig bakom Klimat 2030, vilket innebär att kommunen står bakom det regionala klimatmålet om att vara en fossiloberoende region och att växthusgaserna ska minska med 80 procent från 1990-årsnivå till år 2030.

Kommunernas klimatlöften är en satsning inom kraftsamlingen Klimat 2030 – Västra Götaland ställer om som drivs av Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen Västra Götaland. Kommunerna har en strategiskt viktig roll för att klimatmålen ska nås. Kommunernas klimatlöften består av 30 konkreta åtgärder där kommunen har rådighet, som är beprövade och som kan ge stor utsläppsminskning.

Klimat 2030 vill bidra till att kommunerna kan öka tempot genom att anta löften och få stöd i genomförandet. Under kommande år arrangeras kunskapshöjande insatser kring alla löften. Samordnarna inom Klimat 2030:s fokusområden kommer ge expertstöd, stöttning och möjliggöra erfarenhetsutbyte. Genom satsningen sprids goda exempel, både från Västra Götalandsregionen och från andra delar av Sverige, vilket kan spara tid och resurser för kommunerna och underlätta arbetet.

I ärendets beredning har dialog förts mellan kommunstyrelseförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen. Ärendet har även tagits upp för diskussion vid kommunledningsgruppens möten vid två tillfällen.

Ekonomiska förutsättningar

Klimat 2030 stöttar kommunerna i genomförandet av klimatlöftena genom samordnarna och andra nyckelpersoner men ett flertal av åtgärderna kommer kräva att resurser avsätts.

Bedömning

Nedan följer bedömning och motivering till varför följande 14 klimatlöften föreslås att antas:

1. Vi har en årlig uppföljning av klimatarbetet.

Att ha en rutin för att följa upp hur det går med klimatarbetet och hur utvecklingen för utsläppen ser ut är en grund för att kunna nå klimatmålen. Genom att följa utvecklingen vet man hur man ligger till och vilka insatser som behöver stärkas. Klimat 2030 kommer tillhandahålla utsläppsstatistik och analyser som kan användas i uppföljningsarbetet.

7. Vi fokuserar på företagens klimatomställning i miljötillsyn.

Miljöenheten har gjort bedömningen att fokusera på energi och klimat vid miljötillsynen under perioden.

8. Vi arbetar aktivt med vår energiplan.

Att ta fram en ny energiplan bör prioriteras då det är ett lagkrav att ha en uppdaterad energiplan som omfattar lokal produktion, tillförsel, distribution och användning av energi. Energiplanen är ett viktigt underlag för den fysiska planeringen och i den nya planeringsstrategin kommer även föreslås att en ny energiplan tas fram.

Det pågår även arbete inom Boråsregionens kommunalförbund kring energiplanering och flera av medlemskommunerna är i uppstarten med att ta fram nya energiplaner. Det är fördelaktigt om Bollebygds kommun kan samarbeta med de andra kommunerna i framtagandet av ny energiplan. Att ta fram en ny energiplan är ett omfattande arbete som kommer kräva att resurser avsätts för arbetet.

9. Vi arbetar strategiskt med att minska klimatpåverkan genom upphandling.

Att arbeta strategiskt med att analysera kommande upphandlingars klimatpåverkan och ställa hållbarhetskrav kan leda till en stor minskning av utsläppen kopplade till upphandling och inköp.

12. Vi säkrar att planering och byggande bidrar till ett transporteffektivt samhälle.

Samhällsbyggnadsförvaltningen arbetar kontinuerligt med detta och kommer fortsätta göra det under kommande år.

13. Vi utvecklar gaturum för ökad tillgång och attraktivitet.

Samhällsbyggnadsförvaltningen arbetar kontinuerligt med detta och kommer fortsätta göra det under kommande år.

14. Vi arbetar med klimatstyrande parkering.

En översyn av befintlig p-norm genomförs under 2023 och till följd av det arbetet kan åtgärder för en mer klimatstyrande parkering, ex flexibla p-tal, bli aktuella under kommande år.

16. Våra nya personbilar körs på förnybar el, biogas eller vätgas.

Arbete pågår och de fossildrivna bilarna kommer bytas ut allteftersom.

I undantagsfall kan intern dispens ges för andra personbilar, om detta krävs för att kunna utföra verksamheternas arbete. Om det finns behov av laddhybrider ska verksamheterna sträva efter att köra dessa på el i så stor utsträckning det går.

17. Vi ställer krav i upphandling för transportdelen i nya avtal.

För att uppfylla det nya EU-direktivet (Clean Vehicle Directive) som kräver att en viss andel fordon i nya upphandlingar är så kallade *rena fordon*, måste kommunen börja ställa krav för transportdelen i kommande upphandlingar.

20. Vi arbetar med hållbart resande för våra anställda.

Kommunen uppfyller redan klimatlöftet då alla anställda erbjuds att köpa årskort på Västtrafik med löneavdrag.

21. Vi minskar matsvinnet i offentliga måltider och når mål.

Måltidsenheten arbetar redan aktivt med att minska matsvinn i verksamheten och kommer fortsätta arbeta för att nå de uppsatta målen. Att minska matsvinnet är även ett av målen i den regionala avfallsplanen.

22. Vi minskar klimatavtrycket från offentliga måltider och når mål.

Måltidsenheten planerar att arbeta för att nå målet under klimatlöftesperioden.

23. Vi ökar livslängden på elektronik och möjliggör cirkulära flöden.

Kommunen arbetar redan för att öka livslängden på elektronik och kommer fortsätta det arbetet under perioden. Detta är även ett av målen i den regionala avfallsplanen.

25. Vi använder cirkulära möbler.

Att cirkulera möbler internt ingår i ett av målområdena i den regionala avfallsplanen. Att starta upp ett internt återbruk av möbler kommer kräva extra resurser men medför även meningsfulla arbetsuppgifter och eventuella besparingar på sikt i form av minskad budget för nyinköp av möbler. En samordnare för projektet behövs då det innefattar alltifrån inventering av befintliga möbler, lagerhållning, enklare reparationer/uppfräschning, fotografering, beskrivning, inlägg på app/hemsida till transporter. Det finns många goda exempel att ta efter, ex Härryda och Trollhättan.

Den nämnd som ska ansvara för cirkulära möbler behöver ta fram underlag för en eventuell budgetförstärkning.

Nedan följer bedömning och motivering till varför följande löften *inte* föreslås att antas:

2. Vi har en koldioxidbudget.

En koldioxidbudget är ett vetenskapligt verktyg som räknar ut en kommuns- eller regions utsläppsutrymme utifrån FN:s klimatpanels beräkningar av hur mycket koldioxid som kan släppas ut om vi ska klara Parisavtalets mål att begränsa temperaturökningen till under 2 grader. En koldioxidbudget räknar på ackumulerade utsläpp, dvs för varje år som går så ökar halten av koldioxid i atmosfären och då blir det mindre utsläpp kvar som får släppas ut. Detta gör att man kan räkna ut hur mycket koldioxidutsläppen måste minska varje år.

En koldioxidbudget i sig minskar inte utsläppen men kan vara ett tydligt redskap för att visa och följa upp hur stor utsläppsminskning som krävs. Bedömningen är att arbetsinsatsen som krävs för att ta fram en budget och göra årliga uppföljningar inte ryms inom befintliga resurser. Om löftet antas är det under förutsättning att tjänsten köps in från Klimatsekretariatet som Klimat 2030 har avtal med (40 000 kr för framtagandet och 20 000 kr/år för uppföljning). Vill Kommunstyrelsen köpa in tjänsten behövs en budgetförstärkning motsvaranden kostnaden för att ta fram budgeten samt kostnad för årlig uppföljning.

Viktigt att tänka på vid ett eventuellt beslut om att anta en framtagen koldioxidbudget är vad beslutet innebär, ex om kommunen ska arbeta för en årlig utsläppsminskningstakt med de verktyg man har rådighet över, om budgeten ska användas som underlag till den ekonomiska budgeten eller om den ska användas som ett visualiseringsverktyg.

3. Vi involverar invånare i alla åldrar i klimatarbetet.

Vissa insatser för att involvera invånarna kan göras under perioden, ex Hållbarhetsfestivalen, men att skapa en varaktig plattform bedöms innebära en relativt stor arbetsinsats.

4. Vi finansierar genom grön obligation.

Den gröna obligationen skiljer sig från en traditionell obligation genom att utfärdaren garanterar att kapitalet som lånas enbart används till miljöinvesteringen. För att kunna finansiera projekt genom grön obligation behöver vissa kriterier uppfyllas. I de fall kommande byggprojekt uppfyller kriterierna och lånevillkoren är bättre kommer det alternativet väljas om möjligt, men för att uppfylla löftet ska kommunen göra minst en investering genom grön obligation/gröna lån per år och minst 50 % av all nybyggnation/större ombyggnation ska ha grön finansiering.

5. Vi minskar utsläppen tillsammans med näringslivet.

I den här omgången av klimatlöften är bedömningen att kommunen främst bör fokusera på den egna verksamheten.

6. Vi inkluderar lantbruket som samarbetspart i kommunens klimatomställning.

I den här omgången av klimatlöften är bedömningen att kommunen främst bör fokusera på den egna verksamheten.

10. Vi säkerställer kompetens och resurser för att upphandla med klimathänsyn.

Bedömningen är att kommunen bör fokusera på klimatlöfte 9 i första hand. Löftena hänger dock ihop och en viss kompetenshöjning kommer med ett ökat fokus på upphandlingarnas klimatpåverkan. Som en följd av klimatlöfte 16 kommer även kompetensen inom upphandling av transporter öka men detta löfte omfattar mer än bara transporter.

Samverkan inom Boråsregionen kan bli aktuellt men andra utbildningsinsatser kräver att resurser avsätts.

11. Vi gör klimatsmarta inköp.

Förslagsvis fokuserar kommunen på att få i gång ett strategiskt arbete kring upphandling enligt klimatlöfte 9 för att sedan arbeta vidare med inköpens klimatpåverkan i kommande klimatlöftesperiod.

15. Vi klimatväxlar tjänsteresor.

Antalet tjänsteresor är inte så många, framför allt inte antalet flygresor, varför bedömningen är att effekten av att arbeta med detta löfte inte blir så stor.

18. Våra nya arbetsmaskiner är fossilfria och upphandlingskrav ställs på entreprenader.

Fossilfria arbetsmaskiner och krav på entreprenader bedöms vara ett arbete på längre sikt och mer rimligt att anta i kommande klimatlöftesperiod.

19. Vi deltar i Cykelfrämjandets kommunvelometer och når angiven poängnivå.

Kommunvelometern mäter och jämför kommunernas insatser för cykling under föregående år. Syftet är att kunna jämföra nuläget i en kommun gentemot andra kommuner, se förändringar över tid samt belysa områden där det finns förbättringspotential. Det kostar 15 000 kr per år och för att få kunna se förändringen över tid behöver flera mätningar göras, dock inte nödvändigtvis varje år. Att göra sådana mätningar kan vara intressant på sikt men inte under den här perioden.

24. Vi möjliggör cirkulära arbetskläder.

Att cirkulera arbetskläder ingår i ett av målområdena i den regionala avfallsplanen men detta har bedömts vara ett mål som kommunen inte bör arbeta aktivt med i ett första skede. Det kommer genomföras projekt och insatser inom området cirkulära arbetskläder under klimatlöftesperioden som kommunen kan dra lärdomar från i kommande arbete fram till 2030.

26. Vi erbjuder fastighetsnära insamling för återanvändning.

Någon insats kommer troligtvis genomföras under perioden men det bedöms inte rimligt att genomföra tre insatser per år.

27. Vi möjliggör för invånarna att låna/hyra produkter i stället för att köpa.

Bedömningen är att någon enklare insats kan genomföras under perioden men om tre insatser ska testas och utvärderas kommer det krävas mycket ekonomiska och personella resurser.

28. Vi energieffektiviserar vårt fastighetsbestånd.

Fastighetsavdelningen arbetar kontinuerligt med energieffektiviseringar och reinvesteringar (byte av fönster, tak etc.) i kommunens fastigheter. Att vidta mer omfattande åtgärder och arbeta enligt BeLoks Totalmetodik som föreslås i klimatlöftet bedöms mer rimligt till nästa klimatlöftesperiod.

29. Vi bygger i trä.

Att pröva trä som byggmaterial kan göras men löftet är mer anpassat för större kommuner som har fler byggnadsprojekt under perioden.

30. Vi arbetar med återbruk av byggmaterial.

Vissa delar, ex ventilationsaggregat, återbrukas redan idag om möjligt men att återbruka byggmaterial i större utsträckning bedöms som mer rimligt i kommande klimatlöftesperioder.

Barnkonsekvensanalys

Att anta klimatlöften med målet att bli en fossiloberoende region och minska utsläppen av växthusgaser bidrar till en hållbar utveckling och till att kommande generationer ska ha samma möjligheter att tillgodose sina behov som nuvarande generation har.

Beslutsunderlag

30 löften och beskrivning Kommunernas klimatlöften 2024-2026

Svarsformulär Kommunernas klimatlöften 2024-2026

Skickas till

Klimat 2030, samhällsbyggnadsnämnden, socialnämnden

BOLLEBYGDS KOMMUN

Kommunstyrelseförvaltningen

Monica Holmgren

Förvaltningschef

Lovisa Lundberg

Miljö- och hållbarhetsstrateg

KOMMUNERNAS KLIMATLÖFTEN

2024-
2026

Svarsformulär inför 2024–2026

Länsstyrelsen
Västra Götaland

**KLIMAT
2030**
VÄSTRA GÖTALAND
STÄLLER OM

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN

Klimat 2030 - Västra Götaland ställer om...

... är en kraftsamling som drivs av Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen Västra Götaland i samverkan med andra aktörer. Alla kommuner i länet har undertecknat målet att Västra Götaland till 2030 ska vara en fossiloberoende region.

För att stötta kommunerna i klimatarbetet och genomföra gemensamma åtgärder bjuds alla kommuner i länet in att delta i **Kommunernas klimatlöften 2024–2026**.

Svarsformulär

Detta svarsformulär ska användas när ni rapporterar in era klimatlöften för 2024–2026 till Klimat 2030. Det kan också användas som formulär till det politiska beslut som krävs för att kommunen ska ha antagit klimatlöftena. Fyll i direkt i filen och spara sedan som PDF, namnge med vilken kommun det gäller.

Inför denna period vill vi be er att fylla i vilken avdelning/enhet som ansvarar för genomförandet samt minst en e-postadress till en kontaktperson för de löften ni antar. Detta hjälper oss att hitta rätt personer för stöttningen i genomförandet.

Senast den 30 september 2023 skickar ni in svarsformuläret till:
klimat2030@vgregion.se

Svarsalternativ

När ni antar klimatlöften kan ni svara ja eller nej på respektive löfte:

- **Ja, detta ska vi göra 2024–2026.** Kryssa ja om kommunen kommer att arbeta med löftet under perioden. Oavsett om det är en ny aktivitet/beslut eller något ni redan arbetar med. Ni behöver inte veta HUR ni ska kunna uppfylla löftet när ni antar, Klimat 2030 stöttar kommunerna på denna resa som vi gör tillsammans.
- **Nej, detta kan vi inte göra 2024–2026.** Kryssa nej om ni inte har möjlighet att arbeta med åtgärden under perioden.

På www.klimat2030.se/klimatloften har vi samlat *Frågor och svar*. Läs gärna igenom det materialet.

Frågor kan ställas till Klimat 2030:s processledare:

- Svante Sjöstedt, Länsstyrelsen, svante.sjostedt@lansstyrelsen.se
- Lise Nordin, Västra Götalandsregionen, lise.nordin@vgregion.se

- 1. Vi har en årlig uppföljning av klimatarbetet.** Det innebär kommunens politiska ledning har en årlig genomgång av klimatarbetet i kommunen inklusive klimatlöftena samt följer upp utsläppen i förhållande till kommunala, regionala och nationella mål. Exempelvis med utgångspunkt i den regionala analysen som erbjuds från Klimat 2030.

Ja, detta ska vi göra 2024–2026.
 Nej, detta kan vi inte göra 2024–2026.
 Ansvarig avdelning/enhet: Kommunstyrelseförvaltningen
 Kontaktperson 1 (e-post): lovisa.lundberg@bollebygd.se
 Kontaktperson 2 (e-post): (skriv här)

- 2. Vi har en koldioxidbudget.** Det innebär att kommunen har en politiskt antagen koldioxidbudget som årligen följs upp för att visa hur mycket av utsläppsutrymmet som finns kvar.

Ja, detta ska vi göra 2024–2026.
 Nej, detta kan vi inte göra 2024–2026.
 Ansvarig avdelning/enhet: (skriv här)
 Kontaktperson 1 (e-post): (skriv här)
 Kontaktperson 2 (e-post): (skriv här)

- 3. Vi involverar invånare i alla åldrar i klimatarbetet.** Det innebär att kommunen bjuder in invånarna, inklusive de yngre, till dialog om klimatåtgärder för att skapa mer delaktighet och skynda på omställningen. Detta kan ske i form av dialogmöten, medborgarjury eller workshops dit allmänheten och organisationer bjuds in. Kommunen ska dokumentera och återkoppla resultatet. Under perioden ska en mer varaktig plattform för klimattedialog (fysisk eller digital) skapas.

Ja, detta ska vi göra 2024–2026.
 Nej, detta kan vi inte göra 2024–2026.
 Ansvarig avdelning/enhet: (skriv här)
 Kontaktperson 1 (e-post): (skriv här)
 Kontaktperson 2 (e-post): (skriv här)

- 4. Vi finansierar investeringar genom grön obligation.** Det innebär att kommunen gör minst en investering genom grön obligation eller via gröna lån per år och att minst 50% av all nybyggnation och större ombyggnation av bostäder och lokaler har grön finansiering.

Ja, detta ska vi göra 2024–2026.
 Nej, detta kan vi inte göra 2024–2026.
 Ansvarig avdelning/enhet: (skriv här)
 Kontaktperson 1 (e-post): (skriv här)
 Kontaktperson 2 (e-post): (skriv här)

5. Vi minskar utsläppen tillsammans med näringslivet. Det innebär att kommunen årligen gör insatser tillsammans med näringslivet. Exempelvis genom att initiera samtal mellan företag kring industriell symbios, driver gemensamma projekt eller på andra sätt samverkar med näringslivet för minskade utsläpp.

- Ja, detta ska vi göra 2024–2026.
 Nej, detta kan vi inte göra 2024–2026.

Ansvarig avdelning/enhet: (skriv här)

Kontaktperson 1 (e-post): (skriv här)

Kontaktperson 2 (e-post): (skriv här)

6. Vi inkluderar lantbruket som samarbetspart i kommunens klimat-omställning. Det innebär att kommunen arbetar aktivt med att främja en dialog mellan kommunen, gröna näringar och övrigt näringsliv minst två gånger per år, samt under perioden samverkar i minst ett konkretprojekt med syfte att minska utsläppen.

- Ja, detta ska vi göra 2024–2026.
 Nej, detta kan vi inte göra 2024–2026.

Ansvarig avdelning/enhet: (skriv här)

Kontaktperson 1 (e-post): (skriv här)

Kontaktperson 2 (e-post): (skriv här)

7. Vi fokuserar på företagens klimatomställning i miljötillsyn. Det innebär att kommunerna fokuserar på energi och klimat i miljötillsynen genom minst två satsningar under perioden. Med detta menas att kommunen väljer ut lämpliga tillsynsobjekt för att genomföra miljötillsyn med fokus på energi och klimat. Löftet kan handla om att i tillsynen efterfråga energikartläggning och/eller en handlingsplan samt genomförande av energieffektiviseringsåtgärder och energikonverteringar, till exempel fasa ut oljepannor. Det kan även innebära att informera om olika investeringsstöd eller att samverka med kommunens energi- och klimatrådgivare.

- Ja, detta ska vi göra 2024–2026.
 Nej, detta kan vi inte göra 2024–2026.

Ansvarig avdelning/enhet: Samhällsbyggnadsförvaltningen/miljöenheten

Kontaktperson 1 (e-post): gunilla.kock-hansson@bollebygd.se

Kontaktperson 2 (e-post): (skriv här)

8. Vi arbetar aktivt med vår energiplan. Det innebär att kommunen har en uppdaterad energiplan som är kopplad till översiktsplaneringen och som omfattar lokal produktion, tillförsel, distribution och användning av energi. Exempelvis genom att använda "Vägledning för energiplanering" framtagen av Länsstyrelsen Västra Götaland. Samt tillsammans med andra relevanta aktörer årligen genomför åtgärder som minskar klimatpåverkan i energiförsörjningen. Översiktsplanen kan kompletteras med tematiska tillägg som Vindbruksplan och Solstrategi.

Ja, detta ska vi göra 2024–2026.

Nej, detta kan vi inte göra 2024–2026.

Ansvarig avdelning/enhet: Samhällsbyggnadsförvaltningen/plan- och exploatering

Kontaktperson 1 (e-post): anna.lund@bollebygd.se

Kontaktperson 2 (e-post): lovisa.lundberg@bollebygd.se

9. Vi arbetar strategiskt med att minska klimatpåverkan genom upphandling. Det innebär att kommunen identifierar vilka upphandlingar under perioden som har störst klimatpåverkan och arbetar strategiskt och systematiskt för att minska klimatpåverkan årligen. Arbetet och utfallet följs upp och dokumenteras.

Ja, detta ska vi göra 2024–2026.

Nej, detta kan vi inte göra 2024–2026.

Ansvarig avdelning/enhet: Kommunstyrelseförvaltningen

Kontaktperson 1 (e-post): maria.bengtsson@bollebygd.se

Kontaktperson 2 (e-post): lovisa.lundberg@bollebygd.se

10. Vi säkerställer kompetens och resurser för att upphandla med klimathänsyn. Det innebär att kommunen har kompetens och resurser att ställa och följa upp klimatkrav i kommunens upphandlingar. Vid val av leverantör ska både klimatpåverkan och ekonomi vägas in i beslutet. Insatser för att säkra kompetensen görs årligen exempelvis genom utbildning, samverkan internt eller med andra kommuner.

Ja, detta ska vi göra 2024–2026.

Nej, detta kan vi inte göra 2024–2026.

Ansvarig avdelning/enhet: (skriv här)

Kontaktperson 1 (e-post): (skriv här)

Kontaktperson 2 (e-post): (skriv här)

11. Vi gör klimatsmarta inköp. Det innebär att kommunen tar ett helhetsgrepp kring inköpen och under perioden fastställer en inköpsorganisation som arbetar för att minska klimatpåverkan. Exempelvis genom att inköpare och beställare får ökad kunskap och utbildning, inköpssystem som underlättar klimatsmarta val eller löpande dialog med upphandlare och miljö/klimatkompetens i eller utanför organisationen.

Ja, detta ska vi göra 2024–2026.

Nej, detta kan vi inte göra 2024–2026.

Ansvarig avdelning/enhet: (skriv här)

Kontaktperson 1 (e-post): (skriv här)

Kontaktperson 2 (e-post): (skriv här)

12. Vi säkrar att planering och byggande bidrar till ett transporteffektivt samhälle. Det innebär att kommunens översiktsplan samt alla program- och detaljplaner under perioden ska bidra till att andelen hållbara resor i kommunen ökar mätt som andel gång, cykel och kollektivtrafik av totalt antal utförda resor. Detta görs genom att beräkna planernas klimatpåverkan och jämföra alternativ, exempelvis med Hållbarhetsverktyget eller liknande.

- Ja, detta ska vi göra 2024–2026.
 Nej, detta kan vi inte göra 2024–2026.
 Ansvarig avdelning/enhet: Samhällsbyggnadsförvaltningen/plan- och exploatering
 Kontaktperson 1 (e-post): anna.lund@bollebygd.se
 Kontaktperson 2 (e-post): (skriv här)

13. Vi utvecklar gaturum för ökad tillgång och attraktivitet. Det innebär att kommunen under perioden genomför åtgärder för ökad attraktivitet med minskad biltrafik, särskilt i centrala områden. Antingen genom att sänka hastigheten för fordonstrafiken till 30 och 40 km/h i minst en tätort eller att kommunen anpassar minst ett gaturum till gång- och cykelfart där stadslivet har potential att utvecklas.

- Ja, detta ska vi göra 2024–2026.
 Nej, detta kan vi inte göra 2024–2026.
 Ansvarig avdelning/enhet: Samhällsbyggnadsförvaltningen/plan- och exploatering/VA-gata
 Kontaktperson 1 (e-post): anna.lund@bollebygd.se
 Kontaktperson 2 (e-post): my.nilsson@bollebygd.se

14. Vi arbetar med klimatstyrande parkering. Det innebär att kommunen årligen genomför åtgärder kring parkering. Exempelvis möjliggör samnyttjande av parkeringsanläggningar, prioriterar besöks- och handelsparkering i centrala områden framför annan parkering, ser till att gatuparkering inte är subventionerad jämfört med parkeringshus, möjliggör flexibla parkeringstal med stimulans av bilpooler eller att frikoppla parkeringskostnaden från hyran av lägenheter.

- Ja, detta ska vi göra 2024–2026.
 Nej, detta kan vi inte göra 2024–2026.
 Ansvarig avdelning/enhet: Samhällsbyggnadsförvaltningen/plan- och exploatering
 Kontaktperson 1 (e-post): anna.lund@bollebygd.se
 Kontaktperson 2 (e-post): (skriv här)

15. Vi klimatväxlar tjänsteresor. Det innebär att kommunen har ett klimatväxlingssystem där klimatbelastningen från kommunanställdas flyg- och bilresor i tjänsten beräknas minst årligen och ges ett monetärt värde som speglar exempelvis samhällsekonomisk värdering. Avsatta medel för klimatbelastningen används (växlas) för att kunna stimulera önskvärda klimatinvesteringar och/eller driftåtgärder internt i organisationen.

- Ja, detta ska vi göra 2024–2026.
 Nej, detta kan vi inte göra 2024–2026.
 Ansvarig avdelning/enhet: (skriv här)
 Kontaktperson 1 (e-post): (skriv här)
 Kontaktperson 2 (e-post): (skriv här)

16. Våra nya personbilar körs på förnybar el, biogas eller vätgas. Det innebär att alla nya avtal vid köp och hyra av personbilar till kommunal verksamhet ska vara bilar som körs på förnybar el, biogas eller vätgas. Endast undantagsvis väljs andra personbilar som då ska uppfylla Upphandlingsmyndighetens baskrav, efter intern dispens.

- Ja, detta ska vi göra 2024–2026.
 Nej, detta kan vi inte göra 2024–2026.
 Ansvarig avdelning/enhet: Samhällsbyggnadsförvaltningen/fastighet
 Kontaktperson 1 (e-post): ann-charlotte.lind@bollebygd.se
 Kontaktperson 2 (e-post): (skriv här)

17. Vi ställer krav i upphandling för transportdelen i nya avtal. Det innebär att kommunen ställer miljö- och klimatkrav i alla avtal där transporter upphandlas, exempelvis postleveranser och avfallstransporter. Kommunen ställer också miljökrav i mer än 50 procent av upphandlingar av varor och tjänster som kräver omfattande transportarbete, exempelvis matleveranser, städ- och kontorsmaterial och parkeringsövervakning.

- Ja, detta ska vi göra 2024–2026.
 Nej, detta kan vi inte göra 2024–2026.
 Ansvarig avdelning/enhet: Kommunstyrelseförvaltningen
 Kontaktperson 1 (e-post): maria.bengtsson@bollebygd.se
 Kontaktperson 2 (e-post): lovisa.lundberg@bollebygd.se

18. Våra nya arbetsmaskiner är fossilfria och upphandlingskrav ställs på entreprenader. Det innebär att alla nya arbetsmaskiner och arbetsredskap som köps in till kommunens organisation (inklusive kommunala bolag) kan drivas av förnybara drivmedel eller är elektrifierade. Det innebär också att miljö- och klimatkrav ställs på nya entreprenadavtal där arbetsmaskiner och transporter ingår.

- Ja, detta ska vi göra 2024–2026.
 Nej, detta kan vi inte göra 2024–2026.
 Ansvarig avdelning/enhet: (skriv här)
 Kontaktperson 1 (e-post): (skriv här)
 Kontaktperson 2 (e-post): (skriv här)

19. Vi deltar i Cykelfrämjandets kommunvelometer och når angiven poängnivå. Det innebär att kommunen deltar i kommunvelometern varje år, jobbar metodiskt med förbättringar och når upp till angiven poängnivå ett av åren. Liten kommun (<50 000 invånare) 50 poäng, mellanstor kommun (50 000–100 000 invånare) 60 poäng, stor kommun (>100 000 invånare) 70 poäng.

- Ja, detta ska vi göra 2024–2026.
 Nej, detta kan vi inte göra 2024–2026.
 Ansvarig avdelning/enhet: (skriv här)
 Kontaktperson 1 (e-post): (skriv här)
 Kontaktperson 2 (e-post): (skriv här)

20. Vi arbetar med hållbart resande för våra anställda. Det innebär att kommunens egen organisation (minst 20% av kommunens förvaltningar och/eller bolag) är med i Cykelvänlig arbetsplats (cykelvanligast.se) och når minst 3 stjärnor under perioden. Alternativt att kommunen som arbetsgivare erbjuder årskort för kollektivtrafik med löneavdrag till anställda på kommunens förvaltningar och bolag.

- Ja, detta ska vi göra 2024–2026.
 Nej, detta kan vi inte göra 2024–2026.
 Ansvarig avdelning/enhet: Kommunstyrelseförvaltningen/HR
 Kontaktperson 1 (e-post): ulrika.borg@bollebygd.se
 Kontaktperson 2 (e-post): (skriv här)

21. Vi minskar matsvinnet i offentliga måltider och når mål. Det innebär att kommunen mäter matsvinnet med ett uppsatt mål på max 35 g/portion i genomsnitt för skola och förskola, och ett mål på max 100 g/portion för äldreomsorgen. I siffrorna ingår samtliga mätfraktioner: kökssvinn, serveringssvinn och tallrikssvinn. I äldreomsorgen mäts lunch eller middag.

- Ja, detta ska vi göra 2024–2026.
 Nej, detta kan vi inte göra 2024–2026.
 Ansvarig avdelning/enhet: Samhällsbyggnadsförvaltningen/måltid
 Kontaktperson 1 (e-post): therese.lindh@bollebygd.se
 Kontaktperson 2 (e-post): (skriv här)

22. Vi minskar klimatavtrycket från offentliga måltider och når mål. Det innebär att kommunen i sitt arbete med menyplanering och råvaruval beräknar måltidens klimatpåverkan och når målet att klimatpåverkan ska vara maximalt 0,8 kg CO₂e/måltid i snitt under minst en månad. Alternativt når målet att nyckeltalet för samtliga inköpta livsmedel ska minska till 1,6 kg CO₂e/kg inköpta livsmedel.

- Ja, detta ska vi göra 2024–2026.
 Nej, detta kan vi inte göra 2024–2026.
 Ansvarig avdelning/enhet: Samhällsbyggnadsförvaltningen/måltid
 Kontaktperson 1 (e-post): therese.lindh@bollebygd.se
 Kontaktperson 2 (e-post): (skriv här)

23. Vi ökar livslängden på elektronik och möjliggör cirkulära flöden. Det innebär att kommunen förlänger livslängden på mobiltelefoner, surfplattor och bärbara datorer genom minst en ny åtgärd per år för att förlänga livet och skapa möjligheter till cirkulära flöden. Detta görs genom att exempelvis inte ställa krav på fabriksnya produkter i upphandling, att ha avtal om reparationer/uppdateringar och att samla in samt återbruka produkter.

- Ja, detta ska vi göra 2024–2026.
 Nej, detta kan vi inte göra 2024–2026.
 Ansvarig avdelning/enhet: Kommunstyrelseförvaltningen
 Kontaktperson 1 (e-post): petri.naumanen@bollebygd.se
 Kontaktperson 2 (e-post): (skriv här)

24. Vi möjliggör cirkulära arbetskläder. Det innebär att kommunen undersöker hur vi kan arbeta med cirkulära flöden i minst 50% av kommunens verksamheter som använder arbetskläder. Samt genomför minst en ny åtgärd per år för att förlänga livet och skapa möjligheter till cirkulära flöden. Exempel på åtgärder kan vara att: köpa arbetskläder av god kvalitet som lätt kan lagas/justeras, minska antal modeller/färger, ta bort eller använda flexibla loggor, nyttja reparationstjänster, skapa möjligheter för återbruk intern eller externt.

- Ja, detta ska vi göra 2024–2026.
 Nej, detta kan vi inte göra 2024–2026.
 Ansvarig avdelning/enhet: (skriv här)
 Kontaktperson 1 (e-post): (skriv här)
 Kontaktperson 2 (e-post): (skriv här)

25. Vi använder cirkulära möbler. Det innebär att kommunen inreder minst två kontor/arbetsplatser med cirkulära möbler och annan cirkulär inredning. Samt under perioden har ett system med cirkulära möbler för kommunens arbetsplatser. Med cirkulära möbler menas att de repareras och används på nytt, köps begagnade eller återbrukas internt.

- Ja, detta ska vi göra 2024–2026.
 Nej, detta kan vi inte göra 2024–2026.
 Ansvarig avdelning/enhet: Socialförvaltningen
 Kontaktperson 1 (e-post): joel.smedberg@bollebygd.se
 Kontaktperson 2 (e-post): lovisa.lundberg@bollebygd.se

26. Vi erbjuder fastighetsnära insamling för återanvändning. Det innebär att kommunen genom minst tre insatser varje år möjliggör fastighetsnära inlämning av produkter för återanvändning. Exempelvis genom mobil ÅVC, plats för återanvändning på befintlig ÅVC, teckna avtal med återanvändningsorganisationer eller liknande. Under perioden säkerställs att kommunens invånare har tillgång till inlämning för återanvändning av produkter.

- Ja, detta ska vi göra 2024–2026.
 Nej, detta kan vi inte göra 2024–2026.
 Ansvarig avdelning/enhet: (skriv här)
 Kontaktperson 1 (e-post): (skriv här)
 Kontaktperson 2 (e-post): (skriv här)

27. Vi möjliggör för invånarna att låna/hyra produkter i stället för att köpa. Det innebär att kommunen kan visa att minst en insats pågår varje år. Under perioden ska minst tre olika insatser testas och utvärderas med sikte på långvarig insats för invånarna att låna/hyra/laga produkter i stället för att köpa. Det kan ske genom samverkan med näringslivet för att erbjuda fler hållbara tjänster, att skapa cirkulära möjligheter i bostadsområde eller att kommunen erbjuder platser att dela eller reparera.

- Ja, detta ska vi göra 2024–2026.
 Nej, detta kan vi inte göra 2024–2026.
 Ansvarig avdelning/enhet: (skriv här)
 Kontaktperson 1 (e-post): (skriv här)
 Kontaktperson 2 (e-post): (skriv här)

28. Vi energieffektiviserar vårt fastighetsbestånd. Det innebär att kommunen (inklusive kommunala bolag) gör ambitiösa energibesparingar i kommunens fastighetsbestånd, minst tre objekt under perioden. Vid åtgärder i egna fastigheters klimatskal eller värme- och energisystem studeras alltid möjliga åtgärds paket för energieffektivisering med hjälp av Totalmetodiken från BeLok eller motsvarande.

- Ja, detta ska vi göra 2024–2026.
 Nej, detta kan vi inte göra 2024–2026.
Ansvarig avdelning/enhet: (skriv här)
Kontaktperson 1 (e-post): (skriv här)
Kontaktperson 2 (e-post): (skriv här)

29. Vi bygger i trä. Det innebär att kommunen prövar trä som byggnadsmaterial i all kommunal ny-, om- eller tillbyggnation. Samt under perioden ställer krav på minst 50 procent trästomme i minst tre byggnadsprojekt. Merparten av detaljplanerna som tas fram ska ha byggnadshöjder som medger trähusbyggande med plats för trästommar och träbjälklag.

- Ja, detta ska vi göra 2024–2026.
 Nej, detta kan vi inte göra 2024–2026.
Ansvarig avdelning/enhet: (skriv här)
Kontaktperson 1 (e-post): (skriv här)
Kontaktperson 2 (e-post): (skriv här)

30. Vi arbetar med återbruk av byggmaterial. Det innebär att kommunen möjliggör återbruk genom att ta hänsyn till återbrukets egenskaper i form av tillgänglighet, variation med mera i planeringen av ny-, om- eller tillbyggnation. Löftet innebär att kommunen tillgängliggör byggmaterial för återbruk samt använder återbrukat material i fastigheter varje år.

- Ja, detta ska vi göra 2024–2026.
 Nej, detta kan vi inte göra 2024–2026.
Ansvarig avdelning/enhet: (skriv här)
Kontaktperson 1 (e-post): (skriv här)
Kontaktperson 2 (e-post): (skriv här)

Kommun: Bollebygds kommun

Kontaktperson för svarsformuläret: Lovisa Lundberg

Befattning: Miljö- och hållbarhetsstrateg

E-postadress: lovisa.lundberg@bollebygd.se

Datum:

Skicka in svarsformuläret senast den 30 september 2023 till:

klimat2030@vgregion.se

Vi ser fram emot att ta del av era löften!

KOMMUNERNAS KLIMATLÖFTEN

2024-
2026

30 klimatlöften för 2024–2026

Länsstyrelsen
Västra Götaland

**KLIMAT
2030**
VÄSTRA GÖTALAND
STÄLLER OM

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN

Beskrivning av Kommunernas klimatlöften 2024–2026

Bakgrund

Klimat 2030 - Västra Götaland ställer om är en kraftsamling som drivs av Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen Västra Götaland i samverkan med andra aktörer. Kraftsamlingen samlar företag, kommuner, högskolor och andra organisationer i Västra Götaland som vill bidra i omställningen till en klimatsmart region. Alla kommuner i länet har undertecknat målet att Västra Götaland till 2030 ska vara en fossiloberoende region. Det innebär att utsläppen av växthusgaser ska minska med 80 procent från 1990 års nivå till år 2030. Samt att utsläppen från västsvenskarnas konsumtion ska minska med 30 procent till 2030 jämfört med 2010 års nivå. Sedan 1990 har utsläppen hittills minskat med cirka 27 procent. Nu, med knappt 7 år kvar, måste vi öka takten för att det ska vara möjligt att nå målen.

För att stötta kommunerna i klimatarbetet och genomföra gemensamma åtgärder bjuds alla kommuner i länet in att delta i Kommunernas klimatlöften 2024–2026.

Syfte

Kommunerna har en strategiskt viktig roll för att klimatmålen ska nås. Kommunernas klimatlöften består av 30 konkreta åtgärder där kommunen har rådighet, som är beprövade och som kan ge stor utsläppsminskning. Dessa 30 klimatlöften täcker inte in alla viktiga klimatfrågor i en kommun, utan är ett urval. Mycket arbete görs redan i kommunerna, delvis andra åtgärder än de som finns med bland klimatlöftena.

Klimat 2030 vill bidra till att kommunerna kan öka tempot genom att anta löften och få stöd i genomförandet. Under kommande år arrangeras kunskapshöjande insatser kring alla löften, som ett stöd i kommunernas arbete. Samordnarna inom Klimat 2030:s fokusområden kan ge expertstöd och vi kommer även stötta kommuner genom att samlas kring åtgärderna och möjliggöra erfarenhetsutbyte. Genom satsningen sprids goda exempel, både från vår region och från andra delar av Sverige, vilket kan spara tid och resurser för kommunerna och underlätta arbetet. Kommunernas klimatlöften vill förstärka klimatarbetet i kommunerna och åstadkomma något storartat tillsammans.

Hur

Kommunstyrelsen tar beslut om vilka och hur många åtgärder som ska genomföras. Beslut om vilka klimatlöften kommunen vill anta skickas senast den 30 september 2023 till klimat2030@vgregion.se.

När ni antar klimatlöften kan ni svara ja eller nej på respektive löfte:

- **Ja, detta ska vi göra 2024–2026.** Kryssa ja om kommunen kommer att arbeta med löftet under perioden. Oavsett om det är en ny aktivitet/beslut eller något ni redan arbetar med. Ni behöver inte veta HUR ni ska kunna uppfylla löftet när ni antar. Klimat 2030 stöttar kommunerna i denna resa som vi gör tillsammans.
- **Nej, detta kan vi inte göra 2024–2026.** Kryssa nej om ni inte har möjlighet att arbeta med frågan under perioden.

Genomförande

Kommunen har ansvar för att de antagna klimatlöftena genomförs under kommande år. Flera kommunala förvaltningar och bolag kommer sannolikt ha en roll i genomförandet av de olika åtgärderna. Ett flertal av åtgärderna kan kräva att resurser avsätts. Klimat 2030 erbjuder stöd i genomförandet via samordnare och andra nyckelpersoner, kommunerna kan även stötta varandra. Vi ser gärna att kommunen uppger en ansvarig avdelning/enhet samt en kontaktperson för varje antaget löfte, för att kunna bjuda in och ha dialog med rätt personer.

Mer information om stödaktiviteter publiceras löpande under perioden på www.klimat2030.se/klimatloften.

Uppföljning

Kommunerna rapporterar årligen in hur det har gått med genomförandet av de klimatlöften som kommunen har antagit. Uppföljningen görs inte för att jämföra enskilda kommuners arbete, utan detta är en satsning vi gör tillsammans.

Hösten 2026 görs en mer utförlig uppföljning av genomförandet och satsningen i stort.

Hur förhåller sig nya klimatlöften till de gamla?

Nu går vi in i en ny omgång med klimatlöften och lämnar de gamla bakom oss. Under 2023 finns dock möjlighet att fortsätta arbeta med löften som antogs inför 2022.

Nya klimatlöften

Klimat 2030 har tillsammans med samordnarna inom Klimat 2030s fokusområden tagit fram en lista med 30 nya klimatlöften. Ambitionsnivån är högre än tidigare eftersom klimatlöftena är fleråriga och ligger närmare måläret för våra regionala klimatmål.

Hälften av löftena har funnits med tidigare men har skärpts och hälften är helt nya. Ni hittar mer information, bakgrund och stödmaterial på www.klimat2030.se/klimatloften.

Frågor kan ställas till Klimat 2030:s processledare:

- Svante Sjöstedt, Länsstyrelsen, svante.sjostedt@lansstyrelsen.se
- Lise Nordin, Västra Götalandsregionen, lise.nordin@vgregion.se

Kommunernas klimatlöften 2024–2026

1. Vi har en årlig uppföljning av klimatarbetet.
2. Vi har en koldioxidbudget.
3. Vi involverar invånare i alla åldrar i klimatarbetet.
4. Vi finansierar investeringar genom grön obligation.
5. Vi minskar utsläppen tillsammans med näringslivet.
6. Vi inkluderar lantbruket som samarbetspart i kommunens klimatomställning.
7. Vi fokuserar på företagens klimatomställning i miljötillsyn.
8. Vi arbetar aktivt med vår energiplan.
9. Vi arbetar strategiskt med att minska klimatpåverkan genom upphandling.
10. Vi säkerställer kompetens och resurser för att upphandla med klimathänsyn.
11. Vi gör klimatsmarta inköp.
12. Vi säkrar att planering och byggande bidrar till ett transporteffektivt samhälle.
13. Vi utvecklar gaturum för ökad tillgång och attraktivitet.
14. Vi arbetar med klimatstyrande parkering.
15. Vi klimatväxlar tjänsteresor.
16. Våra nya personbilar körs på förnybar el, biogas eller vätgas.
17. Vi ställer krav i upphandling för transportdelen i nya avtal
18. Våra nya arbetsmaskiner är fossilfria och upphandlingskrav ställs på
entreprenader.
19. Vi deltar i Cykelfrämjandets kommunvelometer och når angiven poängnivå.
20. Vi arbetar med hållbart resande för våra anställda.
21. Vi minskar matsvinnet i offentliga måltider och når mål.
22. Vi minskar klimatavtrycket från offentliga måltider och når mål.
23. Vi ökar livslängden på elektronik och möjliggör cirkulära flöden.
24. Vi möjliggör cirkulära arbetskläder.
25. Vi använder cirkulära möbler.
26. Vi erbjuder fastighetsnära insamling för återanvändning.
27. Vi möjliggör för invånarna att låna/hyra produkter i stället för att köpa.
28. Vi energieffektiviserar vårt fastighetsbestånd.
29. Vi bygger i trä.
30. Vi arbetar med återbruk av byggmaterial.

1. **Vi har en årlig uppföljning av klimatarbetet.** Det innebär kommunens politiska ledning har en årlig genomgång av klimatarbetet i kommunen inklusive klimatlöftena samt följer upp utsläppen i förhållande till kommunala, regionala och nationella mål. Exempelvis med utgångspunkt i den regionala analysen som erbjuds från Klimat 2030.
2. **Vi har en koldioxidbudget.** Det innebär att kommunen har en politiskt antagen koldioxidbudget som årligen följs upp för att visa hur mycket av utsläppsutrymmet som finns kvar.
3. **Vi involverar invånare i alla åldrar i klimatarbetet.** Det innebär att kommunen bjuder in invånarna, inklusive de yngre, till dialog om klimatåtgärder för att skapa mer delaktighet och skynda på omställningen. Detta kan ske i form av dialogmöten, medborgarjury eller workshops dit allmänheten och organisationer bjuds in. Kommunen ska dokumentera och återkoppla resultatet. Under perioden ska en mer varaktig plattform för klimatdialog (fysisk eller digital) skapas.
4. **Vi finansierar investeringar genom grön obligation.** Det innebär att kommunen gör minst en investering genom grön obligation eller via gröna lån per år och att minst 50% av all nybyggnation och större ombyggnation av bostäder och lokaler har grön finansiering.
5. **Vi minskar utsläppen tillsammans med näringslivet.** Det innebär att kommunen årligen gör insatser tillsammans med näringslivet. Exempelvis genom att initiera samtal mellan företag kring industriell symbios, driver gemensamma projekt eller på andra sätt samverkar med näringslivet för minskade utsläpp.
6. **Vi inkluderar lantbruket som samarbetspart i kommunens klimat-omställning.** Det innebär att kommunen arbetar aktivt med att främja en dialog mellan kommunen, gröna näringar och övrigt näringsliv minst två gånger per år, samt under perioden samverkar i minst ett konkretprojekt med syfte att minska utsläppen.

7. Vi fokuserar på företagens klimatomställning i miljötillsyn. Det innebär att kommunerna fokuserar på energi och klimat i miljötillsynen genom minst två satsningar under perioden. Med detta menas att kommunen väljer ut lämpliga tillsynsobjekt för att genomföra miljötillsyn med fokus på energi och klimat. Löftet kan handla om att i tillsynen efterfråga energikartläggning och/eller en handlingsplan samt genomförande av energieffektiviseringsåtgärder och energikonverteringar, till exempel fasa ut oljepannor. Det kan även innebära att informera om olika investeringsstöd eller att samverka med kommunens energi- och klimatrådgivare.

8. Vi arbetar aktivt med vår energiplan. Det innebär att kommunen har en uppdaterad energiplan som är kopplad till översiktsplaneringen och som omfattar lokal produktion, tillförsel, distribution och användning av energi. Exempelvis genom att använda "Vägledning för energiplanering" framtagen av Länsstyrelsen Västra Götaland. Samt tillsammans med andra relevanta aktörer årligen genomför åtgärder som minskar klimatpåverkan i energiförsörjningen. Översiktsplanen kan kompletteras med tematiska tillägg som Vindbruksplan och Solstrategi.

9. Vi arbetar strategiskt med att minska klimatpåverkan genom upphandling. Det innebär att kommunen identifierar vilka upphandlingar under perioden som har störst klimatpåverkan och arbetar strategiskt och systematiskt för att minska klimatpåverkan årligen. Arbetet och utfallet följs upp och dokumenteras.

10. Vi säkerställer kompetens och resurser för att upphandla med klimathänsyn. Det innebär att kommunen har kompetens och resurser att ställa och följa upp klimatkrav i kommunens upphandlingar. Vid val av leverantör ska både klimatpåverkan och ekonomi vägas in i beslutet. Insatser för att säkra kompetensen görs årligen exempelvis genom utbildning, samverkan internt eller med andra kommuner.

11. Vi gör klimatsmarta inköp. Det innebär att kommunen tar ett helhetsgrepp kring inköpen och under perioden fastställer en inköpsorganisation som arbetar för att minska klimatpåverkan. Exempelvis genom att inköpare och beställare får ökad kunskap och utbildning, inköpssystem som underlättar klimatsmarta val eller löpande dialog med upphandlare och miljö/klimatkompetens i eller utanför organisationen.

12. Vi säkrar att planering och byggande bidrar till ett transporteffektivt samhälle. Det innebär att kommunens översiktsplan samt alla program- och detaljplaner under perioden ska bidra till att andelen hållbara resor i kommunen ökar mätt som andel gång, cykel och kollektivtrafik av totalt antal utförda resor. Detta görs genom att beräkna planernas klimatpåverkan och jämföra alternativ, exempelvis med Hållbarhetsverktyget eller liknande.

13. Vi utvecklar gaturum för ökad tillgång och attraktivitet. Det innebär att kommunen under perioden genomför åtgärder för ökad attraktivitet med minskad biltrafik, särskilt i centrala områden. Antingen genom att sänka hastigheten för fordonstrafiken till 30 och 40 km/h i minst en tätort eller att kommunen anpassar minst ett gaturum till gång- och cykelfart där stadslivet har potential att utvecklas.

14. Vi arbetar med klimatstyrande parkering. Det innebär att kommunen årligen genomför åtgärder kring parkering. Exempelvis möjliggör samnyttjande av parkeringsanläggningar, prioriterar besöks- och handelsparkering i centrala områden framför annan parkering, ser till att gatuparkering inte är subventionerad jämfört med parkeringshus, möjliggör flexibla parkeringstal med stimulans av bilpooler eller att frikoppla parkeringskostnaden från hyran av lägenheter.

15. Vi klimatväxlar tjänsteresor. Det innebär att kommunen har ett klimatväxlingssystem där klimatbelastningen från kommunanställdas flyg- och bilresor i tjänsten beräknas minst årligen och ges ett monetärt värde som speglar exempelvis samhällsekonomisk värdering. Avsatta medel för klimatbelastningen används (växlas) för att kunna stimulera önskvärda klimatinvesteringar och/eller driftåtgärder internt i organisationen.

16. Våra nya personbilar körs på förnybar el, biogas eller vätgas. Det innebär att alla nya avtal vid köp och hyra av personbilar till kommunal verksamhet ska vara bilar som körs på förnybar el, biogas eller vätgas. Endast undantagsvis väljs andra personbilar som då ska uppfylla Upphandlingsmyndighetens baskrav, efter intern dispens.

17. Vi ställer krav i upphandling för transportdelen i nya avtal. Det innebär att kommunen ställer miljö- och klimatkrav i alla avtal där transporter upphandlas, exempelvis postleveranser och avfallstransporter. Kommunen ställer också miljökrav i mer än 50 procent av upphandlingar av varor och tjänster som kräver omfattande transportarbete, exempelvis matleveranser, städ- och kontorsmaterial och parkeringsövervakning.

18. Våra nya arbetsmaskiner är fossilfria och upphandlingskrav ställs på entreprenader. Det innebär att alla nya arbetsmaskiner och arbetsredskap som köps in till kommunens organisation (inklusive kommunala bolag) kan drivas av förnybara drivmedel eller är elektrifierade. Det innebär också att miljö- och klimatkrav ställs på nya entreprenadavtal där arbetsmaskiner och transporter ingår.

19. Vi deltar i Cykelfrämjandets kommunvelometer och når angiven poängnivå. Det innebär att kommunen deltar i kommunvelometern varje år, jobbar metodiskt med förbättringar och når upp till angiven poängnivå ett av åren. Liten kommun (<50 000 invånare) 50 poäng, mellanstor kommun (50 000–100 000 invånare) 60 poäng, stor kommun (>100 000 invånare) 70 poäng.

20. Vi arbetar med hållbart resande för våra anställda. Det innebär att kommunens egen organisation (minst 20% av kommunens förvaltningar och/eller bolag) är med i Cykelvänlig arbetsplats (cykelvanligast.se) och når minst 3 stjärnor under perioden. Alternativt att kommunen som arbetsgivare erbjuder årskort för kollektivtrafik med löneavdrag till anställda på kommunens förvaltningar och bolag.

21. Vi minskar matsvinnet i offentliga måltider och når mål. Det innebär att kommunen mäter matsvinnet med ett uppsatt mål på max 35 g/portion i genomsnitt för skola och förskola, och ett mål på max 100 g/portion för äldreomsorgen. I siffrorna ingår samtliga mätfraktioner: kökssvinn, serveringssvinn och tallrikssvinn. I äldreomsorgen mäts lunch eller middag.

22. Vi minskar klimatavtrycket från offentliga måltider och når mål. Det innebär att kommunen i sitt arbete med menyplanering och råvaruval beräknar måltidens klimatpåverkan och når målet att klimatpåverkan ska vara maximalt 0,8 kg CO₂e/måltid i snitt under minst en månad. Alternativt når målet att nyckeltalet för samtliga inköpta livsmedel ska minska till 1,6 kg CO₂e/kg inköpta livsmedel.

23. Vi ökar livslängden på elektronik och möjliggör cirkulära flöden. Det innebär att kommunen förlänger livslängden på mobiltelefoner, surfplattor och bärbara datorer genom minst en ny åtgärd per år för att förlänga livet och skapa möjligheter till cirkulära flöden. Detta görs genom att exempelvis inte ställa krav på fabriksnya produkter i upphandling, att ha avtal om reparationer/uppdateringar och att samla in samt återbruka produkter.

24. Vi möjliggör cirkulära arbetskläder. Det innebär att kommunen undersöker hur vi kan arbeta med cirkulära flöden i minst 50% av kommunens verksamheter som använder arbetskläder. Samt genomför minst en ny åtgärd per år för att förlänga livet och skapa möjligheter till cirkulära flöden. Exempel på åtgärder kan vara att: köpa arbetskläder av god kvalitet som lätt kan lagas/justeras, minska antal modeller/färger, ta bort eller använda flexibla loggor, nyttja reparationstjänster, skapa möjligheter för återbruk intern eller externt.

25. Vi använder cirkulära möbler. Det innebär att kommunen inreder minst två kontor/arbetsplatser med cirkulära möbler och annan cirkulär inredning. Samt under perioden har ett system med cirkulära möbler för kommunens arbetsplatser. Med cirkulära möbler menas att de repareras och används på nytt, köps begagnade eller återbrukas internt.

26. Vi erbjuder fastighetsnära insamling för återanvändning. Det innebär att kommunen genom minst tre insatser varje år möjliggör fastighetsnära inlämning av produkter för återanvändning. Exempelvis genom mobil ÅVC, plats för återanvändning på befintlig ÅVC, teckna avtal med återanvändningsorganisationer eller liknande. Under perioden säkerställs att kommunens invånare har tillgång till inlämning för återanvändning av produkter.

27. Vi möjliggör för invånarna att låna/hyra produkter i stället för att köpa.

Det innebär att kommunen kan visa att minst en insats pågår varje år. Under perioden ska minst tre olika insatser testas och utvärderas med sikte på långvarig insats för invånarna att låna/hyra/laga produkter i stället för att köpa. Det kan ske genom samverkan med näringslivet för att erbjuda fler hållbara tjänster, att skapa cirkulära möjligheter i bostadsområde eller att kommunen erbjuder platser att dela eller reparera.

28. Vi energieffektiviserar vårt fastighetsbestånd. Det innebär att kommunen (inklusive kommunala bolag) gör ambitiösa energibesparingar i kommunens fastighetsbestånd, minst tre objekt under perioden. Vid åtgärder i egna fastigheters klimatskal eller värme- och energisystem studeras alltid möjliga åtgärdspaket för energieffektivisering med hjälp av Totalmetodik från BeLok eller motsvarande.

29. Vi bygger i trä. Det innebär att kommunen prövar trä som byggnadsmaterial i all kommunal ny-, om- eller tillbyggnation. Samt under perioden ställer krav på minst 50 procent trästomme i minst tre byggnadsprojekt. Merparten av detaljplanerna som tas fram ska ha byggnadshöjder som medger trähusbyggande med plats för trästommar och träbjälklag.

30. Vi arbetar med återbruk av byggmaterial. Det innebär att kommunen möjliggör återbruk genom att ta hänsyn till återbrukets egenskaper i form av tillgänglighet, variation med mera i planeringen av ny-, om- eller tillbyggnation. Löftet innebär att kommunen tillgängliggör byggmaterial för återbruk samt använder återbrukat material i fastigheter varje år.

2 mars 2023

Till kommunstyrelsen

Kommunernas klimatlöften

För att nå klimatmålen och skapa ett konkurrenskraftigt och attraktivt län behöver vi öka takten i klimatarbetet. Klimat 2030 är en kraftsamling som drivs av Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen Västra Götaland i samverkan med andra aktörer. Klimat 2030 är en del i genomförandet av Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021–2030 och också en del av åtgärdsprogrammet för de regionala miljömålen.

Nu bjuds kommunerna in till en ny omgång med Kommunernas klimatlöften.

Under 2022 deltog alla länets 49 kommuner i satsningen och under 2021 och 2022 genomförde kommunerna tillsammans klimatlöften som beräknas minska utsläppen med drygt 75 000 ton koldioxidekvivalenter – en helt unik prestation som vi nu hoppas kunna överträffa!

Från 2024 höjs ambitionerna, antalet löften och tiden för genomförande. Kommunernas klimatlöften består nu av 30 konkreta åtgärder där kommunen har rådighet, som är beprövade och som kan ge stor utsläppsminskning. Kommunstyrelsen tar beslut om vilka och hur många löften som ska genomföras under mandatperioden 2024–2026. Klimat 2030 arrangerar kunskapshöjande insatser och samlar kompetens och goda exempel kring alla löften, som ett stöd för kommunernas genomförande.

Vi ser fram emot att ta del av era klimatlöften och under kommande år följa arbetet i er kommun.

Sten Tolgfors
Landshövding Västra Götaland

Helén Eliasson
Regionstyrelsens ordförande

Klimat 2030 är en kraftsamling som drivs av Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen Västra Götaland i samverkan med andra aktörer. Kraftsamlingen samlar kommuner, företag, högskolor och andra organisationer i Västra Götaland som vill ta ställning och bidra i omställningen till en klimatsmart region. Läs mer på klimat2030.se.

4. Riktlinjer för hållbarhetsråd i Bollebygds kommun KS2023/205

§116

KS2023/205

Riktlinjer för hållbarhetsråd i Bollebygds kommun

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen antar riktlinjer för hållbarhetsråd i Bollebygds kommun, daterat 2023-09-06.

Ärendet

Kommunstyrelsen har genom majoritetens budget och mål fått i uppdrag att ta fram förslag på reviderat reglemente som inkluderar ett miljö- och hållbarhetsutskott. Efter genomförd omvärldsanalys, erfarenhetsutbyte med andra kommuner och dialog med delar av den politiska majoriteten ändrades uppdraget från utskott till råd.

Riktlinjerna som tagits fram beskriver rådets status, syfte, organisation och arbetsformer. Rådet kommer ha en bred representation och bestå av politiker och tjänstepersoner från alla nämnder och förvaltningar. Syftet med rådet är att belysa och prioritera frågor med målet att kommunen ska arbeta aktivt, strukturerat och målinriktat med aktuella hållbarhetsfrågor, precis som med övriga frågor i kommunen. Rådet blir en vägledande instans och kommer inte ha mandat att fatta beslut.

Införande av hållbarhetsrådet sker från och med 2024 och möten kommer hållas 4 gånger per år, i samband med KSAU info/planberedning. Rådet kommer finnas under en provotid på 2 år. Efter provotiden ska en utvärdering göras för att besluta om rådet ska bli permanent.

Kommunstyrelseförvaltningen gör följande bedömning: Utifrån kommunens förutsättningar bedöms ett hållbarhetsråd vara bättre lämpat än ett eget utskott för miljö- och hållbarhetsfrågor. Eventuella ändringar av riktlinjerna görs i samband med utvärderingen efter rådets provotid.

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar riktlinjer för hållbarhetsråd i Bollebygds kommun, daterat 2023-09-06.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- Riktlinjer för hållbarhetsråd i Bollebygds kommun
- Riktlinjer för hållbarhetsråd i Bollebygds kommun

Skickas till

Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

Gäller för: Hållbarhetsråd i Bollebygds
kommun

Dokumentansvarig: Miljö- och
hållbarhetsstrateg

Dnr : **172747**

Riktlinjer för hållbarhetsråd i Bollebygds kommun

1. Formell status

Hållbarhetsrådet är en vägledande samrådsinstans till kommunstyrelsen. Rådet fattar inga beslut.

2. Verksamhetsområde

Syftet med hållbarhetsrådet är att belysa och prioritera frågor med målet att kommunen ska arbeta aktivt, strukturerat och målinriktat med aktuella hållbarhetsfrågor, precis som med övriga frågor i kommunen.

3. Organisation

Rådets sammanträdestider återfinns i kommunens sammanträdesplan.

3.1 Politisk sammansättning

- Kommunstyrelsens arbetsutskott. Ordförande och vice ordförande är tillika ordförande och vice ordförande i rådet.
- Samhällsbyggnadsnämndens ordförande och vice ordförande.
- Utbildningsnämndens ordförande och vice ordförande.
- Socialnämndens ordförande och vice ordförande.

3.2 Medverkande tjänstepersoner

- Kommundirektören
- En utsedd tjänsteperson från varje förvaltning.
- Miljö- och hållbarhetsstrateg
- Övriga berörda tjänstepersoner kallas till rådet utifrån aktuella punkter på dagordningen

4. Arbetsformer

- Hållbarhetsrådet ska ha som mål att träffas fyra gånger per år, i samband med KSAU info/planberedning.
- Handlingar som behövs för förståelse av ärenden ska i regel biläggas kallelsen. Undantag kan göras om det bedöms känsligt att bilägga arbetsmaterialet i kallelsen. Dagordningen ska alltid innehålla punkten Övriga frågor.
- Vid kommunstyrelsens sammanträden har alla partier möjlighet att framföra punkter till rådets nästkommande möte.
- Muntlig redogörelse för ärenden som avhandlats vid rådets möten ska lämnas vid närmast följande nämnds- och kommunstyrelsemöte.
- Mötena ska ha ett brett hållbarhetsfokus och omfatta alla dimensioner av hållbarhetsbegreppet.
- Minnesanteckningar förs av miljö- och hållbarhetsstrategen.
- För att öka kunskapen om och inblicken i kommunens verksamhet kan rådet bjuda in de olika förvaltningarna för att de ska få möjlighet att berätta om och sprida goda hållbarhetsexempel.
- Vid behov kombineras mötena med kunskapshöjande inslag, t ex en kortare föreläsning.
- Ett förslag på årlig verksamhets-/mötesplanering för rådet tas fram inför varje nytt år.

5. Delårsrapport augusti 2023, Bollebygds kommun (kf fattar slutligt beslut) KS2023/160

Kommunstyrelseförvaltningen

Karl Norlander | Ekonom/controller
0734-64 70 23 | karl.norlander@bollebygd.se

Delårsbokslut augusti 2023, Bollebygds kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna delårsrapporten för Bollebygds kommun.

Ärendet

Prognosen för helåret är ett överskott med 19,4 miljoner kronor (mnkr), vilket är 19,0 mnkr bättre än det budgeterade resultatet. Nämndernas överskott mot budget för helåret väntas bli 9,8 mnkr och skatteintäkterna och de generella statsbidragen 16,8 mnkr. Finansnetto samt pensionskostnader avviker med -7,7 mnkr mot budget. Den ofördelade budgeten på 4,0 mnkr antas förbrukas i prognosen. Prognosen innebär att båda finansiella mål som kommunfullmäktige satt upp kommer att uppnås. Av de tio verksamhetsmålen prognosticeras att sju uppfylls och tre uppfylls delvis.

Beslutsunderlag

Delårsrapport Bollebygds kommun, 2023-09-19

Skickas till

Kommunfullmäktige

BOLLEBYGDS KOMMUN

Kommunstyrelseförvaltningen

Monica Holmgren

Förvaltningschef

Karl Norlander

Ekonom/controller

Delårsrapport augusti 2023, Bollebygds kommun

Innehåll

Sammanfattning	3
Förvaltningsberättelse	4
<i>Händelser av väsentlig betydelse</i>	<i>4</i>
<i>Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....</i>	<i>10</i>
<i>God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning</i>	<i>10</i>
<i>Väsentliga personalförhållanden</i>	<i>14</i>
<i>Förväntad utveckling.....</i>	<i>19</i>
Driftredovisning	22
<i>Budgetbeslut m.m. under året.....</i>	<i>22</i>
<i>Driftredovisning utfall</i>	<i>23</i>
Investeringsredovisning	24
Finansiella rapporter	26
Måluppföljning.....	37
<i>Kommunfullmäktiges mål</i>	<i>37</i>
<i>Kommunstyrelsens bedömning av måluppfyllelsen.....</i>	<i>38</i>
Revisionsberättelse	40

Sammanfattning

- Det ekonomiska resultatet till och med augusti är 39,6 mnkr, prognosen för helåret är 19,4 mnkr.
- Nämnderna visar ett sammanlagt överskott på 15,5 mnkr till och med augusti, prognosen för helåret är ett överskott på 9,8 mnkr.
- Skatteintäkterna och generella statsbidrag utvecklas positivt och prognosticeras till ett överskott på 16,8 mnkr jämfört med budget.
- Den ofördelade budgeten på beräknas nyttjas i dagsläget. Om så inte sker förstärks prognosen på årsbasis med ett överskott på 4 mnkr.
- Prognosen innebär att nettokostnaderna kommer att öka med 6,2 % jämfört med föregående år, samtidigt prognosticeras skatteintäkterna och de generella statsbidragen att öka med 4,0 %, vilket innebär ett försämrat resultat jämfört med förra året.
- Av 10 verksamhetsmål satta av kommunfullmäktige bedöms att 7 stycken uppnås och 3 delvis uppnås.

Delårsrapporten är kommunstyrelsens rapport till kommunfullmäktige för perioden januari-augusti.

Förvaltningsberättelse

Händelser av väsentlig betydelse

”Händelser av väsentlig betydelse som inträffat under delårsperioden eller efter dess slut, men innan delårsrapporten upprättas.”

Barn och unga

Utbildningsnämnden har tagit fram en delårsrapport för perioden januari-augusti 2023.

Bedömningen är att två mål delvis kommer att uppnås.

Bollebygd är en stark skolkommun. Den politiska ledningen styr för att uppfylla grunduppdraget att alla barn och elever ska lyckas.

Vårt gemensamma arbete för att stärka barnet/elevens rätt till utbildning, rätt till stöd och vårt systematiska kvalitetsarbete har bidragit till en utveckling av förskolorna och skolornas kvalitet i utbildningen.

Ledningen ska leda för en formativ organisation där tillit, dialog och lärande genomsyrar verksamheterna. Vägval och beslut har fokus på hela organisationen och Bollebygds bästa framåt. Utbildningens kvalitet ska vara likvärdig i hela kommunen och bidra till en hållbar progression för barns och elevers lärande, där välmående och värdegrund är bärande delar.

Utbildningsnämndens verksamheter har under delåret arbetat för att hitta en ingång i arbetet med enhetsplaner för att systematiskt kunna utveckla en högre måluppfyllelse. Detta har resulterat i enhetsplaner där verksamheten utifrån föregående läsårs resultat prioriterat vad som ska sättas i förgrunden och vilka insatser som ska prioriteras. Utgångspunkten är att enhetsplanerna ska hållas i under en längre period än ett läsår men genom systematisk dialog på flera nivåer värderas under året.

Verksamheternas enhetsplaner tar sitt avstamp i de mål som formulerats på såväl kommunfullmäktige- som på nämndsnivå. Under året planeras för ett antal kvalitetsdialoger där vi genom kollegialt arbete följer upp, utvärderar och analyserar insatser och måluppfyllelse.

Utifrån detta arbete kommer rektor tillsammans med sina medarbetare i slutet av läsåret prioritera vad kommande läsårs utvecklingsarbete ska sätta i förgrunden.

Ingången i det förändrade arbetssättet har varit att vi ska gå från;

- Rapportering till dialog.
- Kortsiktighet till kontinuerlig process.
- ”Tuva till tuva” till ledstång.
- Utsatthet till delaktighet.
- Kontroll till tillit.

	Prognos helår 2023	Budget- ram 2023	Skillnad prognos- budget	Utfall 2022
Prestationer för utbildningsnämnden				
Antal barn i förskola	509	533	-24	530
- varav köpt verksamhet	28	32	-4	37
- såld verksamhet	9	11	-2	10
Antal elever i förskoleklass	112	113	-1	120
- varav köpt verksamhet	26	26	0	28
- såld verksamhet	2	2	0	2
Antal elever i grundskola år 1-9	1 192	1 229	-37	1 202
- varav köpt verksamhet	204	206	-2	205
- såld verksamhet	24	19	5	23
Anpassad grundskola	17,5	19	1,5	16,6
-varav omvänt anpassad grundskola	1	1	0	2
Under utredning (volymbuffert)	2,5	4	1,5	5
- varav köpt verksamhet	3	2	-1	2,3
- såld verksamhet	0	0	0	0
Fritids anpassad grundskola	6	5	1	6,3
Varav köpt	1	1	0	2,5
Antal elever i fritidshem	523	560	-37	530
- varav köpt verksamhet	116	117	-1	118
- såld verksamhet	8	9	-1	9
Antal elever i gymnasiet	380	411	-31	369
- varav i egen regi	11	12	-1	10
- varav gymnasiesär	1,5	3	-1,5	3,5
- såld verksamhet	0,4	0	0,4	0

Prestationer

I tabellen ovan redovisas i tur och ordning prognostiserade prestationer i *snitt för belåret*, prestationer i budgetramen tagen utav KF, förändring mellan prognos och budgetramen, snittutfallet helår 2022.

Samtliga verksamheter har lägre barn/elevantal än budgetram förutom fritids för elever inom anpassad grundskola.

Socialnämnden

Socialnämnden har sedan föregående års organisationsförändringar arbetat för att skapa struktur i de processer som pågår. Som ett led i detta har en Utvecklingsenheten skapats, vilken utgör en stödfunktion i frågor som berör kvalitet och utveckling av verksamheterna. Utvecklingsenheten kommer, i samarbete med förvaltningens olika enheter, att driva flera av de utvecklingsprocesser som nämnden har framför sig.

Inför verksamhetsåret 2023 fattades beslut om att inrätta två tjänster som förebyggare. Socialnämnden har under våren behovsanalyserat innehållet i tjänsterna samt rekryterat två personer som kommer arbeta förebyggande i tät samverkan med skolverksamheterna, med start september 2023. De två förebyggarna kommer inom ramen för sina uppdrag bland annat att kartlägga behov och möjligheter till aktiviteter för barn och ungdomar i kommunen.

Socialnämnden har i samverkan med Utbildningsnämnden arbetat kring utformandet av en familjecentral. Familjecentralen kommer att drivas av Bollebygds kommun och VG Regionen, där personal finns representerade från MVC, BVC, skola samt socialtjänst. Uppstart av familjecentralen planeras ske under hösten 2023.

Under hösten påbörjar Socialnämnden ett projekt för uppsökande verksamhet för målgruppen över 80 år. Syftet är att komma i kontakt med personer som har fyllt 80 år och som ej har insatser, i syfte att informera om träffpunkten samt de biståndsinsatser som kan sökas vid behov.

I maj 2023 anordnades en äldremässa på Bollegården, med totalt 28 utställare och uppskattningsvis 200-250 besökare. Mässan syftade till att visa upp de tjänster, varor och aktiviteter som erbjuds till målgruppen äldre i kommunen. En förhoppning med mässan är att den ska bidra till att främja hälsa och förebygga ofrivillig ensamhet bland målgruppen. Årets äldremässa hade dessutom fokus på den digitala transformationen.

Vidare har kommunen, regionen och studieförbundet vuxenskolan under juni erbjudit kostnadsfri workshop till målgruppen äldre i syfte att öka de digitala kunskaperna. Workshopen fokuserade på att använda digitala tjänster såsom 1177, bank-id, Kivra, Swish och Easypark.

Under 2022 påbörjades projektet Bostad Först inom Socialnämnden i syfte att implementera och skapa en modell för att minska bostadslöshet och social stigmatisering. Detta projekt har fortsatt under 2023 med stöd av statsbidrag. En projektledare är tillsatt genom statsbidraget och kommer under året arbeta fram en modell som är anpassad utifrån Bollebygd kommuns lokala och demografiska förutsättningar.

Socialnämnden har ingått ett samarbete med Länsstyrelsen kring att kartlägga våld och våldsutsatthet inom kommunen, främst med bäring mot nämndens målgrupper. Samarbetet innebär att inventera och sammanställa förekomst av våld för att sedan ta fram en handlingsplan med aktiviteter för att förebygga våld inom kommunen. I detta arbete inryms även samarbete med bland annat andra kommuner, Brottsförebyggande rådet samt Polismyndigheten.

Bollebygds kommun samarbetar med länets samtliga kommuner och Västra Götalandsregionen (VGR) i programmet Millennium, med syftet att skapa en modern och tillgänglig vårdinformationsmiljö. Kommunernas deltagande i Millennium är villkorat med att en central kommungemensam samordningsstruktur etableras. Strukturen med tillhörande arbetssätt

samordnas av VästKom, men varje kommun ansvarar för att upprätta ett eget lokalt införande projekt. Socialnämnden har rekryterat en projektledare med start augusti som kommer ansvara för implementering och utbildning av Millennium.

Äldreomsorgen

Prestationer, snitt	Utfall jan-aug 2023	Utfall jan-aug 2022	Utfall jan-aug 2021
Procentuell beläggning demens	99%	94%	82%
Procentuell beläggning somatik	102%	95%	84%
Procentuell beläggning korttid	97%	96%	59%
Antal vårdtagare med beslut om hemtjänst	129	119	127

Den procentuella beläggningen på särskilda boendet har gradvis ökat under de senaste åren. Utifrån omvärldsbevakning går att konstatera att Covid 19 inledningsvis medfört att färre brukare ansökt om särskild boende. Detta med anledning av smittorisk samt att boenden stängde ner under perioder. Från år 2022 och fram har trycket på särskilda boenden ökat i takt med att smittorisen minskat. Att det särskilda boendet är fullbelagt ger också konsekvenser för korttidsboendet. I dagsläget upptas majoriteten av korttidsboendets lägenheter av brukare som inväntar ledig plats på särskild boende, vilket förklarar den stigande beläggningen på korttidsboendet.

Antal vårdtagare med beslut om hemtjänst fluktuerar över tid vad gäller antalet brukare samt beviljade biståndstimmar. Kommunen har en åldrande befolkning vilket över tid kommer påverka behov av hemtjänst, men även andra insatser.

Funktionsnedsättning

Budgerade prestationer för Socialnämnden	Prognos 2023	Förändring	Budgetram 2023	Utfall 2022	Utfall 2021
Boende vuxna och barn/unga LSS	27*	6	21	22	21
Daglig verksamhet	33**	-5	38	34	32

* 20 egna boendeplatser, 7 köpta placeringar

** 29 brukare DV i egen verksamhet, 4 köpta placeringar

Gällande bostad med särskild service enligt LSS har behovet av platser ökat gradvis under de senaste åren. I dagsläget är den befintliga gruppboenden fullbelagd. Samtidigt förekommer sju ytterligare beslut som verkställs genom externt köpta platser. Det innebär att förvaltningen saknar sju boendeplatser. I dagsläget befinner sig förvaltningen i planeringsstadiet för byggnation av ny gruppboende som kommer rymma sex lägenheter.

Individ- och familjeomsorg

Insatser	Utfall jan-aug 2023	Utfall jan-aug 2022	Utfall jan-aug 2021
Ekonomiskt bistånd, antal hushåll	36	52	58
Placeringar vuxna institution, antal dygn	269	110	15
Placeringar barn och unga HVB, antal dygn	71 HVB (141 SIS)	74	0
Aktualiseringar	806	300	429
Anmälningar barn och unga	279	171	220
Öppnade utredningar barn och unga	48	63	92

Antalet hushåll med ekonomiskt bistånd har minskat, vilket beror på ett reducerat inflöde. Förvaltningen har räknat med en ökning till följd av inflation och rådande omvärldsläge, men detta har uteblivit.

Antalet dygn då vuxna har institutionsplacering har ökat markant sedan tidigare år. Anledning till detta beror på en placering enligt LVM i början av året som pågått under första halvåret av 2023.

Aktualiseringar och anmälningar har ökat. Dessa styr inte förvaltningen över, då de inkommer utifrån. Det kan eventuellt härröra sig till ökad samverkan med andra professioner där information om vikten av anmälningar har lämnats.

Byggnad, miljö, VA och fastigheter

Samhällsbyggnadsnämnden tilldelades under 2022 medel för att finansiera tjänster för att kunna möta behov, krav och tillväxt i kommunen. Det har varit svårrekryterat och därav tagit extra tid i anspråk i processerna, vissa har avbrutits för att göra ett omtag. Chefsrekrytering har genomförts. Den politiska prioriteringen ”servicefunktion” finns nu på plats.

Ny matsal har färdigställts på Bollebygdsskolan.

Den 7 december 2022 gav kommunfullmäktige ett uppdrag att ta fram en grönplan inom Bollebygds tätort. Arbete pågår och samråd beräknas ske 2024. Statlig medfinansiering har erhållits (Lokala Naturvårdssatsningen, LONA) för genomförandet av projektet. Inom ramen för grönplanen inventerar kommunen naturvärden, rekreativa värden och ekosystemtjänster samt stakar ut mål och strategier.

Kommunfullmäktige ska anta en planeringsstrategi senast 24 månader efter ordinarie val. Arbete pågår med detta på planenheten. En arbetsgrupp, referensgrupp samt politisk styrgrupp är utsedda.

Ett beslut gällande framtida avloppsrening ska tas under året och förutsättningarna och underlag inför en ansökan om tillstånd enligt miljöbalken arbetas fram.

Kommunerna Bollebygd, Herrljunga, Mark, Tranemo, Ulricehamn och Vårgårda har genomfört en utredning om olika lösningar för insamling av förpackningar och returpapper samt har belyst möjligheter med samverkan, detta utifrån ny förordning om producentansvar för förpackningar. En rapport har sammanställts. Nämnden har givit förvaltningen i uppdrag att samverka med de andra kommunerna i frågan.

Bollebygds kommun har idag ett äldre -kortbaserat inpasseringssystem för Råssa ÅVC. Uppdrag har givits förvaltningen att arbeta för att införa ett sk Grönt kort för företagen. En upphandling är genomförd och avtal har tecknats för nytt inpasseringssystem som ska möjliggöra uppstart med ”Grönt kort”.

Flera planer pågår, både för bostäder och industrimark. Kommunen har tagit fram riktlinjer och rutiner för en detaljplaneprocess med exploatörssamverkan och möjliggjort för att flera planer nu drivs av exploatör men kommunen har fortsatt ansvaret för att driva planprocessen framåt.

Under året har en arbetsgrupp, där representanter från samhällsbyggnadsförvaltningen ingår, arbetat vidare med uppdraget att starta upp en återbruksverksamhet i Bollebygd.

Förslag till vattentjänstplan tas fram med stöd av konsult. Syftet med planen är att presentera kommunens långsiktiga planering för att tillgodose behovet av kommunalt vatten och avlopp. Planen kommer att gå ut på samråd under hösten, nästa steg är granskning för att sedan beslutas i kommunfullmäktige.

Under året har utbyggnaden av fiber på landsbygden fortsatt, utifrån samverkansavtal, med målet att slutföras under innevarande år. Tidplanen för färdigställande har flera gånger förskjutits framåt. Övergången från kopparnätet till moderna lösningar är en viktig del av digitaliseringen av Sverige som ger stora möjligheter men som samtidigt måste göras ansvarsfullt. I Bollebygds kommun kommer de delar av kopparnätet som fortfarande är i bruk, att stängas 2024-03-31. Utbyggnaden av fiber är i sin slutfas men är inte slutbesiktigat.

Stiftelsen Bollebygds hyresbostäder (Bollebo)

Stiftelsen gör inget delårsbokslut och därmed tas inte heller någon sammanställd redovisning fram för koncernen per augusti. Stiftelsen har gjort en ekonomisk uppföljning vid halvårsskiftet. Den visade på ett resultat för perioden på 1,3 mnkr som kan jämföras mot budgeterade -2,2 mnkr. Prognosen var i juni att helåret kommer att landa på -3,3 mnkr vilket är 1,2 mnkr högre än budgeterade -4,5 mnkr.

Väsentliga händelser som inträffat efter redovisningsperiodens slut

Inga händelser finns att rapportera.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Demografiska förändringar

Befolkningen har hittills under året (t.o.m. juli) ökat med 38 invånare eller 0,4 %.

Jämfört med sista juli förra året har befolkningen ökat med 23 personer, vilket motsvarar en ökning på 0,2 %.

Befolkningsökningen har avtagit jämfört med första åren i 2020-talet. Födelseletal som var lägsta på en lång tid 2022 ser ut att öka något under 2023.

För budgetplanering är befolkningsutfallet 1 november intressant eftersom det ligger till grund för kommunens skatteintäkter och kostnadsutjämnning näst kommande år.

Jämfört med 1 november 2022 har befolkningen ökat med 0,6 % vilket är högre än vad som använts för beräkning av de preliminära ramarna.

	2023	2022
Antal invånare början av året	9 703	9 634
Antal födda	53	40
Antal döda	-37	-46
Födelsenetto	16	-6
Inflyttning	405	368
Utflyttning	-387	-317
Flyttnetto	18	51
Invandring	18	36
Utvandring	-16	-6
Invandringsnetto	2	30
Övrig förändring	2	9
Antal invånare 31 juli	9 741	9 718
<i>Förändring under perioden</i>	<i>38</i>	<i>84</i>

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

”Upplysningar om kommunens och kommunkoncernens förväntade utveckling avseende ekonomi och verksamhet utifrån målen om god ekonomisk hushållning.”

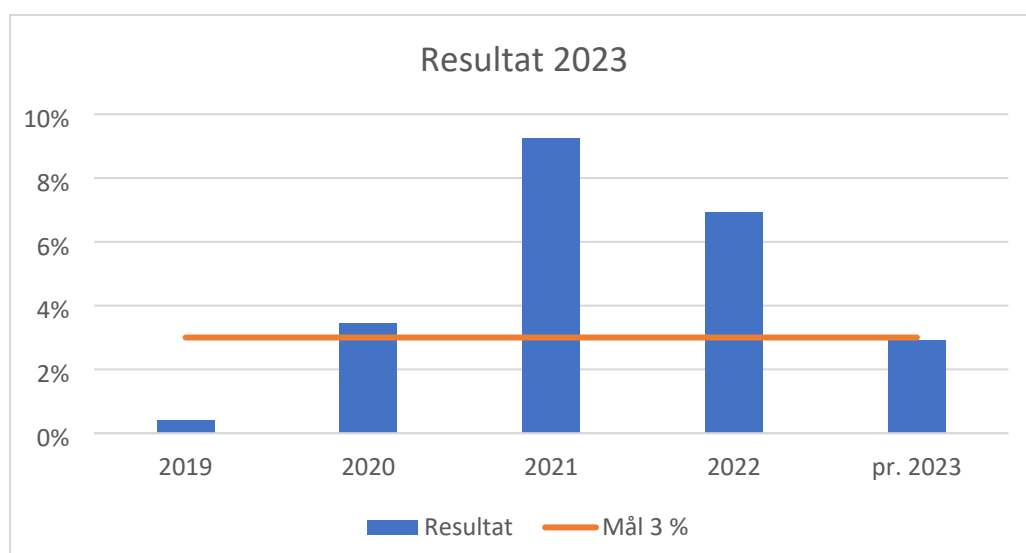
Avstämning av mål för god ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige beslutade för 2023 om två finansiella mål:

1. *Det ekonomiska resultatet ska över mandattiden motsvara 3 % av skatteintäkter och generella statsbidrag.*

Kommunens prognosticerade resultat på 19,4 mnkr innebär att resultatet kommer utgöra 2,9 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. För att klara målet över hela mandatperioden kommer ett något starkare resultat krävas kommande år. I diagrammet nedan visas hur resultatet fördelade sig över föregående mandatperiod. Även om inte första året nådde upp till 3% då så uppfylldes målet.

Det är svårt att bedöma hur resultatet kommer att utvecklas över kommande år då det råder osäkerhet i samhällsekonomin. Kostnaden för kommunernas pensionsåtaganden påverkas av inflationsutvecklingen som är svår att förutspå med säkerhet. Något som förväntas höja resultatet i Bollebygd kommande år är försäljningsintäkter av exploaterade tomter på Bergadalen. Osäkerhet på bostadsmarknaden som också har dämpats av höga räntor gör det dock svårt att veta när försäljning blir aktuell och vilket pris tomterna kan säljas för. Den sammanlagda bedömningen är att målet förväntas uppnås för mandattiden.

2. *Över samma tid ska minst 40 % av kommunens skattefinansierade investeringar och exploateringar finansieras med egna medel.*

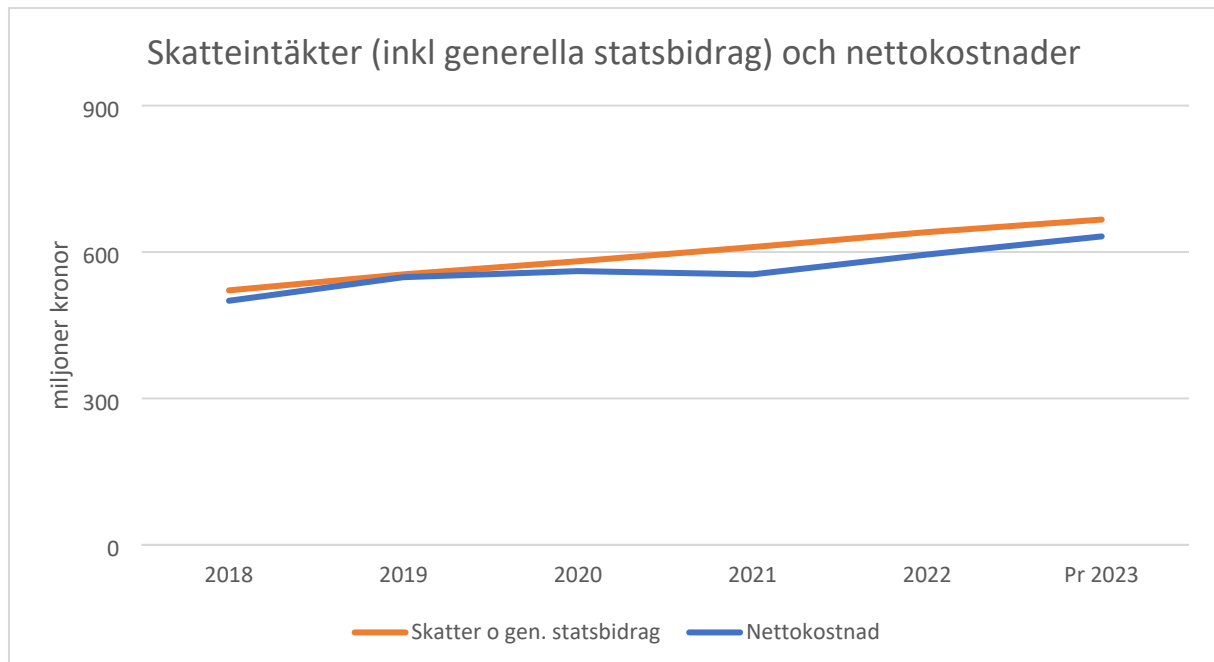
Skattefinansierade investeringar prognosticeras till 67,8 mnkr för helåret 2023. Det motsvarar 70 % av avskrivningar och skatteintäkter. Det betyder att självfinansieringsgraden är 70 % och att kommunen således kan finansiera investeringar till en stor del med egna medel. Om prognosen slår in har kommunen utrymme att ha något lägre självfinansieringsgrad kommande år. Värt att notera är att den totala investeringsmassan har varit relativt låg utan några större investeringsprojekt under perioden. Ökar investeringstakten kan det krävas att resultatet också förbättras för att nå upp till målet om 40 % över mandatperioden.

Målet är formulerat så att det endast omfattar skattefinansierade investeringar och exploateringar. Vad som avses med skattefinansierad exploatering är otydligt. Huruvida ett exploateringsprojekt är skattefinansierat eller intäktsfinansierat kan bero på hur marknaden för exploaterade tomter ser ut i framtiden vilket kan vara svårt att sja om. Likaså skulle större investeringar inom VA-området kunna vara föremål för skattefinansiering beroende på politiska viljan.

Eftersom exploateringsprojekt kan pågå under flera år och finansieringen till största del är skattefinansierad fram tills tomter är färdigställda har investeringar inom exploateringsprojekt räknats in i den andel som ska finansieras med egna medel vid framtagandet av nyckeltal.

Nettokostnadsutvecklingen

Verksamhetens nettokostnader prognostiseras öka med 6,2 % jämfört med utfall föregående år. Som motpart till den här prognostiserade nettokostnadsutvecklingen har skatteintäkterna ökat med 4,0 %. När nettokostnaden ökar mer än skatteintäkterna sjunker resultatet. Det är därför viktigt att se till så att inte en nettokostnaderna ökar mer än skatteintäkterna sett ur ett längre perspektiv. Att skatteutvecklingen varit lägre än nettokostnadsutvecklingen demonstreras i grafen nedan genom att avståndet mellan blå linjen och orange linjen minskat för prognos 2023.

Diagrammet visar utvecklingen av skatteintäkterna och de generella statsbidragen överst samt kommunens nettokostnader underst. Mellanrummet mellan kurvorna utgörs främst av resultatet och till mindre del av finansnettot..

Personalkostnaderna

De rena lönekostnaderna ökade 4 % jämfört med föregående period. Ökningen förklaras av avtalsenliga löneökningar samt ökade antal anställda. Det är på totalen endast en liten ökning av medarbetare och ökningen kan till största del förklaras av löneökningar.

Inom Samhällsbyggnadsnämnden ökade antal medarbetare och därmed lönekostnaderna mest procentuellt vilket beror på att flertalet vakanta tjänster har tillsatts jämfört med föregående period. Inom Socialnämnden var förhållandet det motsatta och löneökningen var lägre än förväntad löneökning vilket beror på vakanta tjänster.

Förutom lönekostnader består personalkostnaderna av sociala avgifter och pensionskostnader. De sociala avgifterna ligger på samma nivå som föregående period och har därmed i stort sett utvecklats procentuellt i linje med löneökningen. (viss variation kan uppstå till följd av de anställdas åldrar)

Den sista stora posten under personalkostnader svarar pensionerna för. Pensionskostnaderna har ökat från 22,1 mnkr bokslut augusti 2022 till 27,4 mnkr bokslut augusti 2023. Det är en ökning på 24 %. Sedd som andel av skatteintäkterna under samma period har andelen ökat från 6,3% till 7,5 %. Notera att kommunen även har intäkter i form av bland annat generella statsbidrag och utjämning samt taxeintäkter och att relationstalet endast syftar till att åskådliggöra ökningen. Tack vare att Bollebygd har vuxit de senaste åren så är pensionsavsättningarna inte så stora i förhållande till de totala skatteintäkterna. Situationen är betydligt värre för kommuner som haft bibehållen storlek eller minskande storlek.

Övrigt kring intäkter och kostnader

Intäkterna uppgick till 97,6 mnkr för perioden vilket är 19 % mer än föregående år. Två engångsposter kan förklara en stor del av ökningen. Exploateringsverksamhet har inkommit med 7,3 mnkr. Föregående år fanns det inga exploateringsintäkter. Därutöver har den VA-fond som fullmäktige beslutade att inrätta 2019 upplösts till följd av att tidsfristen för fonden löpt ut och investeringen som fonden avsåg att finansiera har skjutits på framtiden. Fonden innehöll 8,3

mnr. Rensas intäkterna från dessa poster hamnar intäkterna för perioden på 82,0 mnr vilket är en knapp ökning jämfört med föregående år.

Kostnaden för köpt verksamhet har ökat med nästan 9,3 % eller 7,6 mnr. Kostnadsökningen återfinns framför allt inom Socialnämndens verksamheter där kostnaden för placeringar har ökat. Volymen avköpt verksamhet inom Socialnämndens verksamheter är så låg att variationer av antalet platser påverkar kostnadsmassan avsevärt mycket mer än uppräknings och indexregleringar.

Kommunens pensionsförpliktelser

De totala pensionsförpliktelserna uppgick till 202,1 mnr, inkl. skatt, av denna utgjorde 63,3 mnr avsättningen i balansräkningen och resterande 138,8 mnr utgjorde ansvarsförbindelsen utanför balansräkningen. Den största förklaringen för förändring mellan åren är att pensionsavsättningarna inflationsjusteras. Redovisningen är i enlighet med lagstiftningen; den så kallade blandmodellen. Kommunen har inte tryggt förpliktelserna genom försäkring eller stiftelse, samtliga är så kallade återlånade medel. Se vidare not 18 och 22.

Pensionsförpliktelse, kommunen	2022 aug	2021 aug	2020 aug
Avsättning inkl. särskild löneskatt	63,3	49,0	44,0
Ansvarsförbindelse inkl. särskild löneskatt	138,8	135,4	140,8
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring eller stiftelse	0	0	0
Summa pensionsförpliktelser	202,1	184,4	184,8
Finansiella placeringar avseende pensionsmedel*	0	0	0
Återlånade medel	202,1	184,4	184,8

Beloppen är i mnr. *Inga specifikt öronmärkta medel finns.

Pågående tvister

Det pågår för närvarande inte några tvister som påverkar den ekonomiska ställningen i kommunen.

Balanskravsresultatet

Kommunen har inga negativa resultat att reglera. Utifrån nuvarande prognos kommer resultatet vara inom linjen för balanskravet. Resultatutjämningsreserven kommer inte att nyttjas enligt prognos. Inga realisationsvinster eller realisationsförluster som inte står i överensstämmelse med god ekonomisk hushållning förväntas inträffa under året. Endast en liten del (0,4 mnr vid delårsbokslut) av resultatet förväntas justeras till följd av orealiserade vinster i värdepapper.

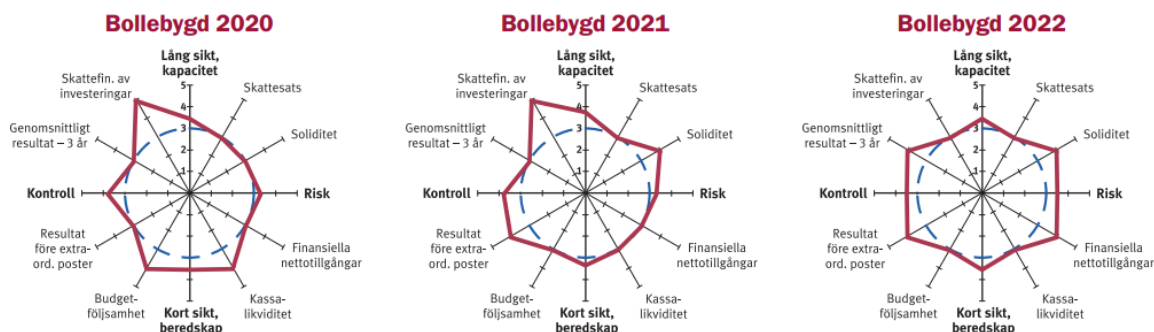
Utvärdering av god ekonomisk hushållning

I delårsrapporten görs bedömningen att båda de finansiella målen kommer att uppnås.

Av kommunfullmäktiges 10 verksamhetsmål prognosticeras att 3 kommer uppfyllas delvis och 7 uppfylls. Kommunstyrelsen bedömer sammantaget måluppfyllnaden som god, men kan bli bättre. För vidare bedömning av måluppfyllelsen se separat stycke.

Enligt kommunens riktlinje råder god ekonomisk hushållning när de finansiella målen uppnås samt merparten av verksamhetsmålen uppfylls. Prognosen är att detta kommer uppfyllas vid årets slut och att god ekonomisk hushållning råder.

I den så kallade R-K-modellen har kommunen jämförts utifrån ett antal ekonominyckeltal för de senaste tre åren, se nedan. Den visar att kommunen relativt sett har en god finansiell ställning jämfört med andra kommuner i Västsverige.

Utifrån koncernperspektivet kan konstateras att Bollebo prognostiserar att hålla budgeterat resultat vilket tyder på att kostnadskontroll råder trots den mer osäkra ekonomin i samhället med ökade räntor. En mer fördjupad analys över koncernens finansiella ställning kommer att ges till årsredovisningen.

Bedömningen utifrån ovanstående är att en god ekonomisk hushållning råder.

Väsentliga personalförhållanden

Personalstatistik

	Jan – jun 2023			Jan – aug 2022		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal tillsvidareanställda	531	134	665	521	135	656
Antal visstidsanställda	78	37	115	63	18	81
Antal timavlönade (timmar)	32109,85	12924,34	45034,19	46511	18225	64736
Övertid/fyllnad/mertid (timmar)	1434,01	585,57	2019,58	2410	1328	3738
Andel tillsvidareanställda m. heltid (%)	90,21	94,78	91,13	91,9	94,07	92,3
Sjukfrånvaro (%)	8,95	5,25	8,15	8,8	5,3	8,04
Sjukfrånvaro ≥ 60 dagar (%)	44,85	31,98	43,05	34,9	18,8	32,7
Sjukfrånvaro ≤ 29 år (%)	7,03	4,45	6,21	7,2	8,7	7,6
Sjukfrånvaro 30-49 år (%)	8,4	4,46	7,51	8,5	3,7	7,5
Sjukfrånvaro ≥ 50 år (%)	10,13	7,09	9,59	9,4	6,7	8,9

Mätperioden för 2023 är 1 januari till den 30 juni. Det innebär att statistiken inte är jämförbar med 2022. Anledningen till att mätperioden förändras är att det saknas en medarbetare på HR avdelningen på grund av svårigheter att rekrytera den kompetensen. Trots att det är en annan mätperiod har antalet tillsvidareanställda ökat med 9 personer och antalet visstidsanställda har ökat med 34 personer.

Det är svårt att dra några slutsatser av antalet timmar utförda av timavlönade och antalet övertidstimmar då mätperioden är en annan. Sjukfrånvaron har under året befunnit sig på ungefär samma nivå som föregående år och trenden ser ut att hålla i sig även nu.

Förvaltning	2023 jun	2022 aug
Kommunstyrelseförvaltningen	2	0,53
Samhällsbyggnadsförvaltningen	8,6	8,11
Socialförvaltningen	9,1	9,6
Utbildningsförvaltningen	7,9	7,62
Totalt	8,15	8,04

Sjukfrånvaron per förvaltning 2022-2023

Kompetensförsörjning

Likasom andra kommuner har Bollebygds kommun utmaningar när det gäller kompetensförsörjning. Att hitta rätt kompetens är en utmaning och alla förvaltningarna arbetar hela tiden aktivt med frågan. På Kommunstyrelseförvaltningen märks det framför allt i ökade svårigheter att rekrytera kompetenta medarbetare

Kommunens chefer lyfter kontinuerligt kompetensutvecklings- och utvecklingsbehov med medarbetarna i röda tråden samtalen för att både nu och i framtiden ha medarbetare med god och uppdaterad kompetens.

Samhällsbyggnadsförvaltningen ser utmaningar i att rekrytera chefer, planarkitekter, kockar och ingenjörer. Det innebär också att det finns utmaningar i organisationen när det hela tiden både pågår rekryteringar och introduktioner. Förvaltningen har under året genomfört ett flertal

kompetensutvecklingsinsatser till exempel beskärning av träd, läcksökning, ventilationsteknik, skolmatsakademin och styr och reglerteknik.

Antalet äldre som behöver mer avancerad vård i hemmet ökar och det ställer högre krav på socialförvaltningen, dels behöver antalet medarbetare bli fler och fler medarbetare behöver ha särskild kompetens. Förvaltningen har svårt att tillsätta tjänster i den grad som krävs för att möta brukarnas behov. Undersköterskor, sjuksköterskor och rehabpersonal utgör professioner som är svårrekryterade. För att tillskansa sig personal arbetar förvaltningen aktivt med både samverkan med olika lärosäten samt marknadsföring i olika forum. Utöver rekrytering är introduktion en viktig fråga för Socialförvaltningen. Förvaltningen har därför satsat på att upprätta nytt introduktionsmaterial samt utbilda handledare i syfte att ge nya medarbetare goda förutsättningar under sin första arbetstid.

Socialförvaltningen har en stor medvetenhet kring vikten av att behålla kompetenta medarbetare. Som ett led i detta arbetar förvaltningen med tillitsbaserad organisation vilket ger medarbetarna möjlighet till ökad påverkan och delaktighet i sitt dagliga arbete, som i förlängningen kan öka trivseln på arbetsplatserna. Medarbetarnas välbefinnande kan även förväntas öka genom pågående insatser så som 11 timmars dygnsvila, heltid som norm samt borttagande av delade turer.

Den 1 juli 2023 blev undersköterska en skyddad yrkestitel. I och med förvaltningens utmaningar beträffande mer avancerad vård i hemmet är det av vikt att arbeta med att differentiera och precisera de olika professionerna som finns inom verksamhetsområdet. På detta sätt kan förvaltningen tillvara kunskapen inom yrkesområdena och säkerställa att insatser delegeras till rätt profession, samtidigt som nya arbetsmöjligheter skapas.

Utbildningsförvaltningen har i enlighet med Huvudöverenskommelse om lön och andra villkor, HÖK 21, arbetat fram en plan i syfte att trygga kompetensförsörjningen inom skolan på såväl kort som lång sikt. Den i samverkan framtagna planen med tillhörande handlingsplan är levande i hela verksamheten och har lyfts i såväl rektorsgrupp som i förvaltningens samverkansgrupp, FSG. Planen gäller fram till 2024-03-31 och kommer utvärderas innan dess.

Utbildningsförvaltningen har svårigheter i att bemanna de olika verksamheterna vid frånvaro såsom till exempel sjukdom och vård av barn och utifrån det sker ett kontinuerligt arbete med att rekrytera vikarier. För att underlätta detta sker från och med höstterminen 2023 all vikariehantering till förskolorna av kommunens bemanningsenhet. Lärare i fritidshem och lärare förskola är svårrekryterade och vid besättning av lediga tjänster tillsätts de ofta med annan kompetens.

När behov av nya medarbetare uppstår på utbildningsförvaltningen annonseras efter heltidstjänster då detta underlättar rekryteringen.

Mångfald och jämställdhet

Under 2023 har arbetet med att implementera ett integrerat arbetssätt i jämställdhetsarbetet fortgått. Arbetet på individnivå genomförs i samband medarbetaruppföljningarna. På arbetsplatsnivå är jämställdhetsarbetet en integrerad del i årshjulet för arbetsmiljö- och personalprocesser. Även arbetet med att kontinuerligt genomföra kommungemensam

arbetsvärdering och lönekartläggning fortgår under hösten. Resultatet av kartläggningen förs vid behov in till nästkommande års löneöversyn.

Inför löneöversyn 2023 gjorden en jämställdhetsanalys av lönerna i kommunen och resultatet visar att det fortfarande finns åtgärder att genomföra inom området lön. Det kan konstateras att löneskillnaderna mellan kvinnors löner och mäns löner ökar när det inte genomförs särskilda satsningar på de stora kvinnodominerade yrkesgrupperna såsom undersköterska och barnskötare.

Arbetsmiljö och hälsa

Arbetsmiljön utifrån alla aspekter för förvaltningens alla medarbetare och chefer präglas av ett kontinuerligt arbete för att främja hälsa, förebygga och förhindra ohälsa. Det systematiska arbetsmiljöarbetet planeras och genomförs med stöd av det framtagna årshjulet för våra arbetsmiljö- och personalprocesser.

Under året har arbetet med ”hållbar organisation” fortgått på samtliga förvaltningar och under våren genomfördes en uppföljande enkät som besvarades av förtroendevalda, medarbetare och chefer. Resultatet följs upp under hösten.

Under våren har den årliga medarbetarenkäten genomförts och enkäten visar på en hög övergripande nöjdhet med arbetssituation, god stämning på arbetsplatsen och närmaste chefs ledarskap. Medarbetarna tycker också att de har ett meningsfullt och utvecklande arbete. Hållbart medarbetarengagemang (HME) har dock gått ner från 82 vid mätningen 2021 till 81 vid årets mätning. Det är en marginell förändring och resultatet är ändå högre än de sammanvägda resultatet för alla kommuner i Kolada. Medarbetarenkäten genomfördes med en svarsfrekvens om 80% vilket är en mycket bra svarsfrekvens.

Resultatet av medarbetarenkäten visar också att kännedom om rutinen för visselblåsning och att förtroendet för kommunledning och förvaltningsledning behöver öka. Det är också viktigt att öka upplevelsen av att alla medarbetare har lika möjligheter gällande anställningsvillkor och kompetensutveckling. Andelen medarbetare som har tidsbegränsade anställningar är högre i de typiskt kvinnodominerade befattningarna och där behöver arbetet fokuseras på att erbjuda bättre anställningsvillkor såsom heltidsarbete och tillsvidareanställningar.

För att stärka kunskaperna om arbetsmiljö och hälsa har en utbildning genomförts för chefer och skyddsombud.

En viktig del i en god arbetsmiljö är medarbetarens möjlighet till delaktighet och möjlighet att påverka. I uppföljningsmodellen Den röda tråden har chef och medarbetare regelbunden dialog om hur arbetsvardagen ser ut för medarbetaren. Den röda tråden är genom det ett viktigt instrument för cheferna när de ska planera och leda sin verksamhet.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har genomfört ergonomiutbildning och en översyn av kontorsplatsers utformning samt utbildning för ”kontorspersonal”/administrativ personal. På samhällsbyggnadsförvaltningen har även alla chefer och skyddsombud gått arbetsmiljöutbildning.

Att känna delaktighet är en viktig förutsättning för en god arbetsmiljö. Utifrån resultaten i medarbetarenkäterna och dialogerna på APT i socialförvaltningen framgår att förvaltningsledningen behöver arbeta med att öka transparensen genom tydligare kommunikation

och ökad närvaro i verksamheterna. Under våren har förvaltningsledningen bjudit in samtliga medarbetare till dialog under gemensamma frukostar. Där framkom många goda förslag som kan öka transparensen och i förlängningen delaktigheten. Bland annat kommer förvaltningen under hösten 2023 att publicera samtliga protokoll från förvaltningens ledningsgrupp i syfte att alla medarbetare ska kunna ta del av och få en ökad insyn i beslutsprocesserna.

Vidare har socialförvaltningen arbetat för ett nära ledarskap genom att bland annat säkerställa att varje chef har ett rimligt antal medarbetare. Det nära ledarskapet skapar förutsättningar för varje chef att få en god kunskap om sin verksamhet för att kunna möta verksamhetens behov och kunna göra adekvata avvägningar beträffande bemanning, kompetenshöjning och kvalitetsutveckling.

Socialförvaltningen har kartlagt sjukfrånvaron i verksamheterna och utifrån detta arbete kunnat identifiera långtidssjukfrånvaro som en särskild utmaning, vilket förvaltningen behöver arbeta mer aktivt med.

Den fysiska arbetsmiljön behöver inom vissa av socialförvaltningens verksamheter förbättras då de ej är ändamålsenliga för verksamheternas behov. Medarbetarna beskriver vidare problematik utifrån trångboddhet, dålig ventilation, för hög eller låg temperatur. Kommunens lokalresursplan är under revidering, där förvaltningen har lyft och prioriterat behovet av nya och ändamålsenliga lokaler.

Det skall i arbetet finnas rimliga förutsättningar för att utföra arbetet. Det krävs en balans mellan krav och resurser. Krav är en naturlig del av arbetet och är i sig inte skadligt. Krav kan vara både stimulerande och positiva och bidra till att skapa mening i arbetet. Men om kraven överstiger de resurser som finns under en längre tid, så ökar risken för ohälsa. Utifrån det arbetar utbildningsförvaltningen genom uppföljningsmodellen Den röda tråden regelbundet med följa upp hur balansen mellan krav och resurser ser ut.

I det systematiska arbetsmiljöarbetet på utbildningsförvaltningen har chefers kunskaper om hur man förebygger och hanterar kränkande särbehandling varit i fokus under året och det har skapade fördjupade kunskaper.

På utbildningsförvaltningen har det också skett ett aktivt arbete i nära samverkan med HR för att sänka sjukfrånvaron inom skolan. Arbetet har gett resultat och fortsätter under året.

Förväntad utveckling

Kommunens resultat för perioden januari-augusti är ett överskott på 39,6 mnkr vilket innebär ett överskott jämfört med budget på 26,6 mnkr. För helåret prognosticeras resultatet till 19,4 mnkr, vilket är 25,1 mnkr sämre än förra året men samtidigt 19,0 mnkr bättre än budget. Prognosen för den löpande verksamheten är ett överskott mot budget på 9,8 mnkr.

Kommunfullmäktige

Prognosen för kommunfullmäktige är att budgeten kommer hållas.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens delårsresultat var ett överskott på 2,9 mnkr, nettokostnadsutvecklingen i förhållande till 2022 var en ökning på 6,0 % och märks främst inom personalkostnaderna, där lönesumman ökade med 4,7 % och personalomkostnader (PO) ökade med 19,6% främst till följd av kraftigt ökade pensionskostnader.

Prognosen för helåret tyder på ett överskott på 2,0 mnkr. Den positiva avvikelser i förhållande till budget beror på att kommunstyrelsen har fått budgettillskott men där insatserna ännu inte har inneburit någon kostnad, t.ex. för införande av återbruksverksamhet. Totalt uppgår dessa till 0,5 mnkr. Dessutom finns en del vakanser till följd av föräldraledigheter och uppsägningar. Inom IT-verksamheten syns också minskade kapitalkostnader till följd av att en del större investeringar har slutavskrivits under året och reinvesteringarna ännu inte har genomförts då det inte funnits behov av det.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämndens prognos för helåret är ett överskott på 2,4 mnkr och utgör 0,7 procent av budgetramen. Nettokostnadsutvecklingen för perioden jämfört med föregående år är en ökning på 6,9 procent. På intäktssidan har intäkterna sjunkit och skillnaderna kommer av att statsbidraget Skolmiljarden inte betalas ut detta år samt de inledande månadernas sjuklöneersättning för corona 2022, vilket nämnden inte fått för i år. Detta bidrar till nettokostnadsökningen. För kostnadsposterna har nettokostnaderna ökat för samtliga förutom utbetalda bidrag där föregående års satsning på Hestrafors IF genererat en minskning i år. Nettokostnaden för personalkostnader har ökat med 6,8 procent. Ökningen beror främst på löneökning och att personalomkostnader (PO) ökat med 4,78 procent jämfört med föregående år. Utifrån personalstatistiken i denna rapport har varken tillsvidareanställda eller visstidsanställda ökat. Alla poster där utbildningsförvaltningen köper tjänster intern har ökat, lokalhyra, måltid och lokalvård. Även externa kostnader och främst då skolskjuts har ökat rejält i och med den höga indexeringen förra året i augusti.

Förskolan prognostiserar ett nollresultat. Fritidshem, anpassad grundskola, gymnasium, vuxenutbildning, kultur- och fritid, nämnd och centralt prognostiserar gemensamt ett överskott på 6,1 mnkr.

Största överskotten härrör från särskolans volymbuffert 1,5 mnkr, fritidshem 1,7 mnkr med lägre personalkostnader och också lägre elevantal, samt från gymnasiet 1,3 mnkr och det beror till merpart på minskad kostnad för köpt gymnasiesärskola på grund av avhopp.

Grundskolan prognosticerar ett underskott på 3,7 mnkr till följd av för höga personalkostnader främst kopplat till elever med omfattande stödbehov men också genom ökade kostnader för skolskjuts med ett underskott på 0,9 mnkr.

Socialnämnden

Socialnämndens prognos för helåret är ett överskott på 5,5 mnkr. Överskott härrör statsbidrag, vakanta tjänster, reducerade kostnader bidrag och retroaktiv betalning från leverantör pga. omgjort beslut. Vakanta tjänster avser svårigheter att rekrytera.

Nettokostnader utifrån prognosen för helåret har ökat jämfört med föregående år med 9,7%. Ökning av nettokostnader avser främst ökning av köpta placeringar inom Individ- och familjeomsorgen samt Funktionsnedsättning. Ökade personalkostnader och lokalkostnader påverkar även nettokostnadsökningen.

Bidragande orsak till personalkostnadsökning är ökade PO-pålägg från 2022 till 2023, där PO-pålägget ökades från 39,7% år 2022 till 44,5% år 2023. Anledningen till höjningen är dels höjda premier i det nya pensionsavtalet som tillämpas från och med 1 januari 2023, även ökat prisbasbelopp leder till högre kostnader för den förmånsbestämda pensionen. Utöver årlig löneökning blev avtalet för kommunal högre än tidigare vilket påverkar nettokostnaden för personalkostnader mellan åren.

Lag om 11 timmars dygnsvila träder i kraft 1 oktober 2023. För socialnämndens del berör det främst äldreomsorgen och funktionsnedsättning med 3 årsarbetare. Prognos är uppdaterad från oktober.

Socialnämnden har mottagit statsbidrag under året vilket förklarar en del av överskottet. Ett beslut väntas i kommunfullmäktige i september för ytterligare statsbidrag om 5,5 mnkr som då eventuellt tilldelas utökad ram till Socialnämnden. Vidare ses ökade kostnader för köpta placeringar på Funktionsnedsättning och Individ- och familjeomsorg. Efterfrågan av ekonomiskt bistånd har däremot minskat.

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämndens nettokostnad för perioden januari till augusti var 25,8 mnkr. Utfallet innebär för perioden ett budgetunderskott på 1,1 mnkr. Jämfört med motsvarande period föregående år är nettokostnaderna 2,4 mnkr högre. De största kostnadsökningarna återfinns inom bygg- och miljöenheten som tidigare period hade flera tjänster vakanta.

Prognosen för helåret är budget i balans, vilket är i linje med prognosen efter april. En osäkerhet som finns i prognosen är eventuella kostnadsökningar inom områden såsom vinterväghållning, energikostnader och bostadsanpassningar. Nämndens totala ram är förhållandevis liten i jämförelse med dessa poster vilket gör att det kan vara svårt att kompensera underskott bland dessa poster genom besparingar på andra ställen. Dessutom tenderar kostnader för el och snöröjning först bli kända i slutet på året vilket ger kortare tid till anpassningar. Förvaltningen ser över möjligheten att teckna fast avtal på el för att ha bättre planeringsförutsättningar.

Övriga poster

Den ofördelade budgeten på 4 mnkr bedöms utnyttjas under året. Om inga större oförutsedda händelser inträffar under återstående budgetår går överskottet in i resultatutjämningsreserven vid årsbokslutet.

Kostnaden för pensioner prognosticeras till 50 mnkr och är 14 mnkr högre än föregående år vilket främst beror på uppräknings av avsatt pension samt en kostnadsökning till följd av byte av avtal. Att pensionskostnaderna skulle öka var känt vid planering av året. Prognosen för pensionskostnaderna för helår 2023 har dock ökat med 2,5 mnkr sedan prognosen som gjordes föregående år.

I resultatet finns en intäktsredovisad exploateringsersättning om 6,4 mnkr. Ersättningen får kommunen som kompensation för utbyggnad av lokalgata i ett större exploateringsprojekt på Bergadalen. Kostnaderna belastar kommunen under den byggda vägens nyttjandeperiod.

Skatteintäkterna har ökat under året och beräknas nu bli 10 mnkr högre än budget. Det är främst en konsekvens av att skatteintäkterna beräknas bli högre under 2023 än vad som bedömdes i samband med att budgeten sattes samt en positiv slutavräkning för skatteintäkterna 2022 som innebär en intäkt för 2023.

Kommunen har även erhållit 6 mnkr i generella statsbidrag som inte var budgeterade vid årets början.

Driftredovisning

Budgetbeslut m.m. under året

Kommunens budget, nettokostnader (mnkr)	KF beslut	Tekniska just.	Löner	Aktuell ram
<i>Budget per nämnd:</i>				
Kommunfullmäktige	-1,6			-1,6
Kommunstyrelsen	-62,8	-0,1	-0,8	-63,7
Utbildningsnämnden	-315,1	-1,1	-6,2	-322,4
Socialnämnden	-205,3	-0,3	-3,9	-209,5
Samhällsbyggnadsnämnden	-38,8	-0,9	-0,7	-40,3
Revisionen	-0,9			-0,9
Valnämnden	-0,02			-0,02
Överförmyndare	-0,8			-0,8
Jävsnämnden	-0,1			-0,1
Summa nämnder	-625,4	2,4	-11,6	-639,2
<i>Budget övrigt:</i>				
Ofördelad budget	-4,0			-4,0
Lönerörelse	-11,6		11,6	0
Pensioner och räntenetto mm	-7,5	-2,4		-5,2
Summa	-648,3	0		-648,3
Skatteintäkter och generella statsbidrag	648,7			648,7
Resultatet	0,4	0	0	0,4

Tekniska justeringar har genom mandat av kommunfullmäktiges budgetbeslut genomförts av ekonomiavdelningen till följd av förändrad internränta samt ändrade kapitalkostnader. Totalt uppgår de tekniska justeringarna till 2,4 mnkr. Eftersom ökningarna till största del avsåg internränta finansierades ökningen genom att finansförvaltningen fick minskad ram då intäkter från den ökade internräntan skulle täcka minskningen.

De avsatta budgetmedlen för att täcka ökade kostnaderna till följd av lönerörelsen 2023 har fördelats till nämnderna. De nämnder som nyttjar intern service i form av lokalvård och kostenheten har fått utökad ram för att täcka löneökningar på utförande enheter. Därefter har interndebitering i samma grad utförts.

Driftredovisning utfall

	Januari-augusti 2023			Augusti 2022	Helår 2023			Bokslut 2022
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall	Prognos			Utfall
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall
Kommunfullmäktige	-1,2	-1,1	-0,1	-0,9	-1,6	-1,6	0,0	-1,2
Kommunstyrelsen	-38,6	-41,6	2,9	-36,4	-61,7	-63,7	2,0	-56,9
Utbildningsnämnden	-198,9	-207,7	8,8	-186,1	-320,0	-322,4	2,4	-298,2
Socialnämnden	-133,2	-138,6	5,4	-125,1	-204,0	-209,5	5,5	-185,9
Samhällsbyggnadsnämnden	-25,8	-24,7	-1,1	-23,5	-40,3	-40,3	0,0	-43,3
Revisionen	-0,4	-0,6	0,1	-0,3	-1,0	-0,9	-0,1	-0,7
Valnämnden	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	-0,2
Överförmyndare	-0,7	-0,5	-0,1	-0,6	-0,7	-0,7	0,0	-0,7
Jävsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	-0,1	0,0	0,0
Summa nämnder	-398,8	-414,8	15,9	-372,7	-629,4	-639,2	9,8	-587,1
Finansförvaltningen	-0,7	0,0	-0,7	2,6	-1,0	0	-1,0	0
Ofördelad budget	0,0	-2,7	2,7	0,0	-4,0	-4,0	0,0	0
Lönerörelse	0,0	1,3	-1,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0
Pensioner	-5,4	-3,4	-1,9	-9,4	-11,8	-5,2	-6,6	-5,8
Summa ovan	-404,9	-419,6	14,7	-379,5	-646,2	-648,4	2,2	-549,9
Skatteintäkter och generella statsbidrag	444,6	432,5	12,2	427,3	665,6	648,7	16,8	641,1
Årets resultat	39,6	13,0	26,6	47,9	19,4	0,4	19,0	44,5

Investeringsredovisning

Investeringsredovisning	Budget KF	Utfall	Prognos	Avvikelse
Kommunstyrelsen	4,0	0,6	3,0	1,0
<i>IT-investeringar</i>	3,0	0,6	2,5	0,5
<i>Reinvesteringar inventarier</i>	1,0	0,0	0,5	0,5
Samhällsbyggnadsnämnden	57,6	11,8	36,0	21,6
<i>Lokalresursplan</i>	17,2	2,6	10,9	6,3
<i>Reinvesteringar fastighet</i>	10,0	4,7	10,0	0,0
<i>GC-vägar</i>	3,0	1,3	3,0	0,0
<i>Lekplatser</i>	1,0	0,0	1,0	0,0
<i>Laddstolpar</i>	1,0	0,0	0,2	0,8
<i>Belysning</i>	1,0	0,0	1,0	0,0
<i>Renovering idrottshall</i>	15,0	0,1	0,5	14,5
<i>Taxefinansierad verksamhet</i>				
<i>Div Anläggningsinvesteringar</i>	4,0	2,8	4,0	0,0
<i>Rollpack</i>	0,4	0,4	0,4	-0,1
<i>Tillskottsvatten VA</i>	4,0	0,0	4,0	0,0
<i>Uppgradering vattenv. Töllsjö</i>	1,0	0,0	1,0	0,0
Utbildningsnämnden	1,3	0,8	1,0	0,3
<i>Reinvesteringar</i>	1,3	0,8	1,0	0,3
				0,0
Socialnämnden	1,7	1,1	1,7	0,0
<i>Reinvesteringar inventarier</i>	1,7	1,1	1,7	0,0
				0,0
Summa investeringar	64,6	14,4	41,7	22,9
<i>varav taxefinansierad verksamhet</i>	9,4	3,2	9,4	-0,1
Strategiska markinköp KS	20,0	11,2	20,0	0,0
Strategiska markinköp SBN	5,0	0,0	5,0	0,0
Exploateringsverksamhet	25,0	10,3	10,5	14,5
Finansiell leasing personbilar	0,0	0,0	0,0	0,0
Total investeringsverksamhet	114,6	35,9	77,2	78,7

Fastigheter

Bollebygdskolan, tillbyggnad matsal är färdigställt under året. Under året kommer även verksamhetslokaler för teknisk service (Råssa) påbörjas och beräknas vara klart 2024. Denna post redovisas under Lokalresursplan.

Renovering av Idrottshallen

Projektet bedöms inte påbörjas under året. Endast utredningar och liknande förväntas generera kostnader. Budgeten föreslås flyttas till 2024.

Laddstolpar

Nytt förslag till icke-publik plan samt lokalisering av laddstolpar är framarbetat. Därmed kommer inte hela budgeten att nyttjas

Gata

Investeringar sker främst inom beläggningar.

Markinköp

Under året har Flässjum 1:16 förvärvats för 11,2 mnkr.

Övrigt, årliga anslag reinvesteringar

Nämnderna prognostiserar att nyttja hela anslagna investeringsbudgeten för reinvesteringar med undantag för kommunstyrelsen som inte förväntas nyttja hela reinvesteringsposten.

VA

Investeringar har främst skett i form av relining.

Exploateringar

Det enda pågående exploateringsprojektet avser Bergadalen som vid skrivandets stund är i sin slutfas. Det kvarstår att stycka av och sälja de färdigställda tomterna. Inga större kostnader förväntas komma in på projektet under året. Det är tveksamt om någon tomt kommer hinna bli såld under året. Totalt kommer det bli 14 tomter och 3 byggrätter som redovisas som omsättningstillgång. Projektet har resulterat i ny lokalgata, belysning och VA-ledningar som redovisas som anläggningstillgångar.

Finansiella rapporter

Resultaträkning

Belopp i miljoner kr (mnkr)	Not	Delårsutfall		Budget helår 2023	Prognos		Utfall helår 2022
		2023-08	2022-08		Utfall helår 2023	Avvikelse helår 2023	
Verksamhetens intäkter	1	97,6	81,7	111,4	141,0	29,6	125,0
Verksamhetens kostnader	2	-469,9	-442,7	-725,1	-745,4	-20,3	-692,6
Avskrivningar	3	-18,9	-18,7	-28,6	-27,9	0,7	-28,1
Verksamhetens nettokostnader		-391,2	-379,8	-642,3	-632,3	10,0	-595,2
Skatteintäkter	4	367,6	351,2	538,3	550,3	12,0	525,9
Generella statsbidrag och utjämning	5	77,5	76,9	111,2	116,2	5,1	115,2
Verksamhetens resultat		53,9	48,3	7,2	34,3	27,1	46,0
Finansiella intäkter	6	0,4	0,9	1,2	1,1	-0,1	1,2
Finansiella kostnader	7	-7,1	-1,3	-8,0	-8,3	-0,3	-2,8
Resultat efter finansiella poster		47,2	47,9	0,4	27,1	26,7	44,5
Extraordinära poster	8	-7,7	0	0	-7,7	-7,7	0
Årets resultat		39,6	47,9	0,4	19,4	19,0	44,5

Balansräkning

Belopp i mnkr	Noter	2023 aug	2022
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	9	1,5	1,4
Materiella anläggningstillgångar			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	10, 11	503,9	487,2
Maskiner och inventarier	12	15,1	15,1
Övriga materiella anläggningstillgångar		0,0	0,0
Summa Materiella anläggningstillgångar		519,1	502,4
Finansiella anläggningstillgångar	13	15,2	13,9
Summa Anläggningstillgångar		535,7	517,7
Bidrag till statlig infrastruktur		0,0	0,0
Omsättningstillgångar			
Förråd, exploateringar	14	32,5	33,9
Fordringar	15	67,0	66,8
Kortfristiga placeringar		0,0	0,0
Kassa och bank	16	87,4	45,5
Summa Omsättningstillgångar		186,9	146,2
Summa Tillgångar		722,64	663,91
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital	17	459,9	420,3
Eget kapital		420,3	420,3
Årets resultat		39,6	0,0
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	18	63,3	50,2
Andra avsättningar		0,0	0,0
Summa Avsättningar		63,3	50,2
Skulder			
Långfristiga skulder	19	123,4	82,4
Kortfristiga skulder	20	76,0	111,0
Summa Skulder		199,5	193,4
Summa Eget kapital, avsättningar och skulder		722,64	663,91

Panter och ansvarsförbindelser	Noter	2023 aug	2022
Panter och därmed jämförliga säkerheter	21	0,3	0,3
Ansvarsförbindelser			
Pensionsförpliktelser utanför linjen	22	138,8	133,3
Borgensförbindelser	23	302,5	302,5

Noter

	<u>2023 - aug</u>	<u>2022 - aug</u>
1 - Verksamhetens intäkter		
Försäljningsintäkter	4,8	5,0
Taxor och avgifter	40,7	32,1
Hyror och arrenden	3,1	3,7
Bidrag och kostnadsersättningar från staten	35,3	34,2
Bidrag och gåvor från privata aktörer	0,0	0,0
EU-bidrag	0,9	0,8
Övriga bidrag	0,7	0,4
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	4,5	4,8
Intäkter från exploateringsverksamhet och tomträtter	7,3	0,2
Realisationsvinster på anläggningstillgångar	0,0	0,0
Övriga verksamhetsintäkter	0,3	0,4
Summa verksamhetens intäkter	97,6	81,7
2 - Verksamhetens kostnader		
Personalkostnader exklusive pensionskostnader	-264,1	-254,7
Pensionskostnader	-27,4	-22,1
Lämnade bidrag	-12,2	-13,3
Köp av verksamhet	-89,4	-81,8
Lokal- och markhyror	-9,6	-9,3
Inköp av material och varor	-0,5	-0,2
Inköp av tjänster	-7,0	-4,9
Realisationsförluster och utrangeringar	-1,0	-1,3
Anskaffningskostnad sålda exploateringsfastigheter	-0,6	0,0
Bolagsskatt	0,0	0,0
Övriga verksamhetskostnader	-58,1	-55,1
Summa verksamhetens kostnader	-469,9	-442,7
3 - Avskrivningar		
Avskrivning immateriella tillgångar	-0,4	-0,3
Avskrivning byggnader och anläggningar	-14,8	-14,2
Avskrivning maskiner och inventarier	-3,7	-4,3
Nedskrivning/återföring byggnader och anläggningar	0,0	0,0
Summa av- och nedskrivningar	-18,9	-18,7

4 - Skatteintäkter		
Preliminär kommunalskatt	362,0	351,2
Preliminär slutavräkning innevarande år	3,5	0,0
Slutavräkningsdifferens föregående år	2,0	0,0
Mellankommunal kostnadsutjämning	0,0	0,0
Övriga skatter	0,0	0,0
Summa skatteintäkter	367,6	351,2
5 - Generella statsbidrag och utjämning		
Inkomstutjämning	50,2	45,3
Kostnadsutjämning	-3,6	-0,2
Regleringsbidrag/avgift	15,1	17,7
Kommunal fastighetsavgift	15,1	14,5
Bidrag/avgift för LSS-utjämning	-3,6	-1,3
Övriga bidrag i utjämningsystemet	0,0	0,0
Övriga generella bidrag från staten	4,4	1,0
Summa generella statsbidrag och utjämning	77,5	76,9
6 - Finansiella intäkter		
Utdelningar på aktier och andelar	0,0	0,2
Intäkter från finansiella anläggningstillgångar	0,0	0,0
Realiserad vinst på försäljning av finansiella instrument	0,0	0,0
Orealiserad värdestegring på finansiella instrument	0,4	0,0
Ränteintäkter	0,0	0,0
Borgensavgifter	0,0	0,0
Övriga finansiella intäkter	0,0	0,6
Summa finansiella intäkter	0,4	0,9
7 - Finansiella kostnader		
Räntekostnader på lån	-1,9	-0,4
Finansiell kostnad, förändring av pensionsavsättningar	-5,2	0,0
Kostnader från finansiella anläggningstillgångar	0,0	-0,8
Förlust vid försäljning av finansiella instrument	0,0	0,0
Orealiserad värdeminskning finansiella instrument	0,0	0,0
Övriga finansiella kostnader	0,0	-0,2
Summa finansiella kostnader	-7,1	-1,3

8 - Extraordinära poster

Extraordinära poster	-7,7	0,0
-----------------------------	-------------	------------

Under redovisningsperioden uppdagades det att avdragen skatt från utbetalda pensioner förmedlade via Skandia har hanterats fel i redovisningen. Avdragen skatt har inte tagits upp som skuld vilket inneburit att skulden succesivt minskat i samband med att skatten betalats in. Rätt belopp har deklarerats och betalats ut men saldot på skuldkontot har inte stämts av på korrekt sätt och har sedan 2019 inte visat aktuell skuld.

Felet bedöms inte påverka resultatet de tidigare perioderna i väsentlig utsträckning. För att återställa skuldkontot till rätt saldo påverkas dock innevarande räkenskapsårs resultat i sådan omfattning att resultatpåverkan redovisas som en extraordinär post.

Tidigare års felaktiga redovisning skedde till följande belopp:

2019 - 1,7 mnkr

2020 - 1,9 mnkr

2021 - 2,0 mnkr

2022 - 2,1 mnkr

Totalt 7,7 mnkr som i år redovisas som extraordinär kostnad.

Kostnaden påverkar resultatet negativt om -7,7 mnkr. Utan denna kostnad skulle resultatet vara 47,3 mnkr allt annat lika. I balansräkningen kan effekten ses i not 20 under posten "Personalens skatter, avgifter och avdrag". För perioden är skulden korrekt medan jämförelsetalet föregående period omräknat är 13,4 mnkr istället för redovisade 5,7. De kortfristiga skulderna totalt sett påverkas dock mer av andra faktorer vilket gör att skulderna är lägre vid delårsbokslutet än årsbokslutet trots att felet korrigerats i år.

Noter fortsättning	<u>2023 aug</u>	<u>2022</u>
9 - Immateriella anläggningstillgångar		
Immateriella anläggningstillgångar		
Ingående anskaffningsvärde	5,6	4,5
Inköp	0,5	0,9
Försäljningar	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0
Överföringar	0,0	0,2
Utgående anskaffningsvärde	6,1	5,6
Ingående ack. avskrivningar	-4,2	-3,8
Försäljningar	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0
Överföringar	0,0	0,0
Årets avskrivningar	-0,4	-0,4
Utgående ack. avskrivningar	-4,7	-4,2
Ingående ack. nedskrivningar	0,0	0,0
Försäljningar	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0
Årets nedskrivningar/återföringar	0,0	0,0
Utgående ack. nedskrivningar	0,0	0,0
Utgående redovisat värde	1,5	1,4
Genomsnittlig nyttjandeperiod	4,08 år	4,08 år
10 - Mark, byggnader och tekniska anläggningar		
Ingående anskaffningsvärde	721,6	702,9
Inköp	28,9	14,6
Försäljningar	0,0	0,0
Utrangeringar	-1,6	0,0
Överföringar	2,3	4,2
Utgående anskaffningsvärde	751,2	721,6
Ingående ack. avskrivningar	-288,6	-267,2
Försäljningar	0,0	0,0
Utrangeringar	0,7	0,0
Överföringar	0,0	0,0
Årets avskrivningar	-14,8	-21,5
Utgående ack. avskrivningar	-302,8	-288,6
Ingående ack. nedskrivningar	0,0	0,0
Försäljningar	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0
Årets nedskrivningar/återföringar	0,0	0,0
Utgående ack. nedskrivningar	0,0	0,0
Utgående redovisat värde	448,4	433,0
Genomsnittlig nyttjandeperiod	29,92 år	29,92 år

11 - Pågående investeringar		
Ingående anskaffningsvärde	54,3	11,3
Under året avslutade investeringar	-2,3	-1,4
Årets investeringar	3,6	44,4
Utgående redovisat värde	55,5	54,3
12 - Maskiner och inventarier		
Ingående anskaffningsvärde	135,4	131,6
Inköp	4,3	4,0
Försäljningar	0,0	0,0
Utrangeringar	-1,7	0,0
Överföringar	-0,1	-0,2
Utgående anskaffningsvärde	138,0	135,4
Ingående ack. avskrivningar	-120,9	-113,9
Försäljningar	0,0	0,0
Utrangeringar	1,6	0,1
Överföringar	0,0	0,0
Årets avskrivningar	-3,7	-6,5
Utgående ack. avskrivningar	-122,9	-120,3
Ingående ack. nedskrivningar	0,0	0,0
Försäljningar	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0
Årets nedskrivningar/återföringar	0,0	0,0
Utgående ack. nedskrivningar	0,0	0,0
Utgående redovisat värde	15,1	15,1
Genomsnittlig nyttjandeperiod	5,13 år	5,13 år
13 - Finansiella anläggningstillgångar		
Aktier och andelar kommunkoncernföretag mm.		
Kommunaktiebolaget	0,0	0,0
Kommuninvest ekonomisk förening	7,1	6,3
Coompanion Sjuhärad	0,0	0,0
Inera	0,0	0,0
Gryaab	1,0	1,0
Summa aktier och andelar kommunkoncernföretag mm.	8,2	7,3
Grundfondskapital		
Stiftelsen Bollebygds hyresbostäder	1,0	1,0
Summa långfristiga placeringar	1,0	0,0
Långfristiga placeringar		
Aktieindexobligationer mm	6,0	5,7
Summa långfristig utlåning	6,0	5,7
Bostadsrätter	0,0	0,0
Summa finansiella anläggningstillgångar	15,2	13,9

14 - Förråd och exploateringar		
VA-verksamhetens förråd	0,8	0,8
Exploateringstomter	31,7	33,1
Tomträttsmark till försäljning	0,0	0,0
Summa förråd, lager och exploateringsfastigheter	32,5	33,9
15 - Fordringar		
Kundfordringar	3,4	7,0
Statsbidragsfordringar	30,3	23,7
Kommunalskattfordringar	16,8	25,1
Övriga kortfristiga fordringar	3,8	4,1
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	12,7	6,9
Summa fordringar	67,0	66,8
16 - Kassa och bank		
Kassa	0,0	0,0
Bank och plusgiro	87,4	45,5
Summa kassa och bank	87,4	45,5
17 - Eget kapital		
Ingående eget kapital	320,2	313,8
Ingående värde Resultatutjämningsreserv	100,1	62,1
totalt Ingående Eget kapital	420,3	375,9
Årets resultat	39,6	6,5
Årets reservering Resultatutjämningsreserv	0,0	38,0
totalt Årets resultat	39,6	44,5
Utgående eget kapital	459,9	420,3
Varav utgående reservation Resultatutjämningsreserv	100,1	100,1
18 - Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		
Ingående avsättning till pensioner inkl löneskatt	48,8	46,4
Nyintjänad pension	8,4	2,1
Årets utbetalningar	-0,8	-1,0
Ränte- och basbeloppsuppräknig	3,7	0,9
Ändring av försäkringstekniska grunder	0,0	0,0
Övrig post	0,0	0,3
Byte av tryggande	0,0	-0,4
Omställningsstöd förtroendevalda	0,4	1,1
Förändring löneskatt	2,9	0,8
Summa avsatt till pensioner inkl löneskatt	63,3	50,2
Omställningsstöd till förtroendevalda avser tre politiker som avslutat sina uppdrag efter mandatperioden. Utbetalningen har påbörjat 2023 och resterande årets förpliktelse redovisas som en avsättning.		

19 - Långfristiga skulder		
Långfristig upplåning i banker och kreditinstitut	96,0	56,0
Långfristig leasingsskuld	0,6	0,5
Förutbetalda intäkter anläggnings-/anslutningsavgifter	22,8	21,8
Förutbetalda intäkter offentliga investeringsbidrag	4,1	4,1
Summa långfristiga skulder	123,4	82,4
20 - Kortfristiga skulder		
Kortfristiga skulder till banker och kreditinstitut	0,5	0,8
Leverantörsskulder	12,5	35,2
Moms och punktskatter	0,0	0,2
Personalens skatter, avgifter och avdrag	14,8	5,7
Retroaktiva löner och OB-ersättning	1,6	1,4
Semester och övertidsskuld	17,3	28,6
Kommunalskatteskulder	0,0	0,0
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	24,6	32,3
Övriga kortfristiga skulder	4,9	6,8
Summa kortfristiga skulder	76,0	111,0
21 - Panter och därmed jämförliga säkerheter		
Flässjum Övregården 4:98	0,3	0,3
Summa panter och därmed jämförliga säkerheter	0,3	0,3
22 - Pensionsförpliktelser utanför linjen		
Ing. ansvarsförb. för pens. intj. före 1998	130,8	134,5
Ränte och basbeloppsuppräknig	8,2	3,1
Ändring av försäkringstekniska grunder	0,0	0,0
Nyintjänad pension	0,0	-0,3
Årets utbetalningar	-3,9	-5,6
Övrig post	0,2	-0,3
Förändring löneskatt	1,1	-0,7
Pensionsförpliktelser utanför linjen Bollebygd	136,3	130,8
Förpliktelse från Borås stad	2,0	2,0
Löneskatt förpliktelse Borås stad	0,5	0,5
Summa pensionsförpliktelse utanför linjen	138,8	133,3
23 - Borgensförbindelser		
Stiftelsen Bollebygds Hyresbostäder	299,0	299,0
Varav är utnyttjat	227,0	249,0
Förlustansvar för egna hem	0,0	0,0
Gadden, fristående skola	3,5	3,5
Summa Borgensförbindelser	302,5	302,5

Not solidarisk borgen

Bollebygds kommun har i juni 2001 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 294 kommuner och regioner som per 2023-06-30 var medlemmar i Kommuninvest Ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest Ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest Ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Bollebygds kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2023-06-30 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 597 995 510 714 kronor och totala tillgångar till 587 746 158 227 kronor. Bollebygds kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 436 942 416 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 421 520 559 kronor.

Not Erhållna men ännu ej intäktsredovisade generella statsbidrag

Kommunen erhöll juni 2022 1 024 297 kronor avseende "Utökad bemanning av sjuksköterskor på särskilda boenden". Bidraget klassades som generellt och har periodiserats till och med december 2023. Av det bidraget har 215 641 kronor ännu ej intäktsredovisats.

Motsvarande bidrag erhöles också juli 2023. Totalt erhöles då 1 089 687 kronor varav 363 229 kronor ej intäktsredovisats ännu. Bidraget intäktsförs i sin helhet under 2023.

Under 2023 erhöles kommunen även bidrag för "Minskad andel timanställda inom vård och omsorg om äldre". Totalt erhöles 4 444 552 kronor varav 1 481 517 kronor ej intäktsförs ännu. Bidraget intäktsförs i sin helhet under 2023.

Not. redovisningsprinciper

Redovisningen har upprättats utifrån lag om kommunal bokföring och redovisning, kommunallagen, samt Rådet för kommunal redovisnings (RKR) rekommendationer. Om avsteg från detta är gjorda så anges det specifikt nedan. Ingen ändring av redovisningsprinciperna har skett sedan bokslutet 2022.

Intäkter och kostnader - Inkomster och utgifter är i allt väsentligt periodiserade till rätt period. En gräns på ett basbelopp gäller, inkomster eller utgifter över detta ska alltid periodiseras. Det förekommer att lägre belopp också periodiseras, i synnerhet hyror. Statsbidrag som inte är generella utan avser något visst projekt eller liknande, periodiseras alltid. Anslutningsavgifter avseende VA-verksamheten redovisas som verksamhetens intäkter och periodiseras på 50 år. Årets förändring av semesterlöneskulld, intjänad ferielön och övertid kostnadsbokförs över resultaträkningen. Den totala skulden redovisas som en kortfristig skuld i balansräkningen. Timlöner som intjänats i augusti men utbetalas i september är periodiserade och belastar resultatet för augusti. Internräntan sattes till 1,5 % 2023 och är samma som den som SKR tagit fram som exempel. Skatteavräkningen 2023 är periodiserad med 8/12-delar.

Jämförelsestörande poster – Inga poster har tagits upp som jämförelsestörande förutom den extraordinära kostnaden som beskrivs i not 8. Kommunen har under redovisningsperioden erhållit en exploateringsersättning om totalt 6,4 mnkr. Posten har inte klassats som jämförelsestörande då beloppet inte bedöms vara av väsentlig storlek.

Aktivering - Investeringar som aktiveras har som princip haft ett anskaffningsvärde på över ett basbelopp (exkl. mervärdesskatt) och en livslängd på minst tre år.

Immateriella tillgångar - Samtliga immateriella tillgångar är förvärvade.

Komponentredovisning - Kommunen tillämpar komponentredovisning fr.o.m. 2015. Avskrivningstider är framtagna utifrån rekommendationer från RKR och branschen, dessutom har diskussioner förts med andra kommuner för att skapa likvärdighet. Byggnader har delats in i fem komponenter med avskrivningstider på mellan 15-80 år. Gator har mellan 2-5 komponenter beroende på typ. Investeringar inom VA har redan haft karaktären av komponentredovisning eftersom de ingående delarna ofta är lätt identifierbara, men fem komponenter finns inom detta område. Några justeringar har inte skett på gamla investeringar. Flera av de gamla investeringarna i fastigheter har en avskrivningstid på 33 år. Bedömningen är att en genomgång och uppdelning i komponenter skulle hamna i genomsnitt på ungefär samma avskrivningstid varför nyttan av att göra detta arbete inte överväger nedlagd arbetstid. Om någon befintlig fastighet genomgår större renovering så ska dock ny bedömning göras av berörda komponenter.

Sammanställd redovisning - Kommunkoncernen består av kommunen och Stiftelsen Bollebygds hyresbostäder. I delårsrapporten finns inga sammanställda räkenskaper, vilket inte heller är ett krav enligt RKR R17. Dels så upprättar stiftelsen inget bokslut per augusti och dels är bedömningen att det ändå går att bilda sig en tillräcklig uppfattning kring koncernens ekonomi trots avsaknaden av sammanställda räkenskaper. Det finns ett separat avsnitt om stiftelsens prognos för året.

Internredovisningsprinciperna – Internredovisningen särskiljs genom motparterna. Köp och sälj förekommer inom bl.a. måltid, lokalvård och internhyrorna. Det är viktigt att få en rättvisande redovisning utifrån verksamhetsbegreppet, att t.ex. hyror för lokaler fördelas till rätt verksamhet så att statistiken i räkenskapssammandraget blir rättvisande. Prissättning sker utifrån självkostnad.

Måluppföljning

Kommunfullmäktiges mål

Nr	Mål	Prognosen är att målet kommer att...		
		uppnås	delvis uppnås	ej uppnås
Skola				
1	Skolorna i Bollebygds kommun ska tillhöra toppskiktet i landet, det mäts genom att följande nyckeltal ska visa på ett högre utfall än pendlingskommuner nära storstad		X	
<p>Då värdet på satta indikatorer visar på nedåtgående resultat och resultaten från övriga skolsverige ännu inte gjorts tillgängliga är det svårt att bedöma om skolorna i Bollebygd tillhör toppskiktet i landet. Nämndens verksamheter kommer fortsätta analysen av resultaten och redovisa dessa i årsberättelsen.</p> <p>Prognosen är att målet kommer uppnås delvis</p>				
Företagande				
2	Genomföra minst två riktade aktiviteter t.ex. konferenser eller seminarier under 2023–2024.	X		
<p>Kommunstyrelsen fortsätter ha återkommande dialogmöten med företagatororganisationer, frukostmöten och att genomföra företagsbesök. Under våren har tio företagsbesök genomförts.</p> <p>Företagare har önskat tematräffar inom olika områden som rör deras profession från kommunen. Under våren 2023 har tematräffar genomförts för kontrollansvariga och för byggnationer i kommunen och för entreprenörer som gräver brunnar och avlopp.</p>				
3	Förvaltningarna och politikernas bemötande gentemot företagarna ska förbättras.		X	
<p>Samhällsbyggnadsnämnden, kommunstyrelsen och socialnämnden arbetar med målet.</p> <p>Bemötande är ett område som får lågt betyg i undersökningar. För att förbättra det handlar det dels om att stärka bemötandet generellt men framför allt spegla handläggares, chefers och politikernas bemötande av enskilda personer och företag när kritik riktas mot enskilda personer. Det bemötande som kommunen vill ge sina medborgare och företagare måste vara tydligt uttalad och känt hos handläggare, chefer och politiker.</p> <p>Handlingsplaner har tagits fram på nämnderna för att öka tillgängligheten gentemot företagarna. Arbetet av handlingsplanerna syns inte ännu inte i några mätningar då det senaste resultatet är från 2022. Årets mätning presenteras sista veckan i september.</p> <p>Prognosen är att målet delvis kommer uppnås, men det är svårt att göra en bedömning innan mätningen presenterats.</p>				
Attraktiv arbetsgivare				
4	Bollebygds attraktivitet som arbetsgivare ska förbättras. Målet mäts genom årlig medarbetarenkät.		X	
<p>Samtliga nämnder arbetar med målet utifrån lite olika perspektiv. Det kan konstateras att kompetensförsörjning är en utmaning på både kort och lång sikt. Samtliga förvaltningar upplever svårigheter i att rekrytera rätt kompetens till verksamheterna och även svårigheter att rekrytera vikarier.</p> <p>Det har genomförts en medarbetarenkät i kommunen för att ta reda på medarbetarnas upplevelse sitt arbete. Resultatet visar på att medarbetarna överlag är nöjda med sin arbetssituation och att de har ett utvecklande och meningsfullt arbete. Enkäten visar också på att kommunikationen mellan de olika hierarkiska nivåerna i kommunen bör öka och att många medarbetare upplever att de inte hinner med sitt arbete på sin arbetstid.</p>				

Genom den röda tråden genomförs en systematisk dialog med medarbetare och chefer om balansen mellan krav och resurser. Dialogerna upplevs som meningsfulla av både chefer och medarbetare.			
Att erbjuda heltidsarbete är en viktig förutsättning för att befintliga och eventuella framtida medarbetare ska uppleva Bollebygds kommun som en attraktiv och bra arbetsgivare och förvaltningarna strävar efter att erbjuda heltidsanställningar. Störst utmaning i detta har socialförvaltningen.			
Sammantaget prognosticeras att målet delvis kommer uppnås.			
5	Genom tillitsfull dialog vill vi skapa en hållbar organisation. Varje nämnd/styrelse ska hålla workshop kring (tillitsbaserad) hållbar organisation.	X	
Workshop är genomförd av samtliga nämnder.			
Fritid			
6	Krafthuset ska utvecklas och vara mer tillgängligt med utökade öppettider och erbjuda mer aktiviteter för barn och ungdomar.	X	
Socialnämnden har anordnat 10 nya aktiviteter utanför tätorten. Nämnden har även sett över behovet av utökade öppettider genom enkätundersökning, och kommer under hösten arbeta vidare med frågan utifrån resultatet. Utifrån detta är bedömningen att målet kommer uppnås.			
Hållbarhet, samhällsutveckling och miljö			
7	Samtliga nämnder ska arbeta med insatser som bidrar till att kommunens energianvändning minskar.	X	
Samtliga nämnder arbetar med insatser för att minska energianvändningen, däremot är det svårt att mäta effekten av insatserna eftersom det är så många andra faktorer som påverkar kommunens totala energianvändning. De största insatserna görs av samhällsbyggnadsnämnden där en stor del av reinvesteringsbudgeten används till åtgärder i fastigheter vilket syftar till att minska energianvändningen. Exempel på insatser är att värmepump bytts ut och inköp av energieffektivare lampor. Temperaturen sänks vid de anläggningar där det är möjligt utan att göra avsteg från arbetsmiljöverkets föreskrifter.			
Prognosen är att målet kommer uppnås			
8	Andelen ekologiska livsmedel ska vara minst 52 % 2023	X	
Andelen ekologiska livsmedel uppgick efter augusti till 53 % prognosen är att målet kommer uppnås.			
9	Andelen närproducerade livsmedel ska vara minst 75 % 2023	X	
Andelen närodlade livsmedel var efter augusti 74 % vilket är en försämring jämfört med förra årets 77%. Det återstår dock några månader av året och det är troligt att målet uppnås vid årets slut.			
Kollektivtrafik			
10	Inleda förhandling med Västtrafik om ökad kollektivtrafik i kommunen	X	
Förhandling kommer inledas under oktober vilket innebär att målet bedöms uppnås till årets slut			

Kommunstyrelsens bedömning av måluppfyllelsen

Av kommunfullmäktiges 10 verksamhetsmål prognosticeras att 3 kommer uppfyllas delvis och 7 uppfylls.

För målen som avser skola och företagande är det dock svårt att göra prognoser eftersom målen tar sikte på undersökningar eller jämförelser som ännu inte publicerats. Det gör att bedömningen kan förändras till årets slut.

Kommunstyrelsen uppmanar fler nämnder att ta fram indikatorer för hur samhällsservicen upplevs av kommunens medborgare för att få en bättre bild och lättare kunna bedöma måluppfyllnaden, det bör redan idag finnas ett flertal sådana som kan vara relevanta.

Samtliga mål inom hållbarhet, samhällsutveckling, och miljö beräknas uppnås. De två målen avseende kost är högst ställda och bedöms som svåra att utöka ytterligare i dagsläget. Inom energianvändning bedöms finnas en stor potential till ytterligare energieffektiviseringar vilket är ett område som behöver prioriteras.

Av de två finansiella målen bedöms att båda kommer vara uppfyllda främst till följd av kraftigt förbättrade resultat jämfört med budget samt att inte hela investeringsbudgeten nyttjas. Se vidare stycket om god ekonomisk hushållning.

Kommunstyrelsen bedömer att det är ett utvecklingsområde att utveckla mål och indikatorer ytterligare samt att se över de finansiella målen utifrån en långsiktig finansiell plan.

Revisionsberättelse

Revisorernas bedömning av delårsrapport

6. Delårsrapport augusti 2023, kommunstyrelsen KS2023/214

Kommunstyrelseförvaltningen

Daniel Aronsson | Ekonomichef
0734-64 70 06 | daniel.aronsson@bollebygd.se

Kommunstyrelsen

Delårsrapport augusti 2023, kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner rapporten

Ärendet

Kommunstyrelsen har upprättat delårsrapport för kommunstyrelsens verksamheter under 2023. Delårsresultatet visar på ett överskott på 2,9 mnkr och prognosen för helår är 2,0 mnkr.

Av kommunstyrelsens 6 mål prognosticeras att 4 mål kommer uppnås, ett uppnås delvis och ett uppnås ej.

Sjukfrånvaron har ökat med 1,5 procentenheter till 2 % men ifrån en väldigt låg nivå. Sjukfrånvaron bedöms nu ligga på en normal nivå.

Beslutsunderlag

Delårsrapport augusti 2023, kommunstyrelsen

Skickas till

Kommunfullmäktige

Ekonomiavdelningen

BOLLEBYGDS KOMMUN

Kommunstyrelseförvaltningen

Monica Holmgren

Förvaltningschef

Daniel Aronsson

Ekonomichef

Kommunstyrelsen

Delårsrapport augusti 2023

Kommunstyrelsen

Innehållsförteckning:

1. SAMMANFATTNING	3
2. UPPFÖLJNING AV NÄMNDENS MÅL OCH NYCKELTAL.....	4
2.1 KOMMUNFULLMÄKTIGES MÅL FÖR KOMMUNSTYRELSEN	4
2.2 SAMMANSTÄLLNING PROGNOS FÖR MÅLUPPFYLLELSE	7
2.3 UTREDNINGSUPPDRAG AV KOMMUNFULLMÄKTIGE	8
2.4 UTREDNINGSUPPDRAG AV KOMMUNSTYRELSEN	10
3. EKONOMI.....	12
4.1 BUDGET OCH BUDGETÄNDRINGAR	12
4.2 RESULTAT OCH PROGNOS, ÖVERGRIPANDE	12
4.3 RESULTAT OCH PROGNOS, PER AVDELNING	13
4.4 PROGNOSENA UNDER ÅRET, SAMT EVENTUELLA ÅTGÄRDER	14
4.5 INVESTERINGAR	15
4. MEDARBETARE	16
5.1 PERSONALSTATISTIK	16
5.2 KOMPETENSFÖRSÖRJNING	16
5.3 MÅNGFALD OCH JÄMSTÄLLDHET	16
5.4 ARBETSMILJÖ OCH HÄLSA	16
6. ÅRETS VERKSAMHET I ÖVRIGT	18
7. INTERNKONTROLL	20

1. Sammanfattning

Kommunstyrelsen har upprättat delårsrapport för kommunstyrelsens verksamheter under 2023. Delårsresultatet visar på ett överskott på 2,9 mnkr och prognosen för helår är 2,0 mnkr.

Av kommunstyrelsens 6 mål prognosticeras att 4 mål kommer uppnås, ett uppnås delvis och ett uppnås ej.

Sjukfrånvaron har ökat med 1,5 procentenheter till 2 % men ifrån en väldigt låg nivå. Sjukfrånvaron bedöms nu ligga på en normal nivå.

2. Uppföljning av nämndens mål och nyckeltal

2.1 Kommunfullmäktiges mål för kommunstyrelsen

Företagande

Mål 2	Förvaltningarnas och politikernas bemötande gentemot företagarna ska förbättras			
Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos/utfall 2023	Mål 2023
Genomföra minst två riktade aktiviteter konferenser eller seminarier under 2023–2024.	-	-	4 (tematräffar)	2
Insikt (SKR:s undersökning) NKI totalt *	56	53		
Insikt (SKR:s undersökning) Värde/index (0–100) bemötande alla ärende	62	64		
Insikt (SKR:s undersökning) Värde/index (0–100) bemötande företagsärenden specifikt**	62	55		
Insatser				
<p>Kommunstyrelsens arbetsutskott (KSAU) fortsätter ha återkommande dialogmöten med företagargorganisationer, frukostmöten och att genomföra företagsbesök. Under våren har tio företagsbesök genomförts.</p> <p>Företagare har önskat tematräffar inom olika områden som rör deras profession från kommunen. Under våren 2023 har tematräffar genomförts för kontrollansvariga och för byggnationer i kommunen och för entreprenörer som gräver brunnar och avlopp.</p> <p>Kommunstyrelsens arbetsutskott har tillsammans med kommundirektör har ett flertal dialogmöten med samhällsbyggnadsnämndens presidie och förvaltningschef. Det finns en handlingsplan framtagen på bygg- och miljöenheten för att just arbeta mer förebyggande mot såväl privatpersoner som företag. Bemötande som får lågt resultat behöver samhällsbyggnadsnämnden och förvaltningen fortsatt arbeta med och kommunstyrelsen har uppmanat samhällsbyggnadsnämnden att följa utvecklingen av handlingsplanen och det interna arbetet.</p>				
Prognos för måluppfyllelse				
Målet kommer ej att uppnås				
Uppföljning, utvärdering och analys				
Bemötande är det område som får lågt betyg och där handlar det dels om att stärka bemötandet generellt men framförallt spegla handläggares, chefers och politikernas bemötande av enskilda personer och företag när kritik riktas mot enkild/a person/er. Det bemötande som kommunen vill ge sina medborgare och företagare måste vara tydligt uttalad och känt hos handläggare, chefer och politiker.				

Attraktiv arbetsgivare

Mål 3		Bollebygds attraktivitet som arbetsgivare ska förbättras			
		Målet mäts genom årlig medarbetarenkät			
Mätmetod		Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2023
Workshop kring (tillitsbaserad) hållbar organisation				1	1 workshop
Resultat av HME i medarbetarenkäten		83	-	87	84
Insatser					
<p>Med stöd av samma person som arbetat, i projektform, under ett år med medarbetare och förtroendevalda i tillitsfull dialog har samtliga nämnder och kommunstyrelsen genomfört workshops. Resultatet tas om hand i respektive nämnd. Samtliga nämnder och kommunstyrelsen har gjort en handlingsplan utifrån vad som framkommit.</p> <p>Medarbetarenkäten är genomförd med ett mycket gott resultat på Kommunstyrelseförvaltningen.</p>					
Prognos för måluppfyllelse					
Målet är uppfyllt					
Uppföljning, utvärdering och analys					
<p>Workshops är genomförda och arbetet med tillitsfull dialog fortgår. I augusti presenterar resultatet från den uppföljande enkät inom tillitsfull dialog som samtliga medarbetare och förtroendevalda haft möjlighet att besvara.</p> <p>Medarbetarenkäten genomfördes på Kommunstyrelseförvaltningen med 100 % svarsfrekvens och mycket starka värden på samtliga nyckeltal. Resultaten är högre eller mycket högre jämfört med kommunen i övrigt. Resultatet av Hållbart medarbetarengagemang, HME, har stärkts och visar på höga resultat för total nöjdhet, motivation, meningsfullhet, utvecklingsmöjlighet, ledarskap och arbetsklimat. Resultatet visar på att medarbetarna trivs och utvecklas i sitt arbete.</p>					

Hållbarhet, samhällsutveckling och miljö

Mål 5		Energianvändningen ska minska			
		Samtliga nämnder ska arbeta med insatser som bidrar till att kommunens energianvändning minskar.			
Mätmetod		Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos/utfall 2023	Mål 2023
Antal utbildningsinsatser				2	
Insatser					
<p>Ett information/ett utbildningsmaterial kring hur man kan göra föra att bidra till energibesparing på arbetsplatsen publicerade så intranätet i början av året. Sidan har haft 142 unika besök.</p> <p>En digital utbildning planeras att genomföra under hösten. Upplägget och innehållet planeras tillsammans med HoloHouse, tidigare Miljöbron, HoloHouse är en hållbarhetsbyrå som utvecklar framför allt näringslivet till socialt-, ekologiskt- och ekonomiskt hållbara men ger stöd till offentlig sektor också.</p>					
Prognos för måluppfyllelse					

Målet är uppnått
Uppföljning, utvärdering och analys
Målet är uppnått såtillvida att indikatorn är uppnådd. Dock är det osäker om energianvändningen minskar och i hur stor omfattningen

Kollektivtrafik

Mål 7	Ökad kollektivtrafik i kommunen			
	Inleda förhandling med Västtrafik om utökad kollektivtrafik i kommunen			
Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos/utfall 2023	Mål 2023
Insatser				
Det är ett dialogmöte inplanerat i oktober med Västtrafik och de entreprenörer som kör kommunens trafik. Medverkande på mötet är KSAU samt näringslivsutvecklare med ansvar för kollektivtrafiken				
Prognos för måluppfyllelse				
Målet är uppnått				
Uppföljning, utvärdering och analys				
Dialog och förhandling kommer att ha genomförts innan årets slut. Utfallet är dock osäkert.				

2.2 Sammanställning prognos för måluppfyllelse

Nr	Mål	Prognosen är att målet kommer att...		
		uppnås	delvis uppnås	ej uppnås
Verksamhetsmål:				
2	Aktiviteter riktade mot företagare	X		
	Förvaltningarnas och politikernas bemötande gentemot företagarna ska förbättras			X
3	Bollebygds attraktivitet som arbetsgivare ska förbättras	X		
	Workshop kring (tillitsbaserad) hållbar organisation	X		
5	Energianvändningen ska minska		X	
7	Ökad kollektivtrafik i kommunen	X		
	Summa	4	1	1

Mål 2

Målet kommer uppnås inte då siffror fortsatt visar på ett lågt betyg när det gäller bemötande. Ett intensivt arbete och dialog mellan KSAU och SBN presidie pågår för att vända utvecklingen. Bland annat är studiebesök i andra kommuner är inplanerade.

Målet avseende minst två aktiviteter uppnås.

Mål 3

Kommunstyrelseförvaltningen mäter detta genom resultatet av Hållbart medarbetarengagemang (HME) i medarbetarenkäten och genom det arbete som genomförts inom ramen för hållbar organisation.

Det har genomförts workshops inom hållbar organisation och resultatet HME har ökat, vilket innebär att båda målen kommunstyrelsen uppnås.

Mål 5

Mål 7

Dialog har förts med Västtrafik men dessa har inte lett till någon förändring.

2.3 Utredningsuppdrag av kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram ett beslutsunderlag så att beslut om ny skola kan fattas under 2023.

En arbetsgrupp för behovsanalys har tillsatts av kommunledningsgruppen. Analysen fokuserar inledningsvis på befintliga lokalers skick och ändamålsenlighet samt framtida elevunderlag för att därefter ge förslag på lösning. En presentation av analysen presenterades på planberedningen i april. Arbetet med framtagande av underlag har fortgått även om arbetet har fått sakta in något då fastighetschef slutade på sin tjänst innan sommaren. I oktober ska underlag vara klart för en andra presentation och ambitionen är att det ska finnas ett underlag som sedan kan gå till politiskt beslut innan årets slut.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att skapa en arena för näringslivsfrågor för att förbättra förutsättningar för företag och fler arbetstillfällen.

Det har sedan tidigare år redan funnits en arena för näringslivsfrågor där kommunstyrelsens arbetsutskott, näringslivschef och kommunchef träffat, av näringslivet själva, utsedda representanter för näringslivsorganisationerna. Syftet med dessa regelbundna möten har varit att förbättra förutsättningar för företagare. Från och med 2023 ingår också samhällsbyggnadsnämndens presidie samt förvaltningschef samhällsbyggnadsförvaltningen. Syftet är att få till en med direkt dialog mellan samhällsbyggnadsnämnd/förvaltning och näringslivet. Till hösten är arbetsmarknadens parter inbjudna till mötet med näringslivsorganisationerna

Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda åtgärder för att stärka Bollebygds kommun som arbetsgivare.

Överlag har kommunen ett gott anseende som arbetsgivare. Bland annat visar resultatet i årets medarbetarenkät det. Kommunen erbjuder alla som har en sådan funktion att man kan arbeta på distans ett distansavtal vilket gör att man kan arbeta hemifrån så mycket som ens uppgifter tillåter.

Ett sätt att stärka kommunen som arbetsgivare kan vara att erbjuda, utöver distansavtal, möjlighet till kontor på annan ort än just i Bollebygd. Under hösten kommer två satellitkontorsplaster i Göteborg att kunna erbjudas. Förvaltningens bedömning är att satellitkontor möjligtvis kan locka person som inte bor i närområdet att söka tjänst men att kommunens fördelaktigt distansarbetsavtal ger större effekt. Kontorsplatserna hyrs för ett år och utvärdering kommer att göras sommaren 2024.

Det pågår ett kontinuerligt arbete för att stärka arbetsmiljöarbetet i hela organisationen. Under våren har det genomförts arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud och utbildningarna kommer att fortsätt under hösten 2023. Under våren har också ett nytt samverkansavtal mellan kommunen och de fackliga organisationerna slutits. Samverkansavtalet betonar delaktighet, hälsa och arbetsmiljö och är en god plattform för att stärka Bollebygd som arbetsgivare. Avtalet kommer att implementeras i hela organisationen under hösten 2023 och våren 2024. Det har också påbörjats ett arbete för att stärka arbetet med arbetsmiljön inom ramen för

skyddskommittéerna. Arbetet kommer att vara slutfört under hösten och vara implementerat i januari 2024.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda insatser för att utveckla Rinnaområdet som fritids- och friluftsområde.

Det pågår sedan tidigare olika insatser för att utveckla Rinnaområdet och arbetet fortgår enligt plan

Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram förslag på reviderat reglemente som inkluderar ett miljö- och hållbarhetsutskott.

Flera dialogmöten har hållits med kommunstyrelsens ordförande och representant från Miljöpartiet under våren och sommaren för att komma fram till om kommunen ska ha ett utskott eller ett råd för hållbarhetsfrågor. Erfarenheter har tagits från bland annat Svenljunga kommun och dialogen har landat i att det är ett hållbarhetsråd som är mest relevant. Förslag på riktlinjer för hållbarhetsråd har tagits fram. Beslut om riktlinjer tas i kommunstyrelsen under hösten 2023 med målet att starta rådet under 2024.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram en plan för hur laddinfrastrukturen i kommunen ska utvecklas i samverkan med andra intressenter.

Det finns en antagen publik laddinfraplan, antogs i slutet av 2022, som ska ligga till grund för utvecklingen/utbyggnaden av laddinfra i kommunen. Den planen är ett levande dokument som kommer att revideras utifrån behov och efterfrågan.

Det har först dialog med aktörer som vill sätta upp laddstolpar.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram en riktlinje för upphandling och inköp där det framgår att vid inköp av fordon eller kollektivtrafik som till exempel skolskjuts välja fossilfritt alternativ där så är lämpligt.

Arbete pågår med att ta fram riktlinje för upphandling och inköp och kommer presenteras på kommunstyrelsen i december.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda hur kommunen kan delfinansiera utökad kollektivtrafik.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram en mobilitetsplan för att ta ett helhetsgrepp kring ett ökat hållbart resande.

Detta arbete påbörjades under våren men har fått avbrytas då tjänstepersonen som arbetade med frågan slutat. Arbetet kommer att återupptas under sen höst men det kommer inte att kunna tas fram någon mobilitetsplan under 2023.

2.4 Utredningsuppdrag av kommunstyrelsen

Gryaab

”Kommunstyrelsen ger kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att tillsammans med samhällsbyggnadsförvaltningen att bevaka avloppsfrågan och en eventuell framtida anslutning till Gryaab då ett beslut ska tas under 2023”

Arbetet går framåt, under året har en hel del material tagits fram för att beskriva konsekvenserna av de olika möjligheterna. Ambitionen är att presentera materialet för kommunstyrelsen under hösten.

Social hållbarhet

”Kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att ta fram en plan för social hållbarhet. I arbetet ska en del vara att fortsätta samordna och ta fram strategier för att utveckla integrationsarbetet.”

En struktur för programmet har tagits fram och bakgrund, syfte och samhällsutmaningar har beskrivits. Ett antal prioriterade områden har även identifierats genom workshops med kommunledningsgruppen och andra strategiska funktioner. Arbete fortsätter under året med att beskriva nuläge, utmaningar, önskat läge och definiera mål. Planen för social hållbarhet kommer inte att vara färdig för beslut under 2023.

Samarbete med civilsamhället*

”Det civila samhället utgör en central del av samhället, och ett väl fungerande civilsamhälle är viktigt för demokratin. Det är viktigt att stärka och skapa goda förutsättningar för civilsamhället. Det innebär bland annat att civilsamhällets aktörer ska kunna bidra till en mångfald av både associationsformer och verksamhetsområden, företräda medlemmar eller grupper i det demokratiska samtalet och driva verksamheter i olika form och med olika syfte. Det innebär också att civilsamhället ska ha goda förutsättningar att bidra till samhällsutvecklingen och välfärden i samhället.

Kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att fortsätta tydliggöra förutsättningar och möjligheter för samarbete för att involvera civilsamhället i alla förvaltningar samt att utveckla arbetsformer för samarbete.”

En arbetsgrupp med representanter från kommunstyrelseförvaltningen, socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen genom omvärldsspaning kommit fram till att Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP) är ett bra sätt att formalisera samverkan mellan kommun och civilsamhälle. Arbetsgruppen har tagit fram förslag på riktlinje för IOP som kommer att presenteras för politiken under senare delen av 2023 eller början av 2024.

*Def. civilsamhället: I En politik för det civila samhället (prop. 2009:10/55) definieras det civila samhället som en arena, skild från staten, marknaden och det enskilda hushållet, där människor, grupper och organisationer agerar tillsammans för gemensamma intressen. Man kan också tala om den idéburna sektorn och den ideella sektorn, alltså när människor organiserar sig tillsammans för att de har ett gemensamt

mål, ideal eller intresse av något slag. Civilsamhället utgörs bland annat av; ideella föreningar, registrerade trossamfund och stiftelser, kooperativa rörelser som har någon form av oegennyttigt uppdrag (inte statlig eller kommunal), sociala företag och aktieföretag med särskild vinstutdelningsbegränsning. Nätverk, rörelser och uppdrag utgör exempel på den icke-formaliserade delen av civilsamhället

Återbruk

Ett enklare återbruk i form av Ta-Ge-verksamhet i en container på Råssa återvinningsstation kommer att startas upp under sen höst.

3. Ekonomi

4.1 Budget och budgetändringar

Verksamhet	Beslut 2023	Tekn. justeringar	Lönerörelse 2023	Aktuell budget
Kommunstyrelsen	-62,8	-0,1	-0,8	-63,7
Totalt	-62,8	-0,1	-0,8	-63,7

Belopp är i mnkr.

Lönekompensationer 2023

Kommunstyrelsen har kompenserats med 0,8 mnkr för löneökningar 2023 eftersom budgeten ursprungligen är satt i 2022 års lönenivå.

4.2 Resultat och prognos, övergripande

	Jan-aug 2023			Jan-aug 2022	Helår 2023			Helår 2022
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall	Prognos, utfall	Budget	Prognos, avvikelse	Utfall
Försäljning varor	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,8	0,0	-0,8	0,1
Hysesintäkter	0,2	0,2	0,0	0,2	0,3	0,3	0,0	0,3
Bidragsintäkter	2,5	1,3	1,2	1,6	3,9	1,9	2,1	2,7
Försäljning av vht	0,5	0,5	0,0	0,7	0,8	0,8	0,0	1,2
Summa intäkter	3,2	2,0	1,2	2,6	4,2	3,0	1,2	4,3
Bidrag	-1,6	-1,2	-0,4	-1,2	-2,2	-1,8	-0,5	-1,8
Köpt huvudverksamhet	-9,0	-9,4	0,4	-7,8	-13,7	-14,1	0,3	-12,4
Personalkostnader	-18,4	-18,3	-0,1	-16,9	-29,8	-28,9	-0,9	-26,4
Hyror	-3,4	-3,4	0,0	-3,3	-5,1	-5,1	0,0	-4,9
Fastighetskostnader	-0,3	-0,3	0,0	-0,3	-0,4	-0,4	0,0	-0,4
Material och tjänster	-5,6	-7,6	2,0	-6,0	-9,4	-11,4	2,0	-9,7
Övriga kostnader	-2,0	-1,5	-0,5	-1,7	-2,8	-2,3	-0,6	-2,8
Kapitalkostnader	-1,6	-2,0	0,4	-1,9	-2,3	-2,8	0,5	-2,8
Summa kostnader	-41,8	-43,6	1,7	-39,0	-65,9	-66,7	0,8	-61,2
Nettokostnad	-38,6	-41,6	2,9	-36,4	-61,7	-63,7	2,0	-56,9
Budgetram	-41,6				-63,7			
Resultat	2,9				2,0			

Belopp är i mnkr.

Kommunstyrelsens delårsresultat var ett överskott på 2,9 mnkr, nettokostnadsutvecklingen i förhållande till 2022 var en ökning på 6,0 % och märks främst inom personalkostnaderna, där lönesumman ökade med 4,7 % och personalomkostnader (PO) ökade med 19,6% främst till följd av kraftigt ökade pensionskostnader.

Prognosen för helåret tyder på ett överskott på 2,0 mnkr. Den positiva avvikelser i förhållande till budget beror på att kommunstyrelsen har fått budgettillskott men där insatserna ännu inte har inneburit någon kostnad, t.ex. för införande av återbruksverksamhet. Totalt uppgår dessa till 0,5 mnkr. Dessutom finns en del vakanser till följd av föräldraledigheter och uppsägningar. Inom IT-verksamheten syns också minskade kapitalkostnader till följd av att en del större investeringar har slutavskrivits under året och reinvesteringarna ännu inte har genomförts då det inte funnits behov av det.

Intäkterna visar på ett överskott på 1,2 mnkr jämfört med budget och är 0,6 mnkr högre än förra året. Avvikelsen beror främst på att vissa projekt nettobudgeteras, vilket gör att det blir avvikelser på såväl övriga kostnader som intäkter. Inför 2024 kommer nettobudgeteringen upphöra för att kunna göra mer relevanta analyser av budgetavvikelser på aggregerad nivå.

Den totala kostnaden var ca 2,8 mnkr högre än 2022 men samtidigt 1,7 mnkr lägre än budget.

Kostnaden för köpt huvudverksamhet har ökat med 1,2 mnkr jämfört med förra året, där den största delen beror på ökade kostnader för kommunens medlemskap i Södra Älvsborgs Räddningstjänsteförbund (SÄRF) samt till viss del av ökade kostnader för färdtjänst och kollektivtrafik.

Personalkostnaderna är 1,5 mnkr högre än förra året, men 0,1 mnkr lägre än budget. Ökningen jämfört med förra året beror till största del på ökat PO, som förklarar 1,0 mnkr av ökningen, resterande ökningen är högre lönesumma, främst till följd av genomförd lönerrevision.

Övriga kostnader, material och tjänster är 0,1 mnkr högre än förra året men ca 1,5 mnkr lägre än budget och är främst fördelat på lägre tjänsteköp än vad som budgeterats, främst eftersom det är här digitaliseringsmedlen är budgeterade.

Kapitalkostnaderna är 0,3 mnkr lägre jämfört med förra året och 0,4 mnkr över budget för 2022.

4.3 Resultat och prognos, per avdelning

	Jan-aug 2023			Jan-aug 2022	Helår 2023			Helår 2022
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall	Prognos, utfall	Budget	Prognos, avvikelse	Utfall
Kommunstyrelsens	-1,4	-1,6	0,2	-1,5	-2,4	-2,4	0,0	-2,4
Kommunchefens avdelning	-21,5	-23,0	1,5	-19,6	-34,4	-35,2	0,8	-30,6
Ekonomi avd.	-6,7	-6,9	0,2	-6,0	-10,6	-10,8	0,2	-9,3
IT-enheten	-3,6	-4,5	0,9	-4,3	-5,6	-6,6	1,0	-6,3
HR-avdelningen	-5,4	-5,6	0,1	-5,0	-8,7	-8,7	0,0	-8,4
Totalt	-38,6	-41,6	2,9	-36,4	-61,7	-63,7	2,0	-56,9

Belopp är mnkr.

Kommunstyrelsens ordförande

Under kommunstyrelsens ordförande budgeteras kostnader hänförliga till den politiska verksamheten, främst arvoden. Prognosen tyder på att budgeten kan hållas.

Kommunchefens avdelning

Under kommunchefens avdelning budgeteras flera av de kommunövergripande kostnaderna såsom räddningstjänst, lokaler, färdtjänst och kollektivtrafik.

Ett litet överskott finns främst till följd av att kommunstyrelsen erhållit viss kompensation i budgeten kopplat till olika uppdrag men där det i nuläget inte beräknas bli någon eller liten kostnad. Det rör uppdragen kopplat till kollektivtrafik, näringsliv samt uppstart av återbruksverksamhet.

Ekonomiavdelningen

Under ekonomiavdelningen budgeteras kostnader för kommunens centrala ekonomiadministration, upphandling, digitaliseringsmedel och IT-personal.

Prognosen tyder på ett litet överskott. Avdelningen kommer ha vissa vakanser under året till följd av föräldraledighet men det kommer vägas upp av ett behov av konsultkostnader inom upphandling. Även digitaliseringsmedel beräknas lämna ett överskott då hela den avsatta summan inte bedöms förbrukas.

IT-enheten

Under IT-enheten budgeteras samtliga kostnader exkl. personalkostnader för kommunstyrelsens IT-verksamhet. Det gäller främst kommunövergripande licenser, konsulttjänster samt kapitalkostnader för inköpt IT-utrustning. Inom IT-verksamheten syns minskade kapitalkostnader till följd av att en del större investeringar har slutavskrivits under året och reinvesteringarna ännu inte har genomförts då det inte funnits behov av det.

HR-avdelningen

Under HR-avdelningen budgeteras kostnader för kommunens centrala HR-funktion, fackliga kostnader, kommunövergripande personalsociala kostnader samt kostnader för reception. Prognosen tyder på att budgeten kommer hållas, men det är fortfarande tidigt på året så det finns en stor osäkerhet kring flera olika kostnadsposter som budgeteras under HR-avdelningen såsom företagshälsovård och fackliga kostnader.

4.4 Prognoserna under året, samt eventuella åtgärder

	februari	april	augusti
Prognos för helårsresultatet	0	0,1	2,0

Belopp är i mnkr.

Prognosen har förbättrats av flera skäl, tidigare gjordes bedömningen att såväl IT-verksamheten samt de riktade tillskotten skulle nyttjas fullt ut.

4.5 Investeringar

Verksamhet/område	Budget 2023	Utfall jan-aug	Prognos	Avvikelse progn-budg
Samlingsanslag KS	1,0	0	0,5	0,5
IT-samlingsanslag	2,5	0,1	2,0	0,5
DR-site	0,5	0,5	0,5	0
Strategiska markinköp	20,0	11,2	11,2	8,8
Summa	24,0	11,9	14,8	9,8

Belopp är i mnkr.

Strategiska markinköp är en svår post att bedöma då det beror på om lämpliga objekt identifieras och kan köpas in. I dagsläget finns ett antal intressanta fastigheter men inga konkreta förslag till beslut finns. Utöver kommunstyrelsens 20 mnkr finns 5 mnkr avsatta för ändamålet under samhällsbyggnadsnämnden.

4. Medarbetare

5.1 Personalstatistik

	Jan – juni 2023			Jan - aug 2022		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal tillsvidareanställda	24	11	35	24	9	33
Antal visstidsanställda	1	1	2	4	0	4
Antal timavlönade (timmar)	173	21	194	177,67	444,5	622,17
Övertid/fyllnad/mertid (timmar)	8,82	16,33	25,15	0	32,32	32,32
Andel tillsvidareanställda m. heltid (%)	91,67	100	94,29	91,67	100	93,94
Sjukfrånvaro (%)	2,75	0,34	2	0,49	0,65	0,53
Sjukfrånvaro ≥ 60 dagar (%)	15,67	0	14,84	0	0	0
Sjukfrånvaro ≤ 29 år (%)	0	0	0	0,69	0	0,69
Sjukfrånvaro 30-49 år (%)	5,11	0	3,68	3,68	0,68	0,59
Sjukfrånvaro ≥ 50 år (%)	2,75	0,34	0,24	0,24	1,44	0,41

Mätperioden för 2023 är 1 januari till den 30 juni. Det innebär att statistiken inte är jämförbar med 2022. Anledningen till att mätperioden förändras är att det saknas en medarbetare på HR avdelningen på grund av svårigheter att rekrytera den kompetensen. Det kan dock konstateras att antalet medarbetare har ökat på Kommunstyrelseförvaltningen som ett resultat av de budgeterade tjänsterna. Sjukfrånvaron har också ökat något och har nu en normal nivå där medarbetare får de vanligt förekommande infektionssjukdomarna.

5.2 Kompetensförsörjning

Likasom andra kommuner har Bollebygds kommun utmaningar när det gäller kompetensförsörjning. På Kommunstyrelseförvaltningen märks det framför allt i ökade svårigheter att rekrytera kompetenta medarbetare. Förvaltningens chefer lyfter kontinuerligt kompetensutvecklings- och utvecklingsbehov med medarbetarna i röda tråden samtalen för att både nu och i framtiden ha medarbetare med god och uppdaterad kompetens.

5.3 Mångfald och jämställdhet

Kommunstyrelseförvaltningen arbetar kontinuerligt med att vara ett stöd till övriga förvaltningar i mångfald- och jämställdhetsfrågor och har under våren omarbetat stödmaterialet som cheferna använder i dialog med sina medarbetare.

5.4 Arbetsmiljö och hälsa

Resultatet på medarbetarenkäten visar att Kommunstyrelseförvaltningens medarbetare upplever att de har en god arbetsmiljö ur alla aspekterna. Resultatet visar dock på att det är 37 % av medarbetarna som upplever att de inte hinner göra ett bra arbete på ordinarie arbetstid.

För att bearbeta resultatet av medarbetarenkäten har varje avdelning arbetat fram en handlingsplan med åtgärder som ett led i arbetsmiljöarbetet. Hela förvaltningen samlades också innan sommaren till en gemensam planeringsdag där hela förvaltningen tog fram en förvaltningsgemensam handlingsplan. Arbetet utifrån den kommer att fortsätta under hösten.

Genom dialogen i röda tråden samtalen följer cheferna på förvaltningen kontinuerligt upp medarbetarnas hälsa och arbetsmiljö, både på distansarbetsplatsen och på kontoret.

6. Årets verksamhet i övrigt

Europa Direkt Sjuhärad (EDIC)

Europa Direkt Sjuhärad har beviljats en ny verksamhetsperiod till och med 2024. Under verksamhetsperioden utgår kontoret från EU-kommissionens prioriteringar och arbetar utifrån fem verksamhetsområden: Information och kontakter med allmänheten, förbindelser med lokala medier och informationsspridare, medvetenhet om känsliga EU-frågor på lokal nivå, EU i skolan samt främja regionala nätverk.

För 2023 är bland annat Sveriges ordförandeskap i Europarådet, europeiska kompetensåret 2023 och valet till Europaparlamentet 2024 i fokus. Konkret innebär detta sammantaget bland annat skolbesök, föreläsningar och workshops som berör EU-frågor som är relevanta för medborgare i Sjuhärad. Under våren har EDIC varit med vid olika större publika arrangemang såsom näringslivsmässan i Borås och STARK-mässan på Borås Högskola med syfte att ytterligare öka kunskapen om EU i Sjuhärad.

Krisberedskap och civilt försvar

Krisberedskap och civilt försvar Bollebygds kommun arbetar utifrån Lagen om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, Överenskommelsen om kommuners krisberedskap samt Överenskommelsen om kommunernas arbete med civilt försvar.

Arbete med att ta fram kontinuitetsplaner har påbörjats under våren och kommer att fortsätta under hösten tillsammans med förvaltningarna. Utredning av behov av reservkraft har upphandlats och kommer att genomföras under hösten.

Informationssäkerhets- och dataskyddsarbetet 2023

Under året har kommunens informationssäkerhets- och dataskyddsarbete granskats av tre oberoende av varandra parter och resultatet som framkommit är att kommunstyrelseförvaltningen har säkerställt att styrningen av informationssäkerhetsarbetet är ändamålsenlig och om detta sker med tillräcklig intern kontroll. Det som också framkommit vid granskningarna är att kommunstyrelseförvaltningen delvis säkerställer sin ändamålsenliga styrning men att tillräcklig uppföljning och intern kontroll inte sker.

För dataskyddsarbetet har det framkommit att kommunstyrelseförvaltningen behöver säkerställa hur hanteringen av registerutdrag går till. Ett arbete för att säkerställa detta arbete har påbörjats med en tydlig information på vår hemsida om hur kommunen hanterar personuppgifter hur vi arbetar med för att skydda dessa uppgifter. Kommunstyrelseförvaltningen kommer under hösten 2023 presentera en rutin för hur kommunens förvaltningar ska arbeta då en begäran kommer in. Den som begär ut ett registerutdrag kommer få tillgång till ett formulär med uppgifter att fylla i för att få de uppgifter som efterfrågas.

Systematiskt brandskyddsarbete (SBA)

Bollebygds kommun har en ny brandskyddspolicy som antogs under våren 2023. Där det finns beskrivningar över vilka utbildningar kommunens chefer och medarbetare ska genomgå och hur ofta det ska ske. Till stöd för detta arbete finns en handbok (Handbok Systematiskt brandskyddsarbete) med tillhörande dokument och instruktioner. Vid fyra tillfällen under året ska brandskydds rond genomföras av utsedd brandskyddskontrollant.

På kommunstyrelsen har två ronder genomförts under våren och två till är inplanerade under hösten.

Samtliga medarbetare och förtroendevalda som har sin arbetsplats i kommunhuset har genomgått brandutbildning eller fått erbjudande om att gå brandutbildning. De som ännu inte gått brandutbildningen av olika anledningar kommer att göra detta under året.

Utrymning av kommunhuset övas regelbundet och SBA finns med som en del i det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM)

7. Internkontroll

Nämndens internkontrollplan

Nedan internkontrollplan beslutades av nämnden att gälla för 2023. I delåret görs en beskrivning av de kontroller som gjorts, men fullständig redovisning sker i årsrapporten.

Nr	Process rutin/system	Kontrollmoment	Kontrollansvar	Metod
1	Hacker-/överbelastnings-/cyberattack		IT-samordnare	
2	Ingen eller brister i kontinuitetsplanering		Säkerhetssamordnare	
3	Svårighet att rekrytera	Uppföljning av annonserade tjänster	HR-chef	
4	Utlämnande av känsliga personuppgifter		Informationssäkerhetssamordnare	

Hacker-/överbelastnings-/cyberattack

Det har inte identifierats någon attack under året.

Kontinuitetsplanering

Genomförs i samband med årsrapporten

Rekrytering

Genomförs i samband med årsrapporten

Känsliga personuppgifter

Genomförs i samband med årsrapporten

Övriga delar i internkontrollen

I samband med delårsrapporten har genomgång genomförts av bokföringsordrar enligt intern rutin, inga avvikelser identifierades.

7. Revidering av styrmodell för Bollebygds kommun (kf fattar slutligt beslut) KS2023/218

§118

KS2023/218

Revidering av styrmodell för Bollebygds kommun**Beslut****Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen**

Kommunfullmäktige antar förslag till styrmodell för Bollebygds kommun, daterad 2023-09-06. Samtidigt upphäver kommunfullmäktige sitt tidigare beslut om styrmodell, 2020-12-09, § 161.

Ärendet

I december 2020 antog kommunfullmäktige kommunens nuvarande styrmodell inklusive ekonomiska styrprinciper. Denna revidering avser främst revideringar kring rollfördelning, budgetprocessen samt ekonomiska styrprinciper. Kommunstyrelsen avser att återkomma under 2024 med revideringar avseende målstyrning.

Kommunfullmäktige fattar slutligt beslut i ärendet.

Förslag till beslut**Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut**

Kommunfullmäktige antar förslag till styrmodell för Bollebygds kommun, daterad 2023-09-06. Samtidigt upphäver kommunfullmäktige sitt tidigare beslut om styrmodell, 2020-12-09, § 161.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- Styrmodell för Bollebygds kommun
- Styrmodell för Bollebygds kommun
- Styrmodell inkl förändringar
- Styrmodell för Bollebygds kommun, 2020-10-20

Skickas till

Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

Fastställt: Kommunfullmäktige 2023-xx-xx,
§ x

Gäller för: Samtliga nämnder
Dokumentansvarig: Ekonomichef

Dnr : KS2023/218

Styrmodell för Bollebygds kommun

1. Syfte

Kommunens styrmodell beskriver ansvarsfördelning och roller avseende fastställande och uppföljning av mål, gemensamma begrepp, principer för mål, tidplan m.m. Den gäller för hela kommunen och omfattar alla nivåer från kommunfullmäktige till enskild medarbetare. Styrmodellen bidrar till att skapa helhetsperspektiv, samordning mellan nämnder samt ökad transparens i kommunens budget- och uppföljningsprocess.

De ekonomiska styrprinciperna visar ansvarsfördelning och spelregler för kommunens ekonomi-styrning och syftar till att klargöra ansvar och befogenheter i budgetprocessen och vid budget-uppföljning och rapportering.

2. Grundläggande principer för styrmodellen

Kommunfullmäktige bedriver styrning genom att besluta om kommunens vision, övergripande mål, mål för god ekonomisk hushållning, driftbudgetramar samt investeringsbudget för styrelse och nämnder. Utöver detta utövar kommunfullmäktige styrning genom olika styrdokument som riktlinjer och policydokument.

Vision och övergripande mål beslutas i samband med ny mandatperiod och fastställs årligen i samband med att budgeten beslutas. Kommunfullmäktige kan utöver det fastställa mål på nämndnivå. Nämnderna bryter ner de övergripande målen i nämndmål som nämnderna utarbetar. Nämnderna ska i verksamhetsplaner meddela hur man tar sig an arbetet med att uppfylla de övergripande målen som kommunfullmäktige beslutat om, vilken metod/arbetsätt som kommer att användas, hur man tänker mäta måluppfyllelsen samt vad som ska ha uppnåtts för att målet ska betraktas som uppfyllt. På förvaltningsnivå (tjänstepersoner) förs styrningen vidare nedåt i organisationen med hjälp av enhetsplaner samt medarbetarplaner.

Nämnderna återrapporterar till kommunfullmäktige avseende måluppfyllelse, nyckeltalens utveckling, utveckling av verksamhetens volym samt ekonomiskt utfall och årsprognos. Rapporteringen till kommunfullmäktige sker i form av delårsrapport per augusti samt uppföljningsrapporter per februari, april och oktober, samt årsredovisning.

För att kommunfullmäktige ska få en samlad bild av måluppfyllelse använder nämnderna en kommungemensam analysmodell samt gemensamma mallar för rapportering.

3. Rollfördelning i kommunens styrning och uppföljning

En viktig faktor för att få styrning och uppföljning att fungera optimalt i kommunen är en tydlig rollfördelning mellan politiker och tjänstepersoner som baseras på deras olika uppdrag.

Samspeletsrelationen mellan politik och tjänstepersoner är viktig för organisationens förmåga att realisera politiken och för politiken att fatta bra beslut. Relationen bygger på ömsesidig tillit och respekt för varandras uppdrag.

Den politiska nivån arbetar med frågor om *vad* som ska uppnås och *när* i tid detta ska ske. Verksamheten, tjänstepersoner, svarar upp mot detta genom att beskriva *hur* uppdraget ska utföras och av *vem*.

Den politiska nivån

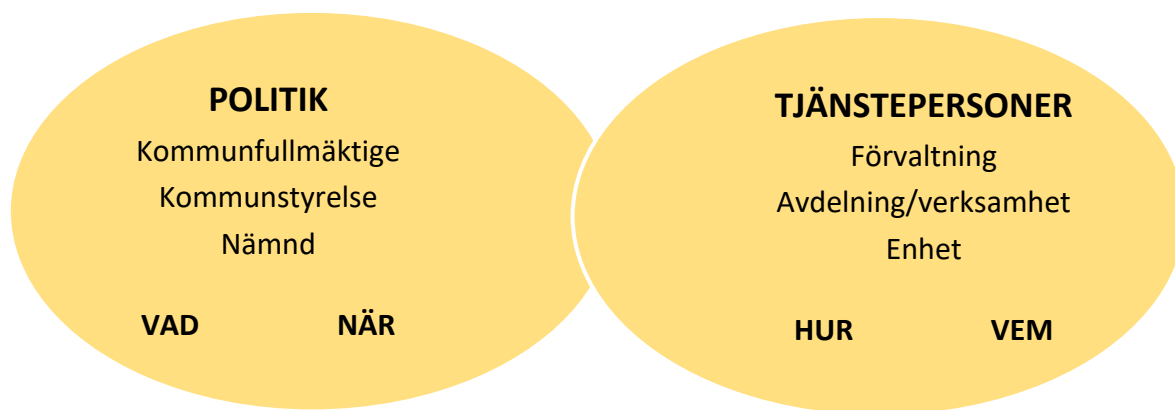
- Politiken ansvarar för att formulera vision, upprätta mål och ge uppdrag till verksamheten.
- Politiken sätter ramarna för finansiering samt styr vart resurserna ska riktas och när.
- Politiken beslutar om kvalitetsnivåer respektive kvantiteter samt för uppföljning, utvärdering och omprövning.
- Politiken ansvarar för att utveckla demokratin och för dialog med medborgarna.
- Politiken ska ha respekt för tjänstepersoner/medarbetarnas kompetens och integritet och inte ingripa eller ändra i tjänstepersonernas/medarbetarnas tjänsteskrivelser.

Tjänstepersonsnivå

- Förvaltningschef är ytterst ansvarig tjänsteperson på sin förvaltning och beslutar om förvaltningens organisering. I förvaltningen kan det finnas flera chefsnivåer där respektive nivå svarar inför överordnad nivå.
- Tjänsteperson beslutar och ansvarar för hur målen ska uppnås och vem som ska utföra uppdragen.
- Tjänstepersoner verkställer politikens beslut och utarbetar strategier och aktiviteter för att nå målen.
- Tjänstepersoner ansvarar för att föra en dialog med medarbetare, medborgare och brukare.
- Tjänstepersoner ansvarar för att följa upp, rapportera och föra dialog med den politiska nivån avseende kvalitetsnivåer, resursförbrukning, mål och uppdrag.

3.1 Gränslandet mellan ansvarsområdena

Om det finns ett behov eller en osäkerhet från någon part understryks behovet av dialog. I dialogen pratar man om de frågor där det inte är självklart eller tydligt vem som har ansvaret eller om frågor som har betydelse för det gemensamma uppdraget.

4. Vem gör vad i den politiska organisationen?

Kommunfullmäktige ska besluta:

- i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen
- om vision, mål, policys och riktlinjer för verksamheten
- om tilldelning av ekonomiska medel i driftbudgetramar, investeringsbudget, exploateringsbudget samt mål för god ekonomisk hushållning
- om kommunens skattesats
- om nämndernas organisation och verksamhetsformer
- om val av ledamöter och ersättare i nämnder, kommunala bolag, stiftelser och beredningar
- om val av revisorer
- om grunderna för ekonomiska förmåner till förtroendevalda
- om årsredovisning och ansvarsfrihet
- om folkomröstning i kommunen
- om extra val till kommunfullmäktige

Nämnderna och kommunstyrelsen ska:

- Förbereda/handlägga kommunfullmäktiges beslut i olika ärenden
- Ansvara för att kommunfullmäktiges beslut verkställs
- Genom att beställa, leda och följa upp se till att uppdraget verkställs och att detta sker i enlighet med nämndmål, budgetram, lagar, policys och andra styrdokument

- Redovisa till kommunstyrelse och kommunfullmäktige hur de har fullgjort sina uppgifter

Kommunstyrelsen ska utöver ovan:

- Leda och samordna skötseln av kommunens angelägenheter
- Ha uppsikt över de andra nämnderna
- Föra en dialog med nämnderna samt uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning
- Begära in de yttranden som man bedömer behövs från nämnder, beredningar och anställda i kommunen
- Sköta kommunens ekonomiska förvaltning

5. Vision och målnivåer

5.1 Vision

Visionen talar om var kommunen vill befinna sig vid en fastställd framtida tidpunkt. Visionen är grunden för styrningen av kommunen. Den ska ge energi i det dagliga arbetet och fungera som en ”gummisnodd” som drar organisationen mot målet. Visionen är grunden för styrningen av kommunen och har en bred politisk förankring. Den fastställs av kommunfullmäktige och kan omprövas vid ny mandatperiod.

5.2 Övergripande mål

Med utgångspunkt i visionen ska övergripande mål formuleras. De övergripande målen bör vara begränsade till antalet och fastställs av kommunfullmäktige. De gäller under mandatperioden. Kommunfullmäktige fastställer även kommunens finansiella mål. Kommunfullmäktige kan utöver det fastställa mål på nämndnivå. Vad som nedan anges för nämndmål ska även gälla för mål på nämndnivå som kommunfullmäktige fastställt.

5.3 Mål på nämndnivå

Utifrån de övergripande målen formulerar nämnderna nämndmål. Nämndmålen gäller för ett år i taget och kan kompletteras med nyckeltal. Eftersom målen är ettåriga bör de syfta till att visa på vilka områden som nämnderna vill prioritera, det innebär att målen ska ses som en viljeyttring. Målen ska vara specifika, realistiska, tidsatta och mätbara. Nämndmålen bör lämpligen inte vara fler än tre stycken per övergripande mål och nämnd. Varje nämnd ska beskriva hur man tar sig an sina nämndmål (metod, arbetssätt, styrtaal etc) och hur de ska följas upp, det vill säga vad som ska ha åstadkommit för att nämndmålen ska betraktas som uppnådda.

Nämnd kan vidare besluta om egna mål utöver de som kommunicerats med kommunstyrelsen. Detta kan gälla områden där nämnden önskar se en förändring i inriktning och/eller ambitionsnivå.

En rekommendation är att minimera antalet mål eftersom det kan vara svårt att fokusera på förändringar inom många områden samtidigt. Ett alternativ kan istället vara att välja ut egna ”nämndnyckeltal”.

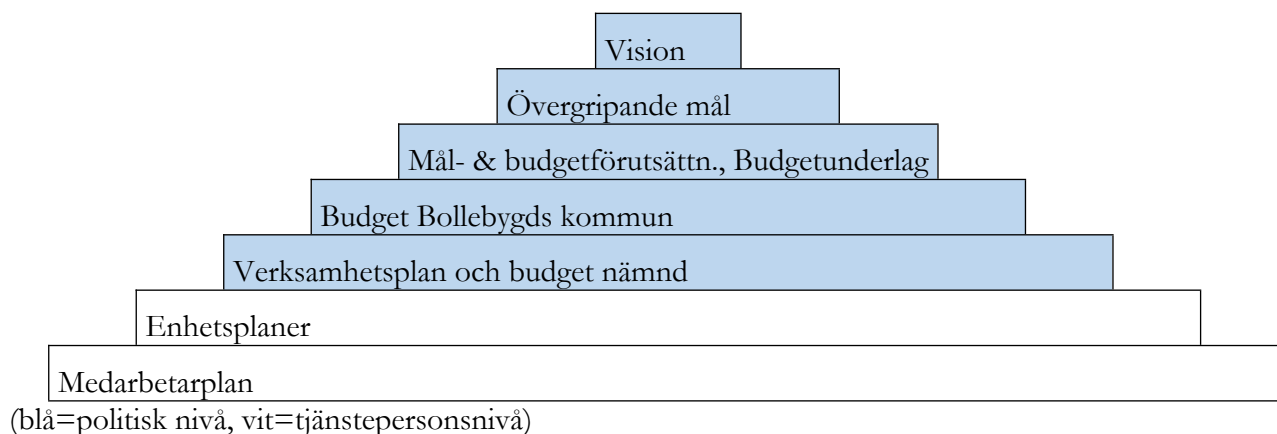
5.4 Mål på enhetsnivå

Mål på enhetsnivå tas fram av enheten när nämndmålen fastställts. Dessa ska vara tydligt kopplade mot nämndmålen. Mål på enhetsnivå gäller normalt för ett år i taget.

5.5 Mål på medarbetarenivå

Mål på individnivå är en överenskommelse mellan chef och medarbetare. Målen tas fram i medarbetarsamtal/målsamtal och fastställs i en medarbetarplan. De ska ha en tydlig koppling till målen på enhetsnivå.

Flödesmodell

6. Mål- och Budget

För att samtliga partier i kommunfullmäktige ska få en insyn i de ekonomiska förutsättningar och budgetarbetet utses en budgetberedning som består av en deltagare för varje parti som är representerat i kommunfullmäktige. Kommunstyrelsens ordförande och vice ordförande har motsvarande roller i budgetberedningen. Övriga deltagare utses av respektive parti.

Budgetberedningen medverkar i samband med budgetdagar och i andra sammanhang där mål och budget, eller bokslut, bereds.

6.1 Budgetprocessen

Kommunens budgetprocess inleds med de preliminära ramar som antas av kommunfullmäktige i samband med mål och budget föregående år.

I samband med delårsrapporten efter april, dvs i maj månad, kan kommunstyrelsen besluta om att justera nämndernas preliminära ramar i de fall förutsättningarna som legat till grund för de preliminära ramarna avviker negativt med mer än 1 %.

Fram till april förbereds och analyseras kommunens budgetförutsättningar av kommunens tjänstepersoner där en så stor grad av delaktighet från så många medarbetare som möjligt ska

genomsyra arbetet. Analyser och rekommenderade åtgärder presenteras på en budgetkonferens i maj. Därefter tar den politiska beredningen vid.

Senast augusti antar respektive nämnd ett budgetunderlag som beskriver de konsekvenser som nämnderna ser blir följden av de preliminära ramarna samt hur nämnderna hittills har tagit sig an de mål som blivit föremål för dialog med kommunstyrelsen. Budgetunderlaget presenteras i samband med budgetdagarna i september där även uppdaterad finansiell och annan relevant information presenteras vid möte med budgetberedningen, nämndernas presidier och förvaltningschefer.

6.2 Kommunfullmäktiges budget

Kommunfullmäktige fastställer övergripande mål och finansiella mål för kommunen samt mål avseende god ekonomisk hushållning.

Under september-oktober utarbetas heltäckande budgetförslag av partiernas företrädare. Majoritetens förslag till mål och budget samt preliminära ramar för de nästkommande två årens verksamhet presenteras i samband med utskicket till kommunstyrelsens sammanträde i oktober. Partier representerade i kommunfullmäktige, samt ordinarie ledamöter som inte ingår i majoriteten, kan lämna egna fullständiga budgetförslag inför beredningen i kommunstyrelsen eller direkt inför beslut i kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktige beslutar i november varje år en budget avseende det kommande räkenskapsåret samt preliminära ramar för nämnderna för de nästkommande två åren.

Nämndernas budgetram fastställts utifrån politiska prioriteringar, effekter av lokalt eller nationellt fattade beslut samt målgruppsförändringar. Den av kommunfullmäktige beslutade budgeten per nämnd anges på nämndnivå. I de fall nämnd tilldelas budget för visst ändamål, förväntas nämnden i samband med bokslutet redogöra för hur dessa medel använts. Nämnden har inte mandat att använda specificerade budgettillskott till andra ändamål än de som kommunfullmäktige beslutat.

6.3 Nämndernas verksamhetsplan och budget

Verksamhetsplan och budget för nämnd baserat på den av kommunfullmäktige beslutade budgeten upprättas årligen och beslutas av nämnden senast i januari följande år. I dokumentet tydliggörs nämndens prioriteringar genom att den tilldelade budgetramen fördelas på olika verksamheter eller enheter.

Nämnderna ska i sin tilldelade budgetram skapa ett utrymme för oförutsedda händelser och förändrade volymer. Tilldelad budgetram utgör gränsen för resursutnyttjande för respektive nämnd och är överordnad beslut om servicenivåer och kvalitetsutfästelser.

Verksamhetsplanen ska även innehålla de mål som nämnden avser att föra dialog om med kommunstyrelsen och övriga nämnder.

6.4 Indexering

Indexering innebär att förväntade kostnads- och intäktsökningar hanteras genom justering av nämndernas ramar. Som utgångspunkt används prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som publiceras av Sveriges kommuner och regioner (SKR).

Det finns möjlighet till differentierade index beroende på olika förutsättningar för vissa kostnads- och intäktsslag. Förvaltningarna ska därför inför budgetarbetet om meddela kostnader och intäkter avviker från PKV och hänvisa till andra bättre lämpade index.

6.5 Förändringsuppdrag

I budgeten kan nämnderna tilldelas ett förändringsuppdrag vilket innebär att krav på effektivisering av befintlig verksamhet. Förändringskravet kan vara generellt eller differentierat, d.v.s. påverka verksamheter i olika grad.

6.6 Ofördelad budget

I de fall kommunstyrelsen hanterar en budget för ofördelade medel ska denna kunna användas till följande:

- Till åtgärder som initialt kräver en insats som överstiger nämndens budget men på sikt kan leda till lägre kostnader
- Annan oförutsedd händelse som lett till omfattande kostnader för nämnden

Ansökan om att få nyttja medel ur den ofördelade budgeten ska lämnas till kommunstyrelsen. Ekonomiavdelningen utreder om ansökan uppfyller något av de kriterier som anges ovan och lämnar därefter ett yttrande till kommunstyrelsen inför beslut. Beslut om nyttjande av ofördelad budget innebär en justering av nämndens budgetram för innevarande år.

6.7 Investeringar

Investeringsbudgeten beslutas av kommunfullmäktige. Uppföljning av investeringsanslag sker i uppföljningsrapport per april och oktober samt i delårsrapporten.

Inför beslut om investering ska även konsekvenser av investeringen eller utebliven investering utvärderas, såsom anslutande kostnader och intäkter. Det vill säga hur beslut i investeringsbudgeten påverkar driftsbudgeten på kort och lång sikt.

Investeringsbudgeten fördelas till de nämnder som ansvarar för att utföra investeringen. Varje nämnd erhåller ett reinvesteringsanslag och därtill budgetposter för av fullmäktige beslutade större strategiska investeringsprojekt. På nämndsnivå fördelas reinvesteringsanslaget till nämndens enheter. Vid behov kan nivån på reinvesteringsanslaget justeras mellan åren och därmed också driftsbudget för kapitalkostnader och internränta. Som regel ersätts nämnderna med budget för kapitalkostnader för nya investeringsprojekt. På samma vis minskas budget om en större anläggningstillgång blir färdigskriven eller såld.

Som stöd för framtagandet av investeringsbudget finns lokalresursplanen samt exploateringsplanen (se nedan).

Vid exploateringar över flera år ska en helhetsbild över projektet presenteras.

Överföring av investeringsanslag mellan år kan ske om det finns särskilda skäl och beslutas av kommunfullmäktige i samband med behandlingen av årsredovisningen. Särskilda skäl kan till exempel vara att ett projekt har senare- eller tidigarelags. Outnyttjat reinvesteringsanslag överförs inte mellan år.

6.7.1 Exploateringsplan

Varje exploateringsprojekt ska ha en ekonomisk plan som anger planerade intäkter och kostnader fördelat på olika områden. Planen ska ligga till grund för årets exploateringsbudget. Vid behov kan planen behöva revideras utifrån ändrade förutsättningar.

6.7.2 Lokalresursplan

Lokalresursplanen beskriver bland annat de behov och prioriteringar som finns avseende kommunens verksamhetslokaler. Antagandet av lokalresursplanen innebär inte i sig att medel reserveras för ett visst ändamål utan ska ses som ett underlag för den prioritering som sker av investeringsbudgeten.

6.8 Lönerörelsen

Här reserveras medel kommuncentralt för den kommande lönerörelsen. Det innebär ökade möjligheter för kommungemensamma omfördelningar och ett effektivare sätt att säkra att index för löner inte används för annan verksamhet än vad som avsetts. Utgångspunkten är att utrymmet fördelas efter genomförd lönerrevision där kommunstyrelsens arbetsutskott även bedömer vilken nivå av det avsatta utrymmet som behövs användas innevarande budgetår för att åstadkomma önskvärda satsningar.

7 Uppföljning och rapportering

7.1 Dokument för kommunikation av resultat

Nämndernas återkoppling till kommunfullmäktige består i måluppfyllelse, nyckeltalens utveckling, verksamhetens volym, ekonomiskt utfall och prognos samt redogörelse av eventuella uppdrag.

Kommunstyrelsen leder och samordnar rapporteringen och har mandat att besluta om riktlinjer för uppföljningen.

Följande uppföljningsdokument tas fram för att säkerställa återkopplingen uppåt i organisationen:

7.2 Årsredovisning

Årsredovisningens innehåll och form regleras genom lagar och normering. Utgångspunkten för årsredovisningen är att den i huvudsak ska följa normeringen som finns och att den inte ska innehålla övriga fria delar, dessa beskrivs i stället i respektive nämnds årsrapporter eller andra rapporteringar.

I årsredovisningen redovisas bland annat kommunstyrelsens och nämndernas arbete med nämndmål, mål för god ekonomisk hushållning och nyckeltal till kommunfullmäktige. Arbetet med eventuella uppdrag från kommunfullmäktige redovisas.

I årsredovisningen sammanställs kommunens och Stiftelsen Bollebygds hyresbostäders (Bollebo) ekonomiska redovisning. Denna analyseras och slutsatser dras avseende det gångna året. Årsredovisningen godkänns av kommunfullmäktige normalt i april/maj men absolut senast juni.

Årsredovisningen ska som huvudregel endast tas fram i digital form.

7.3 Nämndernas årsrapport

Nämndernas årsrapport ska ses som respektive nämnds årsredovisning och beskriver bland annat nämndens ekonomiska resultat, verksamhetsvolym, arbete med kommunfullmäktiges och egna

mål samt de uppdrag som givits av kommunfullmäktige. Årsrapporten för samtliga nämnder görs i en gemensam mall för att underlätta en kommungemensam analys. Syftet är dels att ge en fördjupning i nämndens verksamhet under året och att vara inspel till kommunens årsredovisning.

Nämndens årsrapport upprättas av förvaltningschef, godkänns av nämnd samt skickas till kommunfullmäktige som information (meddelande).

7.4 Delårsrapport

Även delårsrapportens innehåll är reglerad i lagar och genom normering. I delårsrapporten redovisas kommunstyrelsens och nämndernas verksamhetsvolym, ekonomiskt utfall samt prognos för helåret. Positiva och negativa avvikelser från kommunfullmäktige- samt nämndmål ska särskilt omnämnas.

Delårsrapporten upprättas per augusti och godkänns av kommunfullmäktige i oktober.

7.5 Kommunens uppföljningsrapport

Kommunstyrelsen sammanställer kommungemensam uppföljningsrapport efter februari, april och oktober till kommunfullmäktige avseende ekonomiska resultatet och prognos för helåret.

Rapporten innehåller en analys av budgetavvikelser och större kostnadsförändringar jämfört med föregående år som sker i samverkan med nämnderna.

Av praktiska skäl och för att kunna ge en uppdaterad och aktuell bild till kommunfullmäktige kan prognoser för nämnderna användas som fortfarande är under beredning och inte är beslutade. Det innebär dock inte att kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige fastställer nämndens prognos, utan den fastställs av respektive nämnd i samband med att nämndens uppföljningsrapport antas.

7.6 Nämndernas uppföljningsrapport

Uppföljningsrapporterna för nämnderna görs i en kommungemensam mall och innehåller minst ekonomiskt utfall och prognos för helåret samt relevanta volym- och nyckeltal.

Uppföljningsrapporterna sammanställs per februari, april samt oktober. Rapporterna upprättas av förvaltningschef och beslutas av nämnden samt informeras till kommunfullmäktige (meddelande).

Uppföljningsrapporten ses på så sätt som en del av förvaltningschefens ansvar att hålla nämnden informerad om ekonomi och verksamhet enligt kapitel 3.

Genom nämndernas uppföljningsrapporter får även kommunfullmäktige information om verksamheten och nämnderna har därför stor möjlighet att själva påverka innehållet utöver den gemensamma mallen.

Nämndernas uppföljningsrapporter är även ett viktigt underlag för fullgörandet av kommunstyrelsens uppsiktsplikt. Kommunstyrelsen kan därför uppdra till nämnderna att redovisa ytterligare information som bedöms nödvändig. Detta görs genom att den kommungemensamma mallen kompletteras med efterfrågad information.

7.7 Övriga uppföljningar

Kommunstyrelsens arbetsutskott kan vid behov utöver de fastställda rapporttillfällena begära särskilda uppföljningar med nämndernas presidier.

Nämnden ska vid varje sammanträde informeras om aktuell ekonomisk ställning som protokollförs, detta sker genom att respektive förvaltningschef rapporterar om ekonomin och indikatorer kopplade till av fullmäktige prioriterade mål. Protokollet delges kommunstyrelsen.

Uppföljningar på enhetsnivå görs inom respektive förvaltning. Frekvens och innehåll fastställs av förvaltningschef.

8 Budgetavvikelser

Det är naturligt att det hela tiden sker större eller mindre budgetavvikelser på olika nivåer i kommunens organisation vilket innebär behov av anpassningar för att nå en budget i balans. I första hand hanteras dessa så nära verksamheten som möjligt och enbart i de fall en chefsnivå inte har beslutsmandat bör det lyftas till nästa nivå i organisationen. I de fall underskott prognosticeras för hela nämnden ska effekten av vidtagna åtgärder rapporteras i kommande uppföljningsrapporter.

I de fall underskottet överskrider det högsta av 1 % av nämndens budgetram eller 1 mnkr ska förutom ovan även en bedömning göras över hur budgetavvikelser och åtgärder påverkar nämndens möjlighet att hålla budget och bedriva verksamheten nästkommande år. Även kommunstyrelsens arbetsutskott ska informeras. Om det bedöms ändamålsenligt kan då kommunstyrelsens ordförande ta initiativ till dialog mellan arbetsutskottet och nämndens presidie för att skapa en samsyn om nämndens utmaningar. Detta innebär dock inte att nämndens ansvar för att bedriva verksamheten inom beslutad budget upphör.

Förvaltningschefen är skyldig att i protokollet uppmärksamma nämnden i fråga om förslag som bedöms leda till underskott jämfört med budget. Detta protokollsutdrag ska anmälas till kommunstyrelsen för kännedom.

På motsvarande sätt ska förväntade budgetavvikelser inom investeringsbudgeten rapporteras till berörd nämnd samt till kommunstyrelsens arbetsutskott. I de fall ett enskilt projekt med en budget över 5,0 mnkr förväntas överskrida tilldelad budget med mer än 10 % ska återredovisning ske till kommunfullmäktige.

Fastställt:**Gäller för:** Samtliga nämnder**Dokumentansvarig:** Ekonomichef

Dnr :

Styrmodell inkl förändringar

1. Syfte

Kommunens styrmodell beskriver ansvarsfördelning och roller avseende fastställande och uppföljning av mål, gemensamma begrepp, principer för mål, tidplan m.m. Den gäller för hela kommunen och omfattar alla nivåer från kommunfullmäktige till enskild medarbetare. Styrmodellen bidrar till att skapa helhetsperspektiv, samordning mellan nämnder samt ökad transparens i kommunens budget- och uppföljningsprocess.

De ekonomiska styrprinciperna anger ansvarsfördelning och spelregler för kommunens ekonomistyrning och syftar till att klargöra ansvar och befogenheter i budgetprocessen och vid budgetuppföljning och rapportering.

2. Grundläggande principer för styrmodellen

Kommunfullmäktige utövar styrning genom att besluta om kommunens vision, övergripande mål, mål för god ekonomisk hushållning, driftbudgetramar samt investeringsbudget för styrelse och nämnder. Utöver detta utövar kommunfullmäktige styrning genom olika styrdokument som riktlinjer och policydokument.

Vision och övergripande mål beslutas i samband med ny mandatperiod och fastställs årligen i samband med att budgeten beslutas. Kommunfullmäktige kan utöver det fastställa mål på nämndnivå. Nämnderna bryter ner de övergripande målen i nämndmål som nämnderna utarbetar. Nämnderna ska i verksamhetsplaner ange hur man tar sig an arbetet med att uppfylla de av kommunfullmäktige angivna övergripande målen, vilken metod/arbetssätt som kommer att användas, hur man avser att mäta måluppfyllelsen samt vad som ska ha uppnåtts för att målet ska betraktas som uppfyllt. På förvaltningsnivå (tjänstepersoner) förs styrningen vidare nedåt i organisationen med hjälp av enhetsplaner samt medarbetarplaner.

Nämnderna återrapporterar till kommunfullmäktige avseende måluppfyllelse, nyckeltalens utveckling, utveckling av verksamhetens volym samt ekonomiskt utfall och årsprognos. Rapporteringen till kommunfullmäktige sker i form av delårsrapport per augusti samt uppföljningsrapporter per februari, april och oktober samt årsredovisning.

För att kommunfullmäktige ska få en samlad bild av måluppfyllelse använder nämnderna en kammungemensam analysmodell samt gemensamma mallar för rapportering, [se avsnitt 9](#).

3. Rollfördelning i kommunens styrning och uppföljning

För att samspelet mellan politiker och tjänstepersoner ska fungera behöver det präglas av en tydlig rollfördelning, respekt, tillit och dialog.

Politiken har det övergripande ansvaret för ledning, styrning och uppsikt. Detta inkluderar att arbeta målinriktat med ett medborgar- och brukarperspektiv, systematiskt följa upp och utvärdera verksamheten, se till att styrning och kontroll är tillräcklig samt att värna god ekonomisk hushållning.

Politiken ska ha respekt för medarbetarnas kompetens och integritet och inte ingripa eller ändra i tjänstepersonernas/medarbetarnas tjänsteskrivelser.

Den grundläggande rollfördelningen utgörs av:

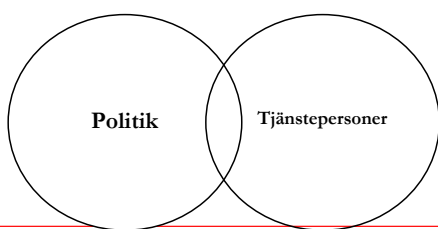
- **Vad?**—hos politiken
- **Hur?**—hos tjänstepersonerna

I politikens VAD-inbegrips:

- Ömvärldsbevakning ur ett politiskt perspektiv
- Dialog med medborgare
- Utveckla demokratin
- Formulera vision, mål och inriktning
- Besluta om omfattning och ekonomiska ramar
- Ansvar för större prioriteringar
- Följa upp—utvärdera—ompröva

I tjänstepersonernas HUR-inbegrips:

- Ömvärldsbevakning ur ett verksamhetsperspektiv
- Verkställa utifrån politikens beslut och riktlinjer om—”VAD”
- Leda utförandet—den löpande och dagliga verksamheten
- Utveckla tjänster, service, omvårdnad m.m. inom ”HUR-perspektivet”
- Utarbeta strategier och aktiviteter för att nå målen
- Föra dialog med medarbetare, medborgare och brukare
- Följa upp, rapportera och föra dialog med uppdragsgivaren

Ibland kan de olika ansvarsområdena komma att överlappa varandra och denna överlappning kallas ibland för gråzon eller ”den gyllene zonen”. När en fråga upplevs hamna i den gyllene zonen understryks behovet av dialog och respekt mellan politiker och tjänstepersoner.

3. Rollfördelning i kommunens styrning och uppföljning

En viktig faktor för att få styrning och uppföljning att fungera optimalt i kommunen är en tydlig rollfördelning mellan politiker och tjänstepersoner som baseras på deras olika uppdrag.

Samspeletsrelationen mellan politik och tjänstepersoner är viktig för organisationens förmåga att realisera politiken och för politiken att fatta bra beslut. Relationen bygger på ömsesidig tillit och respekt för varandras uppdrag.

Den politiska nivån arbetar med frågor om **vad** som ska uppnås och **när** i tid detta ska ske. Verksamheten, tjänstepersoner, svarar upp mot detta genom att beskriva **hur** uppdraget ska utföras och av **vem**.

Den politiska nivån

- Politiken ansvarar för att formulera vision, upprätta mål och ge uppdrag till verksamheten.
- Politiken sätter ramarna för finansiering samt styr vart resurserna ska riktas och när.
- Politiken beslutar om kvalitetsnivåer respektive kvantiteter samt för uppföljning, utvärdering och omprövning.
- Politiken ansvarar för att utveckla demokratin och för dialog med medborgarna.
- Politiken ska ha respekt för tjänstepersoner/medarbetarnas kompetens och integritet och inte ingripa eller ändra i tjänstepersonernas/medarbetarnas tjänsteskrivelser.

Tjänstepersonsnivå

- Förvaltningschef är ytterst ansvarig tjänsteperson på sin förvaltning **och beslutar om förvaltningens organisering. I förvaltningen kan det finnas flera chefsnivåer där respektive nivå svarar inför överordnad nivå.**
- Tjänsteperson beslutar och ansvarar för hur målen ska uppnås och vem som ska utföra uppdragen.
- Tjänstepersoner verkställer politikens beslut och utarbetar strategier och aktiviteter för att nå målen.
- Tjänstepersoner ansvarar för att föra en dialog med medarbetare, medborgare och brukare.
- Tjänstepersoner ansvarar för att följa upp, rapportera och föra dialog med **uppdragsgivaren. Den politiska nivån avseende kvalitetsnivåer, resursförbrukning, mål och uppdrag.**

3.1 Gränslandet mellan ansvarsområdena

Om det finns ett behov eller en osäkerhet från någon part understryks behovet av dialog. I dialogen pratar man om de frågor där det inte är självklart eller tydligt vem som har ansvaret eller om frågor som har betydelse för det gemensamma uppdraget.

4. Vem gör vad i den **kommunala politiska** organisationen?

Kommunfullmäktige ska besluta:

- i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen
- om vision, mål, policys och riktlinjer för verksamheten
- om tilldelning av ekonomiska medel i driftbudgetramar, investeringsbudget, exploateringsbudget samt mål för god ekonomisk hushållning
- om kommunens skattesats
- om nämndernas organisation och verksamhetsformer
- om val av ledamöter och ersättare i nämnder, kommunala bolag, stiftelser och beredningar
- om val av revisorer
- om grunderna för ekonomiska förmåner till förtroendevalda
- om årsredovisning och ansvarsfrihet

- om folkomröstning i kommunen
- om extra val till kommunfullmäktige

Nämnderna och kommunstyrelsen, ska:

- Förbereda/handlägga kommunfullmäktiges beslut i olika ärenden
- Ansvara för att kommunfullmäktiges beslut verkställs
- Genom att beställa, leda och följa upp se till att uppdraget verkställs och att detta sker i enlighet med nämndmål, budgetram, lagar, policys och andra styrdokument
- Redovisa till kommunstyrelse och kommunfullmäktige hur de har fullgjort sina uppgifter

Kommunstyrelsen, ~~som också är en nämnd~~, ska utöver ovan:

- Leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter
- Ha uppsikt över nämnderna
- Föra en dialog med nämnderna samt uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning
- Begära in de yttranden som man bedömer behövs från nämnder, beredningar och anställda i kommunen
- Sköta kommunens ekonomiska förvaltning

Förvaltningarna ska:

- ~~Verkställa kommunfullmäktiges beslut~~
- ~~Verkställa uppdraget i enlighet med nämndmål, budgetram, lagar, policys och andra styrdokument~~
- ~~Redovisa till nämnd/styrelse hur uppgifterna fullgjorts~~

5. Vision och målnivåer

5.1 Vision

Visionen talar om var kommunen vill befinna sig vid en fastställd framtida tidpunkt. Visionen är grunden för styrningen av kommunen. Den ska ge energi i det dagliga arbetet och fungera som en "gummisnodd" som drar organisationen mot målet. Visionen är grunden för styrningen av kommunen och har en bred politisk förankring. Den läggs fast av kommunfullmäktige och kan omprövas vid ny mandatperiod.

5.2 Övergripande mål

Med utgångspunkt i visionen ska övergripande mål formuleras. De övergripande målen bör vara begränsade till antalet och fastställs av kommunfullmäktige. De gäller under mandatperioden. Kommunfullmäktige fastställer även kommunens finansiella mål. Kommunfullmäktige kan utöver det fastställa mål på nämndnivå. Vad som nedan anges för nämndmål ska även gälla för mål på nämndnivå som kommunfullmäktige fastställt.

5.3 Mål på nämndnivå

Utifrån de övergripande målen formulerar nämnderna nämndmål. Nämndmålen gäller för ett år i taget och kan kompletteras med nyckeltal. Eftersom målen är ettåriga bör de syfta till att visa på vilka områden som nämnderna vill prioritera, det innebär att målen ska ses som en viljeyttring. Målen ska vara specifika, realistiska, tidsatta och mätbara. Nämndmålen bör lämpligen inte vara fler än tre stycken per övergripande mål och nämnd. Varje nämnd ska beskriva hur man tar sig an sina nämndmål (metod, arbetssätt, styrtal etc) och hur de ska följas upp, det vill säga vad som ska ha åstadkommit för att nämndmålen ska betraktas som uppnådda.

Nämnd kan vidare besluta om egna mål utöver de som kommunicerats med kommunstyrelsen. Detta kan gälla områden där nämnden önskar se en förändring i inriktning och/eller ambitionsnivå.

En rekommendation är att minimera antalet mål eftersom det kan vara svårt att fokusera på förändringar inom många områden samtidigt. Ett alternativ kan istället vara att välja ut egna ”nämndnyckeltal”.

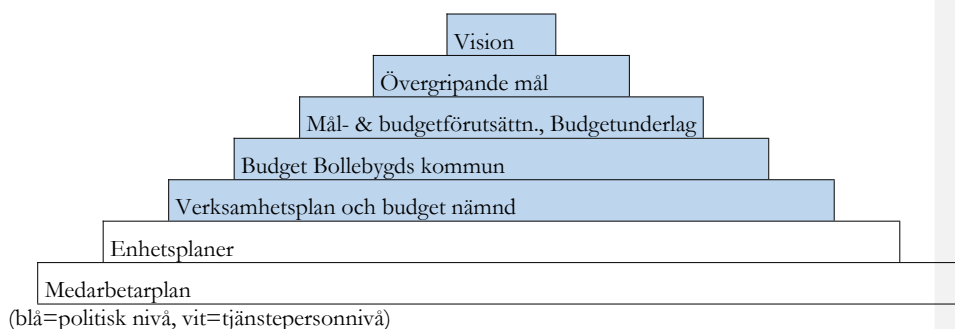
5.4 Mål på enhetsnivå

Mål på enhetsnivå tas fram av enheten när nämndmålen fastställts. Dessa ska vara tydligt kopplade mot nämndmålen. Mål på enhetsnivå gäller normalt för ett år i taget.

5.5 Mål på medarbetarnivå

Mål på individnivå är en överenskommelse mellan chef och medarbetare. Målen tas fram i medarbetarsamtal/målsamtal och fastställs i en medarbetarplan. De ska ha en tydlig koppling till målen på enhetsnivå.

Flödesmodell

6. Mål- och Budgetprocessen

För att samtliga partier i kommunfullmäktige ska få en insyn i de ekonomiska förutsättningar och budgetarbetet utses en budgetberedning som består av en deltagare för varje parti som är representerad i kommunfullmäktige. Kommunstyrelsens ordförande och vice ordförande har motsvarande roller i budgetberedningen. Övriga deltagare utses av respektive parti.

Budgetberedningen medverkar i samband med budgetdag och i andra sammanhang där mål och budget eller bokslut bereds.

6.1 Mål- och budgetförutsättningar och budgetunderlag Budgetprocessen

Mål- och budgetförutsättningar är det första underlag som tas fram i den årliga budgetprocessen. Det innehåller omvärldsanalys, strategiska kommuninterna frågor och syftar till att visa på eventuella förändringar i verksamheter och öka kunskapen om vilka förutsättningar som gäller för verksamheterna.

I allmänhet presenterar ekonomiavdelningen i januari de finansiella förutsättningar som gäller under innevarande år samt en översiktlig ekonomisk prognos för de närmaste tre åren. Preliminära ramar tas fram för varje nämnd för kommande budgetår utifrån kända volymförändringar, effekter av lokalt eller nationellt fattade beslut eller annat som påverkar nämndernas ekonomi.

Kommunstyrelsen behandlar dessa under februari samt överlämnar de preliminära ramarna till nämnderna.

Under mars/april upprättar respektive nämnd ett förslag till budgetunderlag utifrån de preliminära ramarna innehållande hur de avser ta sig an målen samt konsekvenser av den preliminärt tilldelade budgetramen.

I maj presenterar nämndernas presidier med förvaltningschefer sina kommentarer till de budgetförutsättningar som behandlades i kommunstyrelsen i februari för budgetberedningen. (Budgetberedningen består av en ledamot från varje parti som är representerat i fullmäktige.)

I det budgetunderlag som presenteras för budgetberedningen beskrivs de konsekvenser som nämnderna ser blir följden av de preliminära ramarna samt hur nämnderna hittills har tagit sig an de mål som blivit föremål för dialog med kommunstyrelsen.

Under sommaren och hösten mottas normalt kompletterande information från omvärlden; bättre prognoser om intäkter, kostnader, invånarantal och annan information som är nödvändig för den fortsatta budgetprocessen.

Kommunens budgetprocess inleds med de preliminära ramar som antas av kommunfullmäktige i samband med mål och budget föregående år.

I samband med delårsrapporten efter april, dvs i maj månad, kan kommunstyrelsen besluta om att justera nämndernas preliminära ramar i de fall förutsättningarna som legat till grund för de preliminära ramarna avviker negativt med mer än 1 %.

Fram till april förbereds och analyseras kommunens budgetförutsättningar av kommunens tjänstepersoner där en så stor grad av delaktighet från så många medarbetare som möjligt ska genomsyra arbetet. Analyser och rekommenderade åtgärder presenteras på en budgetkonferens i maj. Därefter tar den politiska beredningen vid.

Senast augusti antar respektive nämnd ett budgetunderlag som beskriver de konsekvenser som nämnderna ser blir följden av de preliminära ramarna samt hur nämnderna hittills har tagit sig an de mål som blivit föremål för dialog med kommunstyrelsen. Budgetunderlaget presenteras i samband med budgetdagarna i september där även uppdaterad finansiell och annan relevant information vid möte med budgetberedningen, nämndernas presidier och förvaltningschefer.

Kommentar [DA1]: Förslag om ni vill ha formella budgetunderlag som tidigare

ALT

I ~~augusti~~ september ger ekonomiavdelningen uppdaterad finansiell och annan relevant information vid möte med budgetberedningen, nämndernas presidier och förvaltningschefer. Respektive nämnd redogör vid mötet för sin syn på nämndens ekonomiska situation innevarande och kommande budgetår samt i vilken mån nämndmålen kan bibehållas eller behöva ändras.

Kommentar [DA2]: Förslag om ni inte vill ha formella budgetunderlag från nämnderna

6.2 Kommunfullmäktiges budget

Kommunfullmäktige fastställer övergripande mål och finansiella mål för kommunen samt mål avseende god ekonomisk hushållning ~~för nämnderna~~.

Under september – oktober utarbetas ~~heltäckande budgetförslag av partiernas företrädare~~. ~~Definitivt~~ Majoritetens förslag till mål och budget samt ~~en plan~~ preliminära ramar för de nästkommande två årens verksamhet ~~utarbetas och~~ presenteras i samband med utskicket till kommunstyrelsens sammanträde i oktober. Ordinarie ledamöter som inte ingår i majoriteten kan inlämna egna fullständiga budgetförslag till beredningen i kommunstyrelsen eller direkt inför beslut i kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktige beslutar i november varje år en budget avseende det kommande räkenskapsåret samt ~~planen~~ preliminära ramar för nämnderna för de nästkommande två åren.

Nämndernas budgetram fastställs utifrån politiska prioriteringar, effekter av lokalt eller nationellt fattade beslut samt målgruppsförändringar. Den av kommunfullmäktige beslutade budgeten per nämnd anges på nämndnivå. I de fall nämnd tilldelas budget för visst ändamål, förväntas nämnden i samband med bokslutet redogöra för hur dessa medel använts. Nämnden har inte mandat att använda specificerade budgettillskott till andra ändamål än de som kommunfullmäktige beslutat.

6.3 Nämndernas verksamhetsplan och budget

Verksamhetsplan och budget för nämnd baserat på den av kommunfullmäktige beslutade budgeten upprättas årligen och beslutas av nämnden senast i januari följande år. I dokumentet tydliggörs nämndens prioriteringar genom att den tilldelade budgetramen fördelas på olika verksamheter eller enheter.

~~det är därefter upp till respektive nämnd att fördela budgeten på olika verksamheter.~~

Nämnderna ska i sin tilldelade budgetram skapa ett utrymme för oförutsedda händelser och förändrade volymer. Tilldelad budgetram utgör gränsen för resursutnyttjande för respektive nämnd och är överordnad beslut om servicenivåer och kvalitetsutfästelser.

Verksamhetsplanen ska även innehålla de mål som nämnden avser att föra dialog om med kommunstyrelsen och övriga nämnder.

~~I de fall nämndernas preliminära ramar innehåller delar som justeras genom volymtillskott baserat på befolkningsprognoser ska dessa uppdateras med senast kända prognoser vid varje budgetbeslut. I de fall det faktiska befolkningsutfallet understiger prognos förväntas nämnden leverera ett överskott som motsvarar skillnaden mellan prognos och faktiskt utfall. Mot bakgrund av denna hantering är det av stor vikt att respektive nämnd aktivt följer befolkningsutvecklingen och vid behov vidtar åtgärder.~~

5.7 Indexering

Indexering innebär att förväntade kostnads- och intäktsökningar hanteras genom justering av nämndernas ramar. ~~Som utgångspunkt används prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som publiceras av Sveriges kommuner och regioner (SKR).~~

Det finns möjlighet till differentierade index beroende på olika förutsättningar för vissa kostnads- och intäktslag. Förvaltningarna ska därför inför budgetarbetet ~~meddela om det förväntas skilda indexeringar jämfört med den generella indexeringen~~ om kostnader och intäkter avviker från PKV och hänvisa till andra bättre lämpade index.

5.8 Förändringsuppdrag

I budgeten kan nämnderna tilldelas ett förändringsuppdrag vilket innebär att krav på effektivisering av befintlig verksamhet. Förändringskravet kan vara generellt eller differentierat, d.v.s. påverka verksamheter i olika grad.

5.9 Ofördelad budget

I de fall kommunstyrelsen hanterar en budget för ofördelade medel ska denna kunna användas till följande:

- Till åtgärder som initialt kräver en insats som överstiger nämndens budget men på sikt kan leda till lägre kostnader
- Annan oförutsedd händelse som ~~inte kunnat förutses och som~~ lett till omfattande kostnader för nämnden

Ansökan om att få nyttja medel ur den ofördelade budgeten ska lämnas till kommunstyrelsen. Ekonomiavdelningen utreder om ansökan uppfyller något av de kriterier som anges ovan och lämnar därefter ett yttrande till kommunstyrelsen inför beslut. ~~Beslut om nyttjande av ofördelad budget innebär en justering av nämndens budgetram för innevarande år.~~

5.10 Investeringar

Investeringsbudgeten beslutas av kommunfullmäktige. Uppföljning av investeringsanslag sker i uppföljningsrapport per april och oktober samt i delårsrapporten.

Inför beslut om investering ska även konsekvenser av investeringen eller utebliven investering utvärderas, såsom anslutande kostnader och intäkter. Det vill säga hur beslut i investeringsbudgeten påverkar driftsbudgeten på kort och lång sikt.

Investeringsbudgeten fördelas till de nämnder som ansvarar för att utföra investeringen. Varje nämnd erhåller ett reinvesteringsanslag och därtill budgetposter för av fullmäktige beslutade större strategiska investeringsprojekt. På nämnds nivå fördelas reinvesteringsanslaget till nämndens enheter. Vid behov kan nivån på reinvesteringsanslaget justeras mellan åren och därmed också driftsbudget för kapitalkostnader och internränta. Som regel ersätts nämnderna med budget för kapitalkostnader för nya investeringsprojekt. På samma vis minskas budget om en större anläggningstillgång blir färdigskriven eller såld.

Som stöd för framtagandet av investeringsbudget ligger lokalresursplanen se 5.10.3.

Vid exploateringar över flera år ~~bör~~ ska en helhetsbild över projektet presenteras.

Överföring av investeringsanslag mellan år kan ske om det finns särskilda skäl och beslutas av kommunfullmäktige i samband med behandlingen av årsredovisningen. Särskilda skäl kan till exempel vara att ett projekt har senare- eller tidigare lagts. Outnyttjat reinvesteringsanslag överförs inte mellan år.

5.10.2 Exploateringsplan

Varje exploateringsprojekt ska ha en ekonomisk plan som anger planerade intäkter och kostnader fördelat på olika områden. Planen ska ligga till grund för årets exploateringsbudget. Vid behov kan planen behöva revideras utifrån ändrade förutsättningar.

5.10.3 Lokalresursplan

Lokalresursplanen beskriver bland annat de behov och prioriteringar som finns avseende kommunens verksamhetslokaler. Antagandet av lokalresursplanen innebär inte i sig att medel reserveras för ett visst ändamål utan ska ses som ett underlag för den prioritering som sker av investeringsbudgeten.

5.11 Lönerörelsen

Här reserveras medel kommuncentralt för den kommande lönerörelsen. Det innebär ökade möjligheter för kommungemensamma omfördelningar och ett effektivare sätt att säkra att index för löner inte används för annan verksamhet än vad som avsetts. Utgångspunkten är att ~~kommunstyrelsens arbetsutskott fördelar~~ utrymmet ~~fördelas efter genomförd lönerrevision där kommunstyrelsens arbetsutskott~~ ~~och~~ även bedömer vilken nivå av det avsatta utrymmet som behövs användas innevarande budgetår för att åstadkomma önskvärda satsningar.

6.1 Uppföljning och rapportering

6.1 Dokument för kommunikation av resultat

Nämndernas återkoppling till kommunfullmäktige består i måluppfyllelse, nyckeltalens utveckling, verksamhetens volym, ekonomiskt utfall och prognos samt redogörelse av eventuella uppdrag.

Kommunstyrelsen leder och samordnar rapporteringen och har mandat att besluta om riktlinjer för uppföljningen.

Rapporteringen sker i form av delårsrapporten per augusti (se 6.4) samt i årsredovisningen (se 6.2). Utöver detta sker rapportering i form av uppföljningsrapporter för respektive nämnd per februari, april och oktober (se 6.6) samt för hela kommunen (se 6.5).

Följande uppföljningsdokument tas fram för att säkerställa återkopplingen uppåt i organisationen:

6.2 Årsredovisning

Årsredovisningens innehåll och form regleras genom lagar och normering. Utgångspunkten för årsredovisningen är att den i huvudsak ska följa normeringen som finns och att den inte ska innehålla övriga fria delar, dessa beskrivs istället i respektive nämnds årsrapporter eller andra rapporteringar.

I årsredovisningen redovisas bland annat kommunstyrelsens och nämndernas arbete med nämndmål, mål för god ekonomisk hushållning och nyckeltal till kommunfullmäktige. Kommunstyrelsens och nämndernas eventuella egna mål, nyckeltal samt uppdrag till förvaltningen följs upp av respektive nämnd. Arbetet med eventuella uppdrag från kommunfullmäktige redovisas. Uppföljning sker avseende nämndernas verksamhetsvolym och ekonomiska resultat för året.

I årsredovisningen sammanställs kommunens och Stiftelsen Bollebygds hyresbostäders (Bollebo) ekonomiska redovisning. Denna analyseras och slutsatser dras avseende det gångna året. Årsredovisningen godkänns av kommunfullmäktige i april normalt i april/maj men absolut senast juni. Nämndernas årsrapporter är ett underlag till revidering av mål, åtaganden och ekonomiska ramar för nästkommande flerårsstrategi.

Årsredovisningen ska som huvudregel endast tas fram i digital form.

6.3 Nämndernas årsrapport

Avser respektive nämnds "årsredovisning" som utöver de delar som framgår under årsredovisningen även innehåller nämndens egna mål och nyckeltal kopplade till dessa. Nämndernas årsrapport ska ses som respektive nämnds årsredovisning och beskriver bland annat nämndens ekonomiska resultat, verksamhetsvolym, arbete med kommunfullmäktiges och egna mål samt de uppdrag som givits av kommunfullmäktige. Årsrapporten för samtliga nämnder görs i en gemensam mall för att underlätta en kommungemensam analys. Syftet är dels att ge en fördjupning i nämndens verksamhet under året och att vara inspel till kommunens årsredovisning.

Nämndens årsrapport upprättas av förvaltningschef, godkänns av nämnd samt skickas till kommunfullmäktige som information.

6.4 Delårsrapport

Även delårsrapportens innehåll är reglerad i lagar och genom normering. I delårsrapporten redovisas kommunstyrelsens och nämndernas verksamhetsvolym, ekonomiskt utfall samt prognos för helåret. Positiva och negativa avvikelser från kommunfullmäktige- samt nämndmål ska särskilt omnämnas.

Delårsrapporten upprättas per augusti och godkänns av redovisas kommunfullmäktige i oktober.

6.5 Kommunens uppföljningsrapport

Kommunstyrelsen sammanställer kommungemensam uppföljningsrapport efter februari, april och oktober till kommunfullmäktige avseende ekonomiska resultatet och prognos för helåret.

Rapporten innehåller en analys av budgetavvikelser och större kostnadsförändringar jämfört med föregående år som sker i samverkan med nämnderna.

Av praktiska skäl och för att kunna ge en uppdaterad och aktuell bild till kommunfullmäktige kan prognoser för nämnderna användas som fortfarande är under beredning och inte är beslutade. Det innebär dock inte att kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige fastställer nämndens prognos, utan den fastställs av respektive nämnd i samband med att nämndens uppföljningsrapport antas.

6.6 Nämndernas uppföljningsrapport

Uppföljningsrapporterna för nämnderna görs i en kommungemensam mall och innehåller minst redovisas ekonomiskt utfall och prognos för helåret samt relevanta volym- och nyckeltal.

Uppföljningsrapporterna sammanställs per februari, april samt oktober. Rapporterna upprättas av förvaltningschef och beslutas av nämnden samt delges kommunfullmäktige.

Uppföljningsrapporten ses på så sätt som en del av förvaltningschefens ansvar att hålla nämnden informerad om ekonomi och verksamhet enligt kapitel 3.

Nämndernas uppföljningsrapporter delger även kommunfullmäktige information om verksamheten och nämnderna har därför stor möjlighet att själva påverka innehållet utöver den gemensamma mallen.

Nämndernas uppföljningsrapporter är även ett viktigt underlag för fullgörandet av kommunstyrelsens uppsiktsplikt. Kommunstyrelsen kan därför uppdra till nämnderna att redovisa ytterligare information som bedöms nödvändig. Detta görs genom att den kommungemensamma mallen kompletteras med efterfrågad information.

6.7 Övriga uppföljningar

Kommunstyrelsens arbetsutskott kan vid behov utöver de fastställda rapporttillfällena begära särskilda uppföljningar med nämndernas presidier.

Nämnden ska vid varje sammanträde informeras om aktuell ekonomisk ställning som protokollförs, detta sker genom att respektive förvaltningschef rapporterar om ekonomin och indikatorer kopplade till av fullmäktige prioriterade mål. Protokollet delges kommunstyrelsen.

Uppföljningar på enhetsnivå görs inom respektive förvaltning. Frekvens och innehåll fastställs av förvaltningschef.

6.7 Hantering över-/underskott

I samband med bokslutsberedning eller liknande redovisar nämnderna sitt resultat. I de fall nämnderna redovisar ett överskott kan delar av detta ombudgeteras i de fall en samlad bedömning visar att mål, uppdrag och prestationer är uppfyllda. En reglering sker i så fall till den ofördelade budgeten. Redovisas ett underskott görs på motsvarande sätt en samlad bedömning över orsakerna till underskottet, vilket kan leda till att delar av underskottet ska återställas innevarande budgetår, dvs året efter det uppkomna underskottet.

7 Budgetavvikelser

I de fall det vid uppföljning av nämnds rapport visas ett väsentligt underskott ska förvaltningschef skyndsamt redovisa åtgärder som leder till ett nollresultat vid årets slut. Nämnden ska senast vid

~~nästkommande nämndsmöte efter det att en negativ prognos presenterats besluta om åtgärder syftande till ett nollresultat. Beslutet ska leda till att nämndens verksamhet hålls inom budgeterat ekonomiskt utrymme och sträva efter att verksamhetsspecifika värden på målindikatorer uppnås inom fastställd tidsram. Nämndens beslut om åtgärder ska anmälas till kommunstyrelsen för kännedom~~

Det är naturligt att det hela tiden sker större eller mindre budgetavvikelser på olika nivåer i kommunens organisation vilket innebär behov av anpassningar för att nå en budget i balans. I första hand hanteras dessa så nära verksamheten som möjligt och enbart i de fall en chefsnivå inte har beslutsmandat bör det lyftas till nästa nivå i organisationen. I de fall underskott prognosticeras för hela nämnden ska effekten av vidtagna åtgärder rapporteras i kommande uppföljningsrapporter.

I de fall underskottet överskrider det högsta av 1 % av nämndens budgetram eller 1 mnkr ska förutom ovan även en bedömning göras över hur budgetavvikelser och åtgärder påverkar nämndens möjlighet att hålla budget och bedriva verksamheten nästkommande år. Även kommunstyrelsens arbetsutskott ska informeras. Om det bedöms ändamålsenligt kan då kommunstyrelsens ordförande ta initiativ till dialog mellan arbetsutskottet och nämndens presidie för att skapa en samsyn om nämndens utmaningar. Detta innebär dock inte att nämndens ansvar för att bedriva verksamheten inom beslutad budget upphör.

~~Med väsentligt underskott avses en avvikelse som överskrider det högsta av 1,0 % av nämndens budgetram eller 1 mnkr.~~

~~Nämndens ordförande ska skyndsamt informera kommunstyrelsens arbetsutskott.~~

~~Vid kommande uppföljningar under året ska förvaltningen till nämnden redovisa vilken effekt de beslutade åtgärderna förväntas få, d.v.s. om åtgärderna är tillräckliga eller om nya beslut behöver fattas.~~

Förvaltningschefen är skyldig att i protokollet ge sin mening tillkänna i fråga om förslag som bedöms leda till underskott jämfört med budget. Detta protokollsutdrag ska anmälas till kommunstyrelsen för kännedom.

På motsvarande sätt ska förväntade budgetavvikelser inom investeringsbudgeten rapporteras till berörd nämnd samt till kommunstyrelsens arbetsutskott. I de fall ett enskilt projekt med en budget över 5,0 mnkr förväntas överskrida tilldelad budget med mer än 10 % ska återredovisning ske till kommunfullmäktige.

8 Analyser

~~För att kommunfullmäktige i uppföljningsrapporterna, delårsrapporten och årsredovisning ska få en samlad bild av verksamhetens resultat och måluppfyllelse ska rapportering ske enligt en kommungemensam analysmodell. Analysen syftar till att påvisa vilka effekter uppnådd måluppfyllelse fått i verksamheten, vilka slutsatser som kan dras om effekten av uppfylld/icke-uppfylld måluppfyllelse och vilka rekommendationer nämnden lämnar inför kommande års planering. Modellen anger hur målen ska följas upp och hur måluppfyllelsen bedöms, i såväl delårsbokslut som årsredovisning.~~

8.1 Nyckeltal, volym- och kostnadsutveckling

Om ett eller flera nyckeltal för en förvaltnings-verksamhet utvecklas negativt kan det finnas anledning att ta ställning till om det område nyckeltalet belyser ska lyftas in som ett nämndmål kommande år. Ekonomiskt utfall, prognos ekonomiskt utfall helår samt övriga kommentarer till detta ska då redovisas.

8.2 Bedömning av måluppfyllelsen

För vart och ett av nämndmålen gör varje nämnd en skriftlig bedömning av måluppfyllelse enligt värderingsskalan i tabellen nedan. Utgångspunkten är det som verksamhetsplan anger ska ha åstadkommit för att målen ska betraktas som uppnådda.

Måluppfyllelse - bedömningskala	
Bedömning	Analys av gjorda iakttagelser
Ja Målet är uppnått!	<ul style="list-style-type: none"> • Vilka aktiviteter bedöms ha bidragit till måluppfyllelsen och varför? • Har omvärldsfaktorer bidragit och i så fall på vilket sätt? • Vilka ekonomiska resurser fanns avsatta, vad blev utfallet och vad förklarar ev. budgetavvikelse?
Delvis	<ul style="list-style-type: none"> • Vilka aktiviteter har bidragit/ inte bidragit till måluppfyllelsen? • Vilka aktiviteter bedöms ni saknades? • Har omvärldsfaktorer påverkat och i så fall på vilket sätt? • Vilka ekonomiska resurser fanns avsatta, vad blev utfallet och vad förklarar ev. budgetavvikelse?
Nej Målet är inte uppnått!	<ul style="list-style-type: none"> • Vilka aktiviteter har bidragit/ inte bidragit till måluppfyllelsen? • Vilka aktiviteter bedöms ni saknades? • Har omvärldsfaktorer påverkat och i så fall på vilket sätt? • Vilka ekonomiska resurser fanns avsatta, vad blev utfallet och vad förklarar ev. budgetavvikelse?

Värderingsskalan i delårsrapporten kompletteras med: *Prognos för måluppfyllelse.*

8.3. Slutsats och rekommendation

Den skriftliga bedömningen enligt 8.2 ovan ska ange vilken slutsats som nämnden drar av måluppfyllelsen, vilka aktiviteter som prioriteras under återstoden av verksamhetsåret samt vilka eventuella förändringar som rekommenderas inför kommande räkenskapsår.

8.4 Framtida utmaningar

Nämnden ska även i bedömningen beskriva vilka viktiga förändringar i verksamheten och omvärlden som förväntas påverka verksamheten, till exempel förändrad lagstiftning, beslut, samverkan på nationell eller regional nivå.

8.5 Övriga uppföljningar

Uppföljning på enhetsnivå avseende enhetsplanerna görs av inom respektive förvaltning. Uppföljning av medarbetarplaner sker vid medarbetarsamtal.

Fastställt: Kommunfullmäktige 2020-12-09,
§ 161

Gäller för: Samtliga nämnder
Dokumentansvarig: Ekonomichef

Dnr : **KS2019/115-17**

Styrmodell för Bollebygds kommun

1. Syfte

Kommunens styrmodell beskriver ansvarsfördelning och roller avseende fastställande och uppföljning av mål, gemensamma begrepp, principer för mål, tidplan m.m. Den gäller för hela kommunen och omfattar alla nivåer från kommunfullmäktige till enskild medarbetare. Styrmodellen bidrar till att skapa helhetsperspektiv, samordning mellan nämnder samt ökad transparens i kommunens budget- och uppföljningsprocess.

De ekonomiska styrprinciperna anger ansvarsfördelning och spelregler för kommunens ekonomistyrning och syftar till att klargöra ansvar och befogenheter i budgetprocessen och vid budgetuppföljning och rapportering.

2. Grundläggande principer för styrmodellen

Kommunfullmäktige utövar styrning genom att besluta om kommunens vision, övergripande mål, mål för god ekonomisk hushållning, driftbudgetramar samt investeringsbudget för styrelse och nämnder. Utöver detta utövar kommunfullmäktige styrning genom olika styrdokument som riktlinjer och policydokument.

Vision och övergripande mål beslutas i samband med ny mandatperiod och fastställs årligen i samband med att budgeten beslutas. Kommunfullmäktige kan utöver det fastställa mål på nämndnivå. Nämnderna bryter ner de övergripande målen i nämndmål som nämnderna utarbetar. Nämnderna ska i verksamhetsplaner ange hur man tar sig an arbetet med att uppfylla de av kommunfullmäktige angivna övergripande målen, vilken metod/arbetsätt som kommer att användas, hur man avser att mäta måluppfyllelsen samt vad som ska ha uppnåtts för att målet ska betraktas som uppfyllt. På förvaltningsnivå (tjänstepersoner) förs styrningen vidare nedåt i organisationen med hjälp av enhetsplaner samt medarbetarplaner.

Nämnderna återrapporterar till kommunfullmäktige avseende måluppfyllelse, nyckeltalens utveckling, utveckling av verksamhetens volym samt ekonomiskt utfall och årsprognos. Rapporteringen till kommunfullmäktige sker i form av delårsrapport per augusti samt uppföljningsrapporter per februari, april och oktober samt årsredovisning.

För att kommunfullmäktige ska få en samlad bild av måluppfyllelse använder nämnderna en kommungemensam analysmodell samt gemensamma mallar för rapportering, se avsnitt 9.

3. Rollfördelning i kommunens styrning och uppföljning

För att samspelet mellan politiker och tjänstepersoner ska fungera behöver det präglas av en tydlig rollfördelning, respekt, tillit och dialog.

Politiken har det övergripande ansvaret för ledning styrning och uppsikt. Detta inkluderar att arbeta målinriktat med ett medborgar- och brukarperspektiv, systematiskt följa upp och utvärdera verksamheten, se till att styrning och kontroll är tillräcklig samt att värna god ekonomisk hushållning.

Politiken ska ha respekt för medarbetarnas kompetens och integritet och inte ingripa eller ändra i tjänstepersonernas/medarbetarnas tjänsteskrivelser.

Den grundläggande rollfördelningen utgörs av:

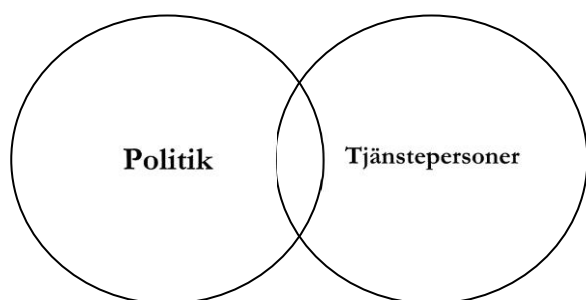
- **Vad?** - hos politiken
- **Hur?** - hos tjänstepersonerna

I politikens VAD inbegrips:

- Omvärldsbevakning ur ett politiskt perspektiv
- Dialog med medborgare
- Utveckla demokratin
- Formulera vision, mål och inriktning
- Besluta om omfattning och ekonomiska ramar
- Ansvar för större prioriteringar
- Följa upp – utvärdera – ompröva

I tjänstepersonernas HUR inbegrips:

- Omvärldsbevakning ur ett verksamhetsperspektiv
- Verkställa utifrån politikens beslut och riktlinjer om – ”VAD”
- Leda utförandet - den löpande och dagliga verksamheten
- Utveckla tjänster, service, omvårdnad m.m. inom ”HUR- perspektivet”
- Utarbeta strategier och aktiviteter för att nå målen
- Föra dialog med medarbetare, medborgare och brukare
- Följa upp, rapportera och föra dialog med uppdragsgivaren

Ibland kan de olika ansvarsområdena komma att överlappa varandra och denna överlappning kallas ibland för gråzon eller ”den gyllene zonen”. När en fråga upplevs hamna i den gyllene zonen understryks behovet av dialog och respekt mellan politiker och tjänstepersoner.

4. Vem gör vad i den kommunala organisationen?

Kommunfullmäktige ska besluta:

- i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen
- om vision, mål, policys och riktlinjer för verksamheten
- om tilldelning av ekonomiska medel i driftbudgetramar, investeringsbudget, exploateringsbudget samt mål för god ekonomisk hushållning
- om kommunens skattesats
- om nämndernas organisation och verksamhetsformer
- om val av ledamöter och ersättare i nämnder, kommunala bolag, stiftelser och beredningar
- om val av revisorer
- om grunderna för ekonomiska förmåner till förtroendevalda
- om årsredovisning och ansvarsfrihet
- om folkomröstning i kommunen
- om extra val till kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen, som också är en nämnd, ska:

- Leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter
- Ha uppsikt över nämnderna
- Föra en dialog med nämnderna samt uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning
- Begära in de yttranden som man bedömer behövs från nämnder, beredningar och anställda i kommunen
- Sköta kommunens ekonomiska förvaltning

Nämnderna ska:

- Förbereda kommunfullmäktiges beslut i olika ärenden
- Ansvara för att kommunfullmäktiges beslut verkställs
- Genom att beställa, leda och följa upp se till att uppdraget verkställs och att detta sker i enlighet med nämndmål, budgetram, lagar, policys och andra styrdokument
- Redovisa till kommunstyrelse och kommunfullmäktige hur de har fullgjort sina uppgifter

Förvaltningarna ska:

- Verkställa kommunfullmäktiges beslut
- Verkställa uppdraget i enlighet med nämndmål, budgetram, lagar, policys och andra styrdokument
- Redovisa till nämnd/styrelse hur uppgifterna fullgjorts

5. Vision och målnivåer

5.1 Vision

Visionen talar om var kommunen vill befinna sig vid en fastställd framtida tidpunkt. Visionen är grunden för styrningen av kommunen. Den ska ge energi i det dagliga arbetet och fungera som en ”gummisnodd” som drar organisationen mot målet. Visionen är grunden för styrningen av kommunen och har en bred politisk förankring. Den läggs fast av kommunfullmäktige och kan omprövas vid ny mandatperiod.

5.2 Övergripande mål

Med utgångspunkt i visionen ska övergripande mål formuleras. De övergripande målen bör vara begränsade till antalet och fastställs av kommunfullmäktige. De gäller under mandatperioden. Kommunfullmäktige fastställer även kommunens finansiella mål. Kommunfullmäktige kan utöver det fastställa mål på nämndnivå. Vad som nedan anges för nämndmål ska även gälla för mål på nämndnivå som kommunfullmäktige fastställt.

5.3 Mål på nämndnivå

Utifrån de övergripande målen formulerar nämnderna nämndmål. Nämndmålen gäller för ett år i taget och kan kompletteras med nyckeltal. Eftersom målen är ettåriga bör de syfta till att visa på vilka områden som nämnderna vill prioritera, det innebär att målen ska ses som en viljeyttring. Målen ska vara specifika, realistiska, tidsatta och mätbara. Nämndmålen bör lämpligen inte vara fler än tre stycken per övergripande mål och nämnd. Varje nämnd ska beskriva hur man tar sig an sina nämndmål (metod, arbetssätt, styrtal etc) och hur de ska följas upp, det vill säga vad som ska ha åstadkommit för att nämndmålen ska betraktas som uppnådda.

Nämnd kan vidare besluta om egna mål utöver de som kommunicerats med kommunstyrelsen. Detta kan gälla områden där nämnden önskar se en förändring i inriktning och/eller ambitionsnivå.

En rekommendation är att minimera antalet mål eftersom det kan vara svårt att fokusera på förändringar inom många områden samtidigt. Ett alternativ kan istället vara att välja ut egna ”nämndnyckeltal”.

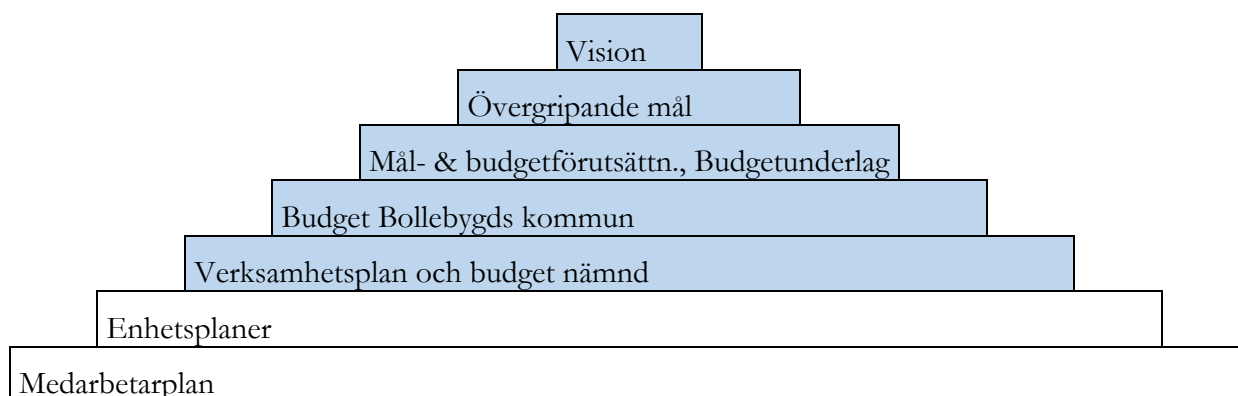
5.4 Mål på enhetsnivå

Mål på enhetsnivå tas fram av enheten när nämndmålen fastställts. Dessa ska vara tydligt kopplade mot nämndmålen. Mål på enhetsnivå gäller normalt för ett år i taget.

5.5 Mål på medarbetarenivå

Mål på individnivå är en överenskommelse mellan chef och medarbetare. Målen tas fram i medarbetarsamtal/målsamtal och fastställs i en medarbetarplan. De ska ha en tydlig koppling till målen på enhetsnivå.

Flödesmodell

(blå=politisk nivå, vit=tjänstepersonnivå)

5.6 Mål- och budgetförutsättningar och budgetunderlag

Mål- och budgetförutsättningar är det första underlag som tas fram i den årliga budgetprocessen. Det innehåller omvärldsanalys, strategiska kommuninterna frågor och syftar till att visa på eventuella förändringar i verksamheter och öka kunskapen om vilka förutsättningar som gäller för verksamheterna.

I allmänhet presenterar ekonomiavdelningen i januari de finansiella förutsättningar som gäller under innevarande år samt en översiktlig ekonomisk prognos för de närmaste tre åren. Preliminära ramar tas fram för varje nämnd för kommande budgetår utifrån kända volymförändringar, effekter av lokalt eller nationellt fattade beslut eller annat som påverkar nämndernas ekonomi.

Kommunstyrelsen behandlar dessa under februari samt överlämnar de preliminära ramarna till nämnderna.

Under mars/april upprättar respektive nämnd ett förslag till budgetunderlag utifrån de preliminära ramarna innehållande hur de avser ta sig an målen samt konsekvenser av den preliminärt tilldelade budgetramen.

I maj presenterar nämndernas presidier med förvaltningschefer sina kommentarer till de budgetförutsättningar som behandlades i kommunstyrelsen i februari för budgetberedningen. (Budgetberedningen består av en ledamot från varje parti som är representerat i fullmäktige.)

I det budgetunderlag som presenteras för budgetberedningen beskrivs de konsekvenser som nämnderna ser blir följden av de preliminära ramarna samt hur nämnderna hittills har tagit sig an de mål som blivit föremål för dialog med kommunstyrelsen.

Under sommaren och hösten mottas normalt kompletterande information från omvärlden; bättre prognoser om intäkter, kostnader, invånarantal och annan information som är nödvändig för den fortsatta budgetprocessen.

I augusti ger ekonomiavdelningen uppdaterad finansiell och annan relevant information vid möte med budgetberedningen, nämndernas presidier och förvaltningschefer. Respektive nämnd redogör vid mötet för sin syn på nämndens ekonomiska situation innevarande och kommande budgetår samt i vilken mån nämndmålen kan bibehållas eller behöva ändras.

Under september – oktober utarbetas budgetförslaget. Definitivt förslag till budget samt en plan för de nästkommande två årens verksamhet utarbetas och presenteras i oktober.

Kommunfullmäktige beslutar i november varje år en budget avseende det kommande räkenskapsåret samt planen för de nästkommande två åren. Kommunfullmäktige fastställer övergripande mål och finansiella mål för kommunen samt mål avseende god ekonomisk hushållning för nämnderna. Nämndernas budgetram fastställs utifrån politiska prioriteringar, effekter av lokalt eller nationellt fattade beslut samt målgruppsförändringar. Den av kommunfullmäktige beslutade budgeten per nämnd anges på nämndnivå, det är därefter upp till respektive nämnd att fördela budgeten på olika verksamheter. Nämnderna ska i sin tilldelade budgetram skapa ett utrymme för oförutsedda händelser och förändrade volymer. Tilldelad budgetram utgör gränsen för resursutnyttjande för respektive nämnd och är överordnad beslut om servicenivåer och kvalitetsutfästelser.

Verksamhetsplan och budget för nämnd baserat på den av kommunfullmäktige beslutade budgeten upprättas årligen och beslutas av nämnden senast i januari följande år.

Verksamhetsplanen ska även innehålla de mål som nämnden avser att föra dialog om med kommunstyrelsen och övriga nämnder.

I de fall nämnd tilldelas budget för visst ändamål, förväntas nämnden i samband med bokslutet redogöra för hur dessa medel använts. Nämnden har inte mandat att använda specificerade budgettillskott till andra ändamål än de som kommunfullmäktige beslutat.

I de fall nämndernas preliminära ramar innehåller delar som justeras genom volymtillskott baserat på befolkningsprognoser ska dessa uppdateras med senast kända prognoser vid varje budgetbeslut. I de fall det faktiska befolkningsutfallet understiger prognos förväntas nämnden leverera ett överskott som motsvarar skillnaden mellan prognos och faktiskt utfall. Mot bakgrund av denna hantering är det av stor vikt att respektive nämnd aktivt följer befolkningsutvecklingen och vid behov vidtar åtgärder.

5.7 Indexering

Indexering innebär att förväntade kostnads- och intäktsökningar hanteras genom justering av nämndernas ramar. Det finns möjlighet till differentierade index beroende på olika förutsättningar för vissa kostnads- och intäktslag. Förvaltningarna ska därför inför budgetarbetet meddela om det förväntas skilda indexeringar jämfört med den generella indexeringen.

5.8 Förändringsuppdrag

I budgeten kan nämnderna tilldelas ett förändringsuppdrag vilket innebär att krav på effektivisering av befintlig verksamhet. Förändringskravet kan vara generellt eller differentierat, d.v.s. påverka verksamheter i olika grad.

5.9 Ofördelad budget

I de fall kommunstyrelsen hanterar en budget för ofördelade medel ska denna kunna användas till följande:

- Till åtgärder som initialt kräver en insats som överstiger nämndens budget men på sikt kan leda till lägre kostnader
- Annan oförutsedd händelse som inte kunnat förutses och som lett till omfattande kostnader för nämnden

Ansökan om att få nyttja medel ur den ofördelade budgeten ska lämnas till kommunstyrelsen. Ekonomiavdelningen utreder om ansökan uppfyller något av de kriterier som anges ovan och lämnar därefter ett yttrande till kommunstyrelsen, inför beslut.

5.10 Investeringar

En investering är en större kapitalinsats som leder till någon form av avkastning. Den innebär en ekonomisk hantering under ett eller flera år i form av ränta och avskrivning.

Investeringsbudgeten beslutas av kommunfullmäktige och nämnderna får budgetmedel för att täcka kostnader för avskrivningar och intern ränta. Uppföljning av investeringsanslag sker i uppföljningsrapport per april och oktober samt i delårsrapporten.

Inför beslut om investering ska även utvärderas de konsekvenser av investeringen, såsom anslutande kostnader och intäkter.

Ombudgetering av investeringsanslag mellan år kan ske om det finns särskilda skäl och beslutas av kommunfullmäktige i samband med behandlingen av årsredovisningen. Särskilda skäl kan till exempel vara att ett projekt har senare- eller tidigare lagts. Reinvesteringsanslag ombudgeteras inte mellan år.

Investeringsbudgeten kan anges per nämnd och/eller objekt. Vid större projekt ska påverkan på driftbudgeten anges. Vid exploatering över flera år bör en helhetsbild över projektet presenteras.

5.11 Lönerörelser

Här reserveras medel kommuncentralt för den kommande lönerörelsen. Det innebär ökade möjligheter för kommungemensamma omfördelningar och ett effektivare sätt att säkra att index för löner inte används för annan verksamhet än vad som avsetts. Utgångspunkten är att kommunstyrelsens arbetsutskott fördelar utrymmet och även bedömer vilken nivå av det avsatta utrymmet som behövs användas innevarande budgetår för att åstadkomma önskvärda satsningar.

6.1 Uppföljning/Analys

6.1 Dokument för kommunikation av resultat

Nämndernas återkoppling till kommunfullmäktige består i måluppfyllelse, nyckeltalens utveckling, verksamhetens volym, ekonomiskt utfall och prognos samt eventuella uppdrag.

Rapporteringen sker i form av delårsrapporten per augusti (se 6.4) samt i årsredovisningen (se 6.2). Utöver detta sker rapportering i form av uppföljningsrapporter för respektive nämnd per februari, april och oktober (se 6.5).

Följande uppföljningsdokument tas fram för att säkerställa återkopplingen uppåt i organisationen:

6.2 Årsredovisning

I årsredovisningen redovisas kommunstyrelsens och nämndernas arbete med nämndmål, mål för god ekonomisk hushållning och nyckeltal till kommunfullmäktige. Kommunstyrelsens och nämndernas eventuella egna mål, nyckeltal samt uppdrag till förvaltningen följs upp av respektive nämnd. Arbetet med eventuella uppdrag från kommunfullmäktige redovisas. Uppföljning sker avseende nämndernas verksamhetsvolym och ekonomiska resultat för året.

I årsredovisningen sammanställs kommunens och Stiftelsen Bollebygds hyresbostäders (Bollebo) ekonomiska redovisning. Denna analyseras och slutsatser dras avseende det gångna året. Årsredovisningen godkänns av kommunfullmäktige i april. Nämndernas årsrapporter är ett underlag till revidering av mål, åtaganden och ekonomiska ramar för nästkommande flerårsstrategi.

Årsredovisningen ska som huvudregel endast tas fram i digital form.

6.3 Årsrapport

Avser respektive nämnds "årsredovisning" som utöver de delar som framgår under årsredovisningen även innehåller nämndens egna mål och nyckeltal kopplade till dessa.

6.4 Delårsrapport

I delårsrapporten redovisas kommunstyrelsens och nämndernas verksamhetsvolym, ekonomiskt utfall samt prognos för helåret. Positiva och negativa avvikelser från nämndmål ska särskilt omnämnas. Delårsrapporten upprättas per augusti och redovisas i kommunfullmäktige.

6.5 Uppföljningsrapporter

I uppföljningsrapporterna för nämnderna redovisas ekonomiskt utfall och prognos för helåret samt relevanta volym- och nyckeltal. Uppföljningsrapporterna sammanställs per februari, april samt oktober och redovisas i kommunfullmäktige.

6.6 Övriga uppföljningar

Kommunstyrelsens arbetsutskott kan vid behov utöver de fastställda rapporttillfällena begära särskilda uppföljningar med nämndernas presidier.

Nämnden ska vid varje sammanträde informeras om aktuell ekonomisk ställning som protokollförs, detta sker genom att respektive förvaltningschef rapporterar om ekonomin och indikatorer kopplade till av fullmäktige prioriterade mål. Protokollet delges kommunstyrelsen.

Uppföljningar på enhetsnivå görs inom respektive förvaltning. Frekvens och innehåll fastställs av förvaltningschef.

6.7 Hantering över-/underskott

I samband med bokslutsberedning eller liknande redovisar nämnderna sitt resultat. I de fall nämnderna redovisar ett överskott kan delar av detta ombudgeteras i de fall en samlad bedömning visar att mål, uppdrag och prestationer är uppfyllda. En reglering sker i så fall till den ofördelade budgeten. Redovisas ett underskott görs på motsvarande sätt en samlad bedömning över orsakerna till underskottet, vilket kan leda till att delar av underskottet ska återställas innevarande budgetår, dvs året efter det uppkomna underskottet.

7 Budgetavvikelser

I de fall det vid uppföljning av nämnds rapport visas ett väsentligt underskott ska förvaltningschef skyndsamt redovisa åtgärder som leder till ett nollresultat vid årets slut. Nämnden ska senast vid nästkommande nämndsmöte efter det att en negativ prognos presenterats besluta om åtgärder syftande till ett nollresultat. Beslutet ska leda till att nämndens verksamhet hålls inom budgeterat ekonomiskt utrymme och sträva efter att verksamhets-specifika värden på målindikatorer uppnås inom fastställd tidsram. Nämndens beslut om åtgärder ska anmälas till kommunstyrelsen för kännedom

Förvaltningschefen är skyldig att i protokollet ge sin mening tillkänna i fråga om förslag som bedöms leda till underskott jämfört med budget. Detta protokollsutdrag ska anmälas till kommunstyrelsen för kännedom

Med väsentligt underskott avses en avvikelse som överskrider 1,0 % av nämndens budgetram.

Nämndens ordförande ska skyndsamt informera kommunstyrelsens arbetsutskott.

Vid kommande uppföljningar under året ska förvaltningen till nämnden redovisa vilken effekt de beslutade åtgärderna förväntas få, d.v.s. om åtgärderna är tillräckliga eller om nya beslut behöver fattas.

På motsvarande sätt ska förväntade budgetavvikelser inom investeringsbudgeten rapporteras till berörd nämnd samt till kommunstyrelsens arbetsutskott. I de fall ett enskilt projekt med en budget över 5,0 mnkr förväntas överskrida tilldelad budget med mer än 10 % ska återredovisning ske till kommunfullmäktige.

8 Analyser

För att kommunfullmäktige i uppföljningsrapporterna, delårsrapporten och årsredovisning ska få en samlad bild av verksamhetens resultat och måluppfyllelse ska rapportering ske enligt en kommungemensam analysmodell. Analysen syftar till att påvisa vilka effekter uppnådd måluppfyllelse fått i verksamheten, vilka slutsatser som kan dras om effekten av uppfylld/icke-uppfylld måluppfyllelse och vilka rekommendationer nämnden lämnar inför kommande års planering. Modellen anger hur målen ska följas upp och hur måluppfyllelsen bedöms, i såväl delårsbokslut som årsredovisning.

8.1 Nyckeltal, volym- och kostnadsutveckling

Om ett eller flera nyckeltal för en förvaltnings verksamhet utvecklas negativt kan det finnas anledning att ta ställning till om det område nyckeltalet belyser ska lyftas in som ett nämndmål kommande år. Ekonomiskt utfall, prognos ekonomiskt utfall helår samt övriga kommentarer till detta ska då redovisas.

8.2 Bedömning av måluppfyllelsen

För vart och ett av nämndmålen gör varje nämnd en skriftlig bedömning av måluppfyllelse enligt värderingsskalan i tabellen nedan. Utgångspunkten är det som verksamhetsplan anger ska ha åstadkommit för att målen ska betraktas som uppnådda.

Måluppfyllelse - bedömningsskala	
Bedömning	Analys av gjorda iakttagelser
Ja Målet är uppnått!	<ul style="list-style-type: none"> • Vilka aktiviteter bedöms ha bidragit till måluppfyllelsen och varför? • Har omvärldsfaktorer bidragit och i så fall på vilket sätt? • Vilka ekonomiska resurser fanns avsatta, vad blev utfallet och vad förklarar ev. budgetavvikelse?
Delvis	<ul style="list-style-type: none"> • Vilka aktiviteter har bidragit/ inte bidragit till måluppfyllelsen? • Vilka aktiviteter bedömer ni saknades? • Har omvärldsfaktorer påverkat och i så fall på vilket sätt? • Vilka ekonomiska resurser fanns avsatta, vad blev utfallet och vad förklarar ev. budgetavvikelse?
Nej Målet är inte uppnått!	<ul style="list-style-type: none"> • Vilka aktiviteter har bidragit/ inte bidragit till måluppfyllelsen? • Vilka aktiviteter bedömer ni saknades? • Har omvärldsfaktorer påverkat och i så fall på vilket sätt? • Vilka ekonomiska resurser fanns avsatta, vad blev utfallet och vad förklarar ev. budgetavvikelse?

Värderingsskalan i delårsrapporten kompletteras med: *Prognos för måluppfyllelse.*

8.3. Slutsats och rekommendation

Den skriftliga bedömningen enligt 8.2 ovan ska ange vilken slutsats som nämnden drar av måluppfyllelsen, vilka aktiviteter som prioriteras under återstoden av verksamhetsåret samt vilka eventuella förändringar som rekommenderas inför kommande räkenskapsår.

8.4 Framtida utmaningar

Nämnden ska även i bedömningen beskriva vilka viktiga förändringar i verksamheten och omvärlden som förväntas påverka verksamheten, till exempel förändrad lagstiftning, beslut, samverkan på nationell eller regional nivå.

8.5 Övriga uppföljningar

Uppföljning på enhetsnivå avseende enhetsplanerna görs av inom respektive förvaltning. Uppföljning av medarbetarplaner sker vid medarbetarsamtal.

8. Begäran från Bollebo om avyttrande av fastighet Örlid 1:73 (kf fattar slutligt beslut)
KS2023/179

§119

KS2023/179

Begäran från Bollebo om avyttrande av fastighet Örlid 1:73, Olsfors

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Stiftelsen Bollebygds Hyresbostäders (Bollebo) begäran om avyttrande av fastigheten Örlid 1:73, Olsfors, beviljas.

Ärendet

Stiftelsen Bollebygds Hyresbostäder (Bollebo) har på sammanträde 2023-06-19 beslutat att tillskriva kommunfullmäktige med begäran om medgivande att avyttra Örlid 1:73. Fastigheten består av en villa som förhyrts av Bollebygds kommun sedan den förvärvades 2017. Bollebygds kommun har sagt upp hyresavtalet att gälla från och med den 1 oktober 2023. Stiftelsen har inte någon efterfrågan på den typen av hyresrätter i Olsfors och det kommer att vara svårt att få kostnadstäckning framöver. Det är troligt att fastigheten kommer att vara outhyrd en längre tid. Stiftelsen Bollebygds Hyresbostäder begär därför Bollebygds kommunfullmäktige om medgivande för att avyttra fastigheten.

Kommunfullmäktige fattar slutligt beslut i ärendet.

Förslag till beslut

Ledamöternas förslag till beslut

Ulf Rapp (S) föreslår att Stiftelsen Bollebygds Hyresbostäders (Bollebo) begäran om avyttrande av fastigheten Örlid 1:73, Olsfors, beviljas. Förslaget antas.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag Bollebo, samt skrivelse från VD, om avyttrande av fastighet Örlid 1:73

Skickas till

Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

Plats och tid Bollebo 18.00-19.00

Beslutande

Ordf.	Sverre Fredriksson	(M)
Vice ordf.	Eivor Carlsson	(KD)
	Ralph Utbult	(S)
	Gunnar Reigertz	(SD)
	Peter Hemlin	(M) ersätter Beatrice Ekelund

Ersättare Caroline Frodin (SD)

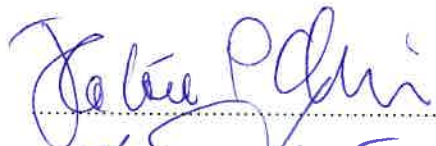
Skr. Heléne Persson Alsin

Utses att justera Eivor Carlsson

Justeringens datum 2023 - 07-02

Underskrifter

Sekreterare

Paragrafer 49-54

Ordförande

Justerande

§ 52

Avyttrande av Örlid 1:73, Kyrkvägen 3 Olsfors

Fastigheten Örlid 1:73 ägs sedan 2017 av Bollebo och hyrs ut till kommunen. Örlid 1:73 är byggt 1952 och är en enfamiljsvilla. I det fall kommunen inte avser att fortsätta att hyra villan bör den avyttras. Föreslås att kommunfullmäktige tillskrivs med begäran om medgivande att få avyttra Örlid 1:73.

Beslutas

Att uppdra åt VD, Heléne Persson Alsin att tillskriva Bollebygds kommunfullmäktige för att få medgivande att avyttra Örlid 1:73.

§ 53 Övriga frågor

Inga övriga frågor.

§ 54

Mötets avslutande

Ordförande avslutade mötet och tackade alla för ett bra möte och önskade en trevlig sommar.

Bollebygd 2023-06-30

Bollebygds kommun
Kommunfullmäktige
517 83 Bollebygd

Avyttrande av fastigheten Örlid 1:73, Kyrkvägen 3, Olsfors

Stiftelsen Bollebygds Hyresbostäder har beslutat att tillskriva kommunfullmäktige med begäran om medgivande att avyttra Örlid 1:73.

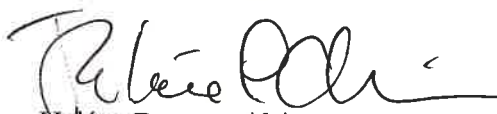
Fastigheten består av en villa som förhyrts av Bollebygds kommun sedan den förvärvades 2017. Bollebygds kommun har sagt upp hyresavtalet att gälla från och med den 1 oktober 2023. Stiftelsen har inte någon efterfrågan på den typen av hyresrätter i Olsfors och det kommer att vara svårt att få kostnadstäckning framöver. Det är troligt att fastigheten kommer att vara outhyrd en längre tid.

Stiftelsen Bollebygds Hyresbostäder begär därför Bollebygds kommunfullmäktige om medgivande för att avyttra fastigheten.

Bilaga

Protokollsutdrag från styrelsemöte 2023-06-19

Stiftelsen Bollebygds Hyresbostäder

Heléne Persson Alsin

VD

9. Revidering av delegeringsföreskrifter och delegeringsordning för kommunstyrelsen
KS2023/117

§120

KS2023/117

Revidering av delegeringsföreskrifter och delegeringsordning för kommunstyrelsen

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen antar delegeringsföreskrifter och delegeringsordning för kommunstyrelsen, enligt upprättat förslag daterat 2023-09-01. Kommunstyrelsen upphäver samtidigt beslut om tidigare delegeringsordning, antagen av kommunstyrelsen 2021-08-31, § 142.

Ärendet

Nuvarande delegeringsföreskrifter och delegeringsordning för kommunstyrelsen fastställdes senast i augusti 2021. Kommunstyrelseförvaltningen ser ett behov av att dokumentet revideras på flera delområden. Dels har kommunstyrelseförvaltningens interna organisation ändrats på så vis att en del tjänster ändrats, och nya tjänster tillkommit, dels finns behov av att justera samt lägga till ett antal punkter i delegeringsordningen. Ändringsförslagen framgår av färgmarkeringar i dokumentet.

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar delegeringsföreskrifter och delegeringsordning för kommunstyrelsen, enligt upprättat förslag daterat 2023-09-01. Kommunstyrelsen upphäver samtidigt beslut om tidigare delegeringsordning, antagen av kommunstyrelsen 2021-08-31, § 142.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- Revidering av delegeringsordning för kommunstyrelsen
- Kommunstyrelsens delegeringsföreskrifter och delegeringsordning

Skickas till

Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

Fastställt: Kommunstyrelsen

2023-xx-xx, § x

Gäller för: Kommunstyrelsen

Dokumentansvarig:

Kommunsekreterare

Reviderad:

Dnr KS2023/117

Delegeringsföreskrifter och delegeringsordning för kommunstyrelsen i Bollebygds kommun

Innehållsförteckning

Delegeringsföreskrifter	3
Delegeringsordning	6
Förkortningar delegater	6
Författningar	6
Allmänt	
1 Administrativa ärenden	7
2 Personalärenden (nämnd)	9
3 Personalärenden (kommun)	10
4 Ekonomiärenden	13
5 Inköp/upphandling och försäljning	14
Trafik (färdtjänst och parkeringstillstånd)	
6 Färdtjänst	15
7 Parkeringstillstånd	15

1. Delegeringsföreskrifter

1.1 Delegering och delegeringsförteckning

Enligt kommunallagen kan en nämnd överföra sin beslutanderätt till en delegat. Delegering får ske till ett utskott, en ledamot, en ersättare eller till en anställd, att på nämndens vägnar besluta i ett visst ärende eller viss grupp av ärenden. Bestämmelser om delegering finns i kommunallagens 6 kap 37-41 §§ och 7 kap 5-8 §§.

Med delegeringsförteckning menas en förteckning över de ärenden nämnden har delegerat.

1.2 Vad kan inte delegeras?

Beslutanderätten får inte delegeras när det gäller

- ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet,
- framställningar eller yttranden till fullmäktige liksom yttranden med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats,
- ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt,
- ärenden som väckts genom medborgarförslag och som lämnats över till nämnden, eller
- ärenden som enligt lag eller annan författning inte får delegeras.

1.3 Delegeringsbeslut

Genom att delegera flyttas beslutanderätten från nämnden till delegaten. Delegaten träder helt i nämndens ställe och beslutar i nämndens namn. Nämnden kan inte ändra beslutet. Nämnden kan emellertid återkalla den givna beslutanderätten. Det kan göras generellt för en viss grupp av ärenden, för en viss delegat eller för ett visst ärende. Nämnden kan också genom eget handlande föregripa ett beslut i ett enskilt ärende genom att själv ta över ärendet och fatta beslut. Det bör endast ske i ärenden som nämnden bedömer vara av principiell betydelse.

Om delegaten finner att ett ärende inom delegeringsuppdraget är av större vikt eller av principiell betydelse ska ärendet lämnas till nämnden för avgörande och beslut.

1.4 Redovisning av delegeringsbeslut

Alla beslut som fattas med stöd av delegering från nämnden eller förvaltningschefen ska redovisar/anmälas till nämnden vid närmast påföljande sammanträde.

Av beslutet ska det framgå beslutsfattare, beslutsdatum, hänvisning till delegeringsordning och beslutets innebörd (vem/vad det berör). Anvisningar om hur beslut redovisas till nämnd finns i InfoCaption.

1.5 Vidaredelegering

Förvaltningschefen får vidaredelegera ärenden till underställd anställd. Nämnden ska ha vetskap om vem som har fått beslutanderätten. Beslut som fattas efter vidaredelegering anmäls till förvaltningschefen och nämnden. Vidaredelegerad beslutanderätt kan återkallas av såväl förvaltningschefen som nämnden.

1.6 Ersättare för delegat

Vid förfall¹ för delegat övertas delegatens beslutanderätt:

- i första hand av den som förordnats som vikarie på delegatens tjänst.
- i andra hand av delegatens närmaste chef.

Ärenden delegerade till ordföranden handläggs vid förhinder för denne av vice ordföranden.

Vid förfall för förvaltningschefen övertas beslutanderätten i första hand av den som förordnats som vikarie. Om vikarie inte förordnats eller vid jävssituation övertas beslutanderätten av nämndens ordförande.

1.7 Jäv

Delegat får inte fatta beslut i ärenden där delegaten är jävig. I en jävssituation ska ärendet överlämnas till närmaste chef som då övertar delegatens beslutanderätt i ärendet.

1.8 Verkställighet

Delegering innebär att självständig beslutanderätt förs över från nämnden till delegaten. Föreligger ingen självständig beslutanderätt talar man om ren verkställighet. I sådana ärenden saknas utrymme för självständiga bedömningar. Ofta är frågorna redan reglerade i lag eller avtal, och det är uppenbart att endast ett visst beslut får fattas. Det kan t ex handla om tillämpning av en kommunal taxa. Att exempelvis skicka ut fakturor är ren verkställighet och därför inget delegeringsbeslut.

Verkställighetsbeslut ska inte anmälas till nämnden.

1.9 Överklagan

1.9.1 Förvaltningsbesvär

Förvaltningsbesvär kan anföras över delegeringsbeslut som grundar sig på specialförfattningar med särskilda regler om hur beslut överklagas. Vid förvaltningsbesvär prövas både lagligheten och lämpligheten av det överklagande delegeringsbeslutet. Domstol kan vid förvaltningsbesvär fatta ett nytt beslut.

Förvaltningsbesvär kan endast anföras av den som personligen berörs av delegeringsbeslutet.

Om delegeringsbeslutet kan överklagas med förvaltningsbesvär ska en överklagande-anvisning bifogas beslutet. Vid förvaltningsbesvär ska skrivelsen med överklagandet lämnas till den myndighet som meddelat beslutet. Den ska ha inkommit till myndigheten inom tre (3) veckor från den dag då klagande fick del av beslutet. Den myndighet som meddelat beslutet prövar om överklagandet har inkommit i rätt tid.

Myndigheten (delegaten) ska ompröva beslutet om det är uppenbart oriktigt och om det snabbt och enkelt kan ändras och ändringen kan ske utan nackdel för part.

¹ Frånvaro från tjänst på grund av t.ex. sjukdom, semester, tjänstledighet, längre tjänsteresa eller liknande.

Om överklagandet inte avvisas och myndigheten inte omprövar sitt beslut ska myndigheten överlämna överklagandet tillsammans med alla handlingar i ärendet till den myndighet som ska pröva överklagandet.

1.9.2 Laglighetsprövning

Laglighetsprövning (kommunalbesvär) kan endast anföras av den som är kommunmedlem, d.v.s. folkbokförd, äger fast egendom i kommunen eller är taxerad till kommunalskatt där.

Domstolen prövar endast beslutets laglighet och inte lämplighet.

Tiden för överklagande räknas från den tidpunkt då justeringen av protokollet, från det sammanträde vid vilket delegeringsbeslutet anmäldes, tillkännages på kommunens anslagstavla.

Om delegeringsbeslutet tagits in i särskilt protokoll räknas tiden för överklagande från den tidpunkt då justeringen av detta protokoll tillkännages på kommunens anslagstavla.

1.10 Revidering

Delegeringsordningen ska revideras när förändringar sker som påverkar den, t.ex. ändring i lagstiftning eller organisation. Kommunstyrelsen är ansvarig för att revidering sker och beslutar om ändring i delegeringsordning.

Delegeringsordning

Förkortningar delegater

FC	Förvaltningschef
HrC	HR-chef
KSO/Ordf	Kommunstyrelsens ordförande
KSau	Kommunstyrelsens arbetsutskott
KC Kdir	Kommunchef <u>Kommundirektör</u>
EkC	Ekonomichef
PIS	Planeringssekreterare
Ksek	<u>Kanslichef/kommunsekreterare</u>
Karkiv	<u>Kommunarkivarie</u>
Upph	<u>Upphandlare (=kommunjurist, upphandlare på KSF)</u>

Författningar/lagar

FL	Förvaltningslag (2017:900)
FärdtL	Lag (1997:736) om färdtjänst
KL	Kommunallag (2017:725)
OSL	Offentlighets- och sekretesslag (2009:400)
Riksfl	Lag (1997:735) om riksfärdtjänst
TF	Tryckfrihetsförordning (1949:105)
TrafikF	Trafikförordning (1998:1276)
LOU	Lag (2016:1145) om offentlig upphandling
LUF	Lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna
LUK	Lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner
ArkivL	<u>Arkivlag (1990:782)</u>

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
----	--------	--------	---------	------------

ALLMÄNT

1	Administrativa ärenden			
1.1	Beslut i ärenden som är så brådskande att nämndens beslut inte kan avvaktas	KL 6 kap. 39 §	KSO	
1.2	Beslut att inte lämna ut allmän handling	TF 2 kap. 12 § och OSL 6 kap. 4 §	Ksek	Överklagas till kammarrätten. Vid tveksamma fall samråds med Kdir. Utlämnande av allmänna handlingar är verkställighet.
1.3	Pröva om överklagande skett i tid/avvisa överklaganden som inkommit för sent	FL 45 §	Ksek	
1.4	Omprövning av beslut: <ul style="list-style-type: none"> - beslut fattat av tjänsteperson - beslut fattat av KSau - beslut fattat av KS 	FL 37-39 §	Delegat* KSau KS	*Delegat i ursprungsärendet
1.5	Lämna yttrande med anledning av laglighetsprövning av beslut		<u>Kdir</u>	Det överklagade beslutet ska vara fattat på delegation
1.6	Föra nämndens talan eller utse och ge fullmakt till ombud att föra nämndens talan inför domstol och andra myndigheter samt vid förrättningar av olika slag		KSO	
1.7	Avge yttranden till statliga, landstingskommunala eller primärkommunala myndigheter, annan organisation eller enskild i ärenden som inte är av principiell beskaffenhet eller annan större vikt		KSau	
1.8	Beslut om gallring och bevarande av handlingar som inte omfattas av dokumenthanteringsplan <u>NYTT! Beslut om yttranden i gallringsframställningar</u>	<u>ArkivL</u>	Ksek <u>Karkiv</u>	

	<u>NYTT! Beslut om tillsynsföreläggande utifrån arkivlagstiftningen</u>	<u>ArkivL</u>	<u>Karkiv</u>	
	<u>NYTT! Beslut om vem som ska anses vara ansvarig för arkivering av gemensamma system</u>		<u>Karkiv</u>	
	<u>NYTT! Upprätta arkivbeskrivning</u>		<u>Karkiv</u>	
	<u>NYTT! Revidering av dokumenthanteringsplan under förutsättning att inga förändringar av gallringsbestämmelser berörs, eller att det annars inte är av väsentlig påverkan</u>		<u>Karkiv</u>	
1.9	Tillstånd att använda kommunens vapen och logotyp		<u>Ksek</u>	I rollen som kanslichef.

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
1.10	Representation och uppvaktning utöver kommunens riktlinjer		KSO, Kdir	
1.11	Remittera motion eller medborgarförslag som överlämnats av kommunfullmäktige till kommunstyrelsen för beredning		KSau	I de fall där synpunkter från annan/andra nämnd/nämnder behöver inhämtas.
1.12	Tolkning av arvodesreglemente för förtroendevalda i Bollebygds kommun		KSau	Stämmer ej med arvodesreglementet. Där står att tolkning beslutas av KF pres. Därför föreslås denna punkt tas bort.
1.13	Förtroendevaldas deltagande i kurser, konferenser, utbildningar och dylikt		KSO	
1.14	Beslut om eldningsförbud i kommunen, samt beslut om att eldningsförbud upphör		KSO	
1.15	Beslut om de sökbara projektmedel som finns avsatta i verksamhetsplanen för det gemensamma folkhälsoarbetet med Västra Götalandsregionen		KSau	Verksamhetsplan och verksamhetsberättelse beslutas av kommunstyrelsen.
1.16	Lämna yttrande till samhällsbyggnadsnämnden i planbeskedsärenden		KSau	I SBN reglemente: Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för handläggning och beslut om planbesked. Kommunstyrelsen ska få möjlighet att yttra sig i varje planbeskedsärende innan samhällsbyggnadsnämnden fattar beslut.

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
2	Personalärenden (nämnd)			Anställa personal (förutom Kdir och FC), besluta om förkortad uppsägningstid, förhandla om avvikelse från arbetstidslagen (ATL), besluta om vikarie för verksamhets-/enhetschef, besluta om anställds ledighet, besluta om anställds deltagande i kompetensutveckling, förhandling vid felaktigt utbetald lön, avgångsförmåner enligt AGF-KL och liknande åtgärder betraktas som verkställighet.
2.1	Beslut om att medarbetare får ha kvar sin anställning efter uppnådd pensionsålder samt medgivande av anställning av ålderspensionär		FC	Får ej vidaredelegeras. Samråd med HrC innan beslut lagen har ändrats, samt höjd pensionsålder till 69.
2.2	Förbud mot medarbetares bisyssla		FC	Får ej vidaredelegeras. Samråd med HrC innan beslut.
2.3	Disciplinåtgärd i form av skriftlig varning respektive avstängning med eller utan löneförmåner		FC	Får ej vidaredelegeras. Samråd med HrC innan beslut.
2.4	Uppsägning på grund av arbetsbrist eller personliga skäl		FC	Får ej vidaredelegeras. Samråd med HrC innan beslut.
2.5	Avskedande		FC	Får ej vidaredelegeras. Samråd med HrC innan beslut.
2.6	Överenskommelse om avgångsvederlag motsvarande lön upp till 12 månader		FC	Får ej vidaredelegeras. Samråd med HrC innan beslut
2.7	Förordnande av vikarie för FC för en tid understigande 6 månader		Ordf/ KSO	Samråd med Kdir innan beslut

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
3	Personalärenden (övergripande för Bollebygds kommun)			
3.1	Anställning av kommunchef samt beslut om lön och anställningsvillkor		KS	
3.2	Anställning av förvaltningschef samt beslut om lön och anställningsvillkor		KSau	Förvaltningschef är anställd av kommunstyrelsen. Beslut om anställning görs i samråd med berörd nämnds presidium.
3.3	Förbud mot utövande av bisyssla FC		<u>Kdir</u>	
3.4	Förbud mot utövande av bisyssla <u>Kdir</u>		KSau	
3.5	Avstängning av <u>Kdir</u> eller FC		KSau	
3.6	Uppsägning av personliga skäl eller avsked av <u>Kdir</u> eller FC		KSau	
3.7	Överenskommelse om avgångsvederlag motsvarande lön överstigande 12 månader		<u>Kdir</u>	
3.8	Överenskommelse om avgångsvederlag <u>Kdir</u> och FC		KSau	
3.9	Förhandla om avvikelser från LAS och/eller centrala avtal		HrC	
3.10	Särskild avtalspension		<u>Kdir</u>	Får ej vidaredelegeras. Samråd med HrC innan beslut
3.11	Beslut om stadigvarande förflyttning mellan förvaltningar		HrC	Samråd med berörda FC innan beslut

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
3.12	Genom kollektivavtal reglera frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare		HrC	
3.13	Beslut om att föra talan i arbetsrättsliga mål i domstol eller i annat sammanhang		HrC	Samråd med KSau innan beslut
3.14	Beslut om stridsåtgärd		KSau	
3.15	Beslut om arbetslivsinriktade rehabiliteringsåtgärder mellan förvaltningar		HrC	Samråd med berörda FC innan beslut
3.16	Beslut om tjänstledighet för FC		Kdir	
3.17	Beslut om tjänstledighet för Kdir		KSau	
3.18	Förordnande av vikarie för Kdir för en tid understigande 6 mån		KSau	
3.19	Förordnande av vikarie för Kdir för en tid överstigande 6 mån		KSau	
3.20	Beslut om löneökningstrymme vid löneöversynsförhandlingar och övergripande Fördelning		KSau	Beslut om löneökningstrymme fattas av fullmäktige i budgeten varje år
3.21	Beslut om lönestruktur och lönestrategi		KSau	
3.22	Lönesättning vid nyanställning utanför 90:e percentil enligt beslutad lönestruktur		HrC	
3.23	Ny lön vid annan tidpunkt än ordinarie löneöversynstillfälle		HrC	
3.24	Ny lön för Kdir vid årlig löneöversyn		KSau	KSO har lönesamtalet med Kdir

3.25	Särskild pensionslösning till förvaltningschefer		KSau	
3.26	Beslut om befattningsbenämningar		HrC	

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
4	Ekonomiärenden			
4.1	Beslut att avskryva utestående fordringar upp till ett halvt basbelopp per gäldenär och år		EkC	Hos de andra nämnderna ligger ansvaret på respektive FC. FC redovisar delegeringsbeslutet till kommunstyrelsen.
4.2	Beslut om att avskryva utestående fordringar upp till två basbelopp per gäldenär och år		EkC	Gäller hela kommunen.
4.3	Begära inkassering /indrivning samt ansökan om betalningsföreläggande och handräckning vid myndigheter och domstol samt andra åtgärder för reglering av kommunens utestående fordringar		EkC	Inkassering är verkställighet.
4.4	Utse beslutsattestanter		FC	Förteckning över beslutsattestanter ska lämnas till ekonomiavd resp HR-avd
4.5	Upplåning inom av kommunfullmäktige fastställda budgetramar		EkC	I enlighet med kommunens finanspolicy
4.6	Omläggning, konvertering, förlängning och inlösen av lån och krediter som inte medför en höjning av kommunens totala skuld		EkC	I enlighet med kommunens finanspolicy Återrapportering sker i nästkommande uppföljningsrapport (kommunens).
4.7	Placering av kommunens likvida medel samt donationsmedel		EkC	I enlighet med kommunens finanspolicy
4.8	Besluta om borgen vid omplacering av borgenslån		EkC	
4.9	Utdelning ur donationsfonder där stadgar eller liknande föreskrifter inte föreskriver att någon annan ska besluta om utdelning		KSO	
4.10	Företräda kommunen vid exekutiv auktion av fastigheter med lån som omfattas av kommunalt förlustansvar vid statligt reglerade lån för bostadsändamål		EkC	

4.11	Godkänna övertagande och omläggning av lån som omfattas av kommunalt förlustansvar vid statligt reglerade lån för bostadsändamål		EkC	
------	--	--	-----	--

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
5	Inköp/upphandling och försäljning			<p>All upphandling ska ske i enlighet med gällande upphandlings-/inköpspolicy samt riktlinjer för direktupphandling och inköp. Beakta särskilt lagkravet på dokumentationsplikt vid inköp (direktupphandling) över 100 tkr.</p> <p><u>Avropsanmälan till inköpscentraler är verkställighet. (följd av att 5.3 stryks)</u></p> <p><u>Avrop mot ramavtal, inklusive förnyad konkurrensutsättning, är verkställighet.</u></p> <p><u>Upphandling/inköp understigande 150 tkr är verkställighet.</u></p>
5.1	<p>Upphandling och inköp av varor, tjänster och entreprenader. I samband därmed godkänns upphandlingsdokument.</p> <p>a) Upp till 3 gånger tröskelvärdet per upphandlings-tillfälle</p> <p>b) Belopp därutöver, samt upphandlingar av strategisk vikt eller politisk karaktär, oavsett värde.</p>	LOU, LUK, LUF	<p>a) EkC</p> <p>b) KSau</p>	<p>Avrop och löpande anskaffningsbeslut som följer ramavtal är ren verkställighet, i den mån inte annat följer av punkt (5.3 och 5.3.1) (står under punkt 5)</p> <p>Tröskelvärdet som ska användas är tröskelvärdet enligt 5 kap. 1 § LOU för varor och tjänster.</p>

5.2	Anta anbud efter genomförd upphandling/Fatta tilldelningsbeslut a) Upp till 3 gånger tröskelvärdet per upphandlings-tillfälle b) Belopp därutöver, samt upphandlingar av strategisk vikt eller politisk karaktär, oavsett värde.	LOU, LUK, LUF	a) EkC b) KSau	OBS! Se vidare aktuellt kommunstyrelsebeslut om firmatecknare för avtals-tecknande. Ingå avtal till följd av antaget anbud är ren verkställighet.
5.3	Avropsanmälan som ger möjlighet att genomföra inköp/konkurrensutsättningar på ramavtal från Adda inköpscentral (tidigare SKL Kommentus-inköpscentral) och Statens inköpscentral	LOU, LUK, LUF	Upph	Tas bort, kommunen förbinder sig inte till ngt och fattar inga beslut. Se ytterligare förklaring, punkt 5, ovan.
5.4	Anmälan att delta i upphandlingar som genomförs av Borås stad eller övriga Sjuhäradskommuner.	LOU, LUK, LUF	Upph	Anmälan avser inte fullmakt för tilldelningsbeslut och avtalstecknande.
5.5	a) Beslut att avbryta pågående upphandling, samt vid behov genomföra redaktionella samt icke väsentliga ändringar i upphandlingsdokument b) Beslut att avbryta då tilldelningsbeslut är fattat av arbetsutskottet.	LOU, LUK, LUF	a) EkC b) KSau	Efter överenskommelse med ansvarig chef.
5.6	Yttrande gällande överprövning i upphandlingsärende	LOU, LUK, LUF	Upph	Yttrande sker i samråd med ansvarig chef, gällande upphandling som blivit föremål för överprövning.
5.7	Medge att överlåtelse sker av det upphandlade avtalet till annan leverantör	LOU, LUK, LUF	Upph	Verkställighet
5.8	Försäljning av lös egendom med försäljningsvärde a) Upp till tre (3) 5 prisbasbelopp b) Upp till fem (5) 10 prisbasbelopp		FC Kdir	Kommunens försäljningar av lös egendom ska präglas av affärsmässighet, konkurrens, saklighet och objektivitet. Försäljning vid mindre värde (10 000 kr) är verkställighet. Not: föras in i de andra nämndernas del.ordningar.

TRAFIK (färdtjänst och parkeringstillstånd)

6	Färdtjänst			
6.1	Beslut om färdtjänst	FärdtjL 6-9 §§	PIS	
6.2	Beslut om riksfärdtjänst	Riksfl 4-7 §§	PIS	
6.3	Beslut om resor till/från arbete eller studier		PIS	Enligt riktlinjer beslutade av kommunfullmäktige
7	Parkeringstillstånd			
7.1	Beslut om parkeringstillstånd	TrafikF 13 kap. 8 §	PIS	

10. Sammanträdesplan 2024 för
kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och
kommunstyrelsens arbetsutskott (kf fattar
slutligt beslut alternativ 1, ks i alternativ 2)
KS2023/169

§121

KS2023/169

Sammanträdesplan 2024 för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och kommunstyrelsens arbetsutskott

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

1. Sammanträdesplan 2024 för kommunfullmäktige godkänns.
2. Sammanträdesplan 2024 för kommunstyrelsen och kommunstyrelsens arbetsutskott godkänns.

Kommunfullmäktige fattar slutligt beslut i punkt 1.

Ärendet

En förteckning över sammanträdesdagar 2024 för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och kommunstyrelsens arbetsutskott har upprättats och sammanträdestiderna ska godkännas av respektive instans; kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Enligt förslaget ska kommunfullmäktige ha sammanträden på torsdagar följande datum: 22 februari, 21 mars, 2 maj, 5 juni (ons), 19 september, 24 oktober, 21 november och 11 december (ons). Starttid kl 17 förutom i november då sammanträdet (med budgetdebatt) börjar kl 16. I juni och december hålls sammanträdena på onsdagar, vilket innebär 5 juni och 11 december.

Enligt förslaget ska kommunstyrelsen ha sammanträden på tisdagar följande datum: 30 januari, 27 februari, 16 april, 28 maj, 18 juni, 3 september, 8 och 29 oktober, 26 november och 10 december. Starttid kl 13.

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

1. Sammanträdesplan 2024 för kommunfullmäktige godkänns.
2. Sammanträdesplan 2024 för kommunstyrelsen och kommunstyrelsens arbetsutskott godkänns.

Kommunfullmäktige fattar slutligt beslut i punkt 1.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- Sammanträdesplan 2024 för kommunstyrelsens arbetsutskott, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige

- Sammanträdesplan 2024 för kommunstyrelsens arbetsutskott, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige

Skickas till

Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

Sammanträdesplan 2024 för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och kommunstyrelsens arbetsutskott

Kommunstyrelsens arbetsutskott (ksau) (börjar kl 8.30 om inget annat anges) Torsdagar	Kommunstyrelsen (börjar kl 13 om inget annat anges) Tisdagar	Kommunfullmäktige (börjar kl 17 om inget annat anges) Torsdagar
JANUARI		
18 januari	30 januari	-
FEBRUARI		
8 februari	27	22 februari
MARS		
21 mars	-	21 mars
APRIL		
-	16 april (årsredovisning)	-
MAJ		
8 maj Obs! Ons	28 maj	2 maj (årsredovisning)
JUNI		
5 juni Obs! Ons	18 juni (kf sept)	5 juni Obs! Ons
AUGUSTI		
15 augusti	-	-
SEPTEMBER		
26 september	3 september	19 september
OKTOBER		
10 oktober	8, 29 oktober (budget/plan) + skattesats	24 oktober
NOVEMBER		
14, 28 november	26 november	21 november (budget/plan) + skattesats Obs! Start kl 16
DECEMBER		
-	10 december	11 december Obs! Ons

11. Redovisning av obesvarade motioner,
hösten 2023 (kf fattar slutligt beslut)
KS2023/79

§122

KS2023/79

Redovisning av obesvarade motioner, hösten 2023**Beslut****Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen**

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige godkänner redovisning av obesvarade motioner.

Ärendet

Enligt kommunfullmäktiges arbetsordning § 33 ska kommunstyrelsen två gånger under året redovisa de motioner som inte beretts färdigt. Kommunstyrelseförvaltningen har upprättat en förteckning över obesvarade motioner, daterad 2023-09-04.

Kommunfullmäktige fattar slutligt beslut i ärendet.

Förslag till beslut**Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut**

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige godkänner redovisning av obesvarade motioner.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- Redovisning av obesvarade motioner, hösten 2023
- Redovisning av obesvarade motioner, hösten 2023

Skickas till

Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

MOTIONSFÖRTECKNING

KOMMUNSTYRELSEFÖRVALTNINGEN

Redovisning av obesvarade motioner

Diarienummer	Rubrik och motionär	Anmält på kf	Beredningsinstans	Behandlingsdatum och ev hänsyn
1 KS2022/13	Motion om arbetsskor för personal Carina Svensson (S)	2022-02-10	Socialnämnden	Behandlas på ksau 2023-05-25 Behandlas på ks 2023-06-13 Behandlas på kf 2023-09-21
2 KS2021/279	Motion om kommunens budgethantering Sassi Wemmer (MP)	2022-02-10	Kommunstyrelsen	Behandlas på ksau 2023-10-11 Behandlas på ks 2023-10-24 Behandlas på kf 2023-11-16
3 KS2022/57	Motion om att kommunen ska införa frukost på högstadiet Ulf Rapp (S)	2022-03-24	Samhällsbyggnadsnämnden	Behandlas på ksau 2023-05-25 Behandlas på ks 2023-06-13 Behandlas på kf 2023-09-21
4 KS2022/199	Motion om trafikplan, fokus hållbarhet Sassi Wemmer (MP)	2022-09-22	Kommunstyrelsen	Behandlas på ksau Behandlas på ks Behandlas på kf